



## **SINT-BERNARDUS KERK LUBBEEK**

*Ontwerpend haalbaarheidsonderzoek n.a.l.v. de transformatie van de Sint-Bernardus kerk voor herbestemming*

In opdracht van:

**GEMEENTESBESTUUR LUBBEEK**

Projectbegeleiding:

**PROJECTBUREAU HERBESTEMMING KERKEN**

Ontwerpbureau:

**TRACE** <sup>tv</sup>

Tijdelijke vereniging van de onderzoeksgroep ArcK van de Faculteit Architectuur en Kunst (ARK)  
Universiteit Hasselt / Architecten Broekx-Schiepers / Architect Saidja Heynickx / UR architects

INLEIDING		3
VISIE	<i>Trace</i>	4
KERKEN	<i>Lubbeek</i>	6
HISTORIEK	<i>Sint-Bernarduskerk</i>	7
CONTEXT	<i>omgeving en inplanting</i>	22
KERK	<i>huidige toestand</i>	24
ANALYSE	<i>capaciteit</i>	35
PROGRAMMA	<i>voor herbestemming</i>	56
SCENARIO 1	<i>stille ruimte + activiteit</i>	57
SCENARIO 2	<i>stille ruimte + receptie</i>	71
SCENARIO 3	<i>compact podium</i>	84
UITWERKSCENARIO		95
TECHNIEKEN + BRANDWEER		99
RAMING		100
BIBLIOGRAFIE		101
COLOFON		102
REFERENTIES	<i>afbeeldingen</i>	103
TRACE <sup>tv</sup>	<i>team</i>	104

## INLEIDING

Dit rapport beschrijft de haalbaarheidsstudie voor de herbestemming van de Sint -Bernarduskerk te Lubbeek. De studie wordt uitgevoerd in opdracht van de gemeente Lubbeek met medewerking van de betrokken kerkfabriek en onder begeleiding van het Projectbureau Herbestemming Kerken. TRACE tv onderzoekt in welke mate de wensen van de verschillende partijen gerealiseerd kunnen worden in het bestaande gebouw, rekening houdend met de historische, architecturale, sociale en culturele waarden van het gebouw. Het eerste deel van het rapport beschrijft eerst de algemene visie van TRACE tv betreffende her- en nevenbestemming van parochiekerken in Vlaanderen, vervolgens geeft het een beknopte beschrijving van de geschiedenis van de kerk, de relatie met zijn omgeving en de huidige staat van het gebouw. Het tweede deel bevat een ontwerpend onderzoek naar de ruimtelijke invulling van de nieuwe liturgische ruimte in combinatie met de verschillende voorgestelde scenario's. Daarnaast wordt er door TRACE tv een 'droomsценario' uitgewerkt waarin wordt afgeweken van de concrete vraag van de gemeente, om op die manier de studie open te trekken en ook andere mogelijkheden te belichten.

Dit rapport is zeer sterk vanuit beelden opgebouwd; foto's, plannen en schetsen tonen het ontwerpend onderzoek, met beknopte teksten ter verduidelijking. Alle afbeeldingen van derden worden gerefereerd achteraan in het rapport, alle andere beelden en tekeningen zijn gemaakt door TRACE tv.

*Her- en nevenbestemming van parochiekerken in Vlaanderen*

## CONTEXT

In Vlaanderen staan ruim 1800 rooms katholieke parochiekerken. Ongeveer 10% is niet meer in gebruik voor de eredienst, ca. 60% wordt hiervoor nog één tot tweemaal per week gebruikt en bijna de helft van de kerken is niet geopend buiten de uren van de eredienst. Bijna 40% is beschermd als monument en ruim 90% is opgenomen in de inventaris van bouwkundig erfgoed. Mogelijk zal een derde tot de helft van alle kerken op termijn in aanmerking komen voor her- en/of nevenbestemming. Door de sterke afname van bezoekers aan de eredienst komt het gebruik, beheer en onderhoud immers onder druk te staan. Hoewel ruim 70% van de kerkfabrieken verklaart dat naast de eredienst de kerk ook voor niet-religieuze activiteiten gebruikt wordt, blijft dit in praktijk zeer beperkt en gaat het voornamelijk om occasionele activiteiten zoals concerten of lezingen. Een nieuw programma vinden, blijkt zowel ruimtelijk als inhoudelijk niet vanzelfsprekend. Elke wijziging van gebruik, betekent immers ook een wijziging van de betekenis en de waarden van het gebouw.

Dit discours is volgens ons onlosmakelijk verbonden met ontwerpend onderzoek en het creëren en verbeelden van nieuwe scenario's voor onderbenutte kerkgebouwen. We geloven dat een duurzame en kwaliteitsvolle herbestemming er steeds in slaagt om een evenwicht tussen de verschillende waarden van het kerkgebouw te vinden. Bij nagenoeg alle projecten blijft de zoektocht naar een gepaste bestemming de grootste uitdaging. In vele gevallen is er geen idee wat de nieuwe functie van het gebouw zou kunnen zijn; in andere gevallen zijn er wel ideeën bij de lokale gemeentebesturen of kerkfabrieken, maar is hiervoor onvoldoende draagvlak bij de verschillende betrokken partijen (stad, bisdom, parochianen, ...).

Het Projectbureau Herbestemming Kerken verwijst terecht naar de rol van het ontwerpend onderzoek in dit proces. Er zijn haast geen referentieprojecten die op kwaliteitsvolle wijze de geest en het geheugen van de plek in harmonie brengen met een nieuwe functie en de architecturale draagkracht van een parochiekerk. Het CRKC en het Kenniscentrum Vlaamse Steden stellen een website voor met referentieprojecten maar een kwalitatieve en kritische lezing ontbreekt. Ongeacht hun architecturale kwaliteit, zien we dat bij vele referentieprojecten het kerkgebouw gereduceerd wordt tot een monument of een landmark, maar dat de immateriële of zachte waarden van het gebouw vaak niet aangesproken worden. Velen van deze projecten zijn daarenboven niet representatief voor de katholieke parochiekerken in Vlaanderen omdat het gaat over kerken die reeds decennia niet meer in gebruik zijn, kloosterkerken waarvan soms het klooster in de loop van de geschiedenis verdwenen is, of kerken van protestantse of anglicaanse gemeenschappen die een geheel andere relatie hebben met het kerkgebouw. Programma's en ontwerpstrategieën van bestaande projecten kunnen daardoor niet zomaar vertaald worden naar om het even welke Vlaamse parochiekerk – elke project is maatwerk.

## TRANSITIE &amp; GEHEUGEN

Het bekijken van het probleem van de onderbenutte kerken vanuit een historisch perspectief geeft echter wat meer rust in het debat en meer ademruimte. Het herbestemmen van religieus erfgoed is geen nieuw fenomeen: vele kerken en kerkinterieurs werden in de 16de eeuw zwaar verwoest door de beeldenstorm; kloosters, kerken en ander religieus erfgoed werden in de 19de eeuw onder het bewind van Napoleon geconfisqueerd, verkocht en herbestemd tot de meest uiteenlopende en extreme functies - woningen van rijken en notabelen, opslagplaatsen, of veestallen. Maar de gebouwen bleken veerkrachtig en velen werden nadien teruggebracht naar hun oorspronkelijke functie. De huidige 'crisis' is tegen die horizon relatief. De situatie vandaag kan beschouwd worden als een derde schok in de geschiedenis van het religieus patrimonium in Europa – met dit verschil dat het nu geen gedwongen desaffectatie is maar dat de regie door de verschillende partijen in overleg bepaald kan worden: het bestuur, de kerkelijke overheid, de gemeenschap. Het is een zachte transitie van binnenuit.

De historische dimensie van herbestemming geeft een brede horizon en laat ons ook nadenken op welk punt een

## VISIE

*Trace*

kerkgebouw haar hoogste waarde vindt – mogelijk ligt dit zelfs in de toekomst. Een hedendaagse interventie mag daarom de toekomst van het kerkgebouw niet hypothekeren; dit kan door de omkeerbaarheid van de ingreep, maar beter nog door de inhoudelijke en ruimtelijke kwaliteit van de nieuwe invulling die geen afbreuk doet aan de waarde van het kerkgebouw maar die daarentegen iets aan de betekenis en het gebruik toevoegt.

### HERIJKING VAN WAARDEN

Er dient zich een verschuiving aan van waarden die een effect op het ontwerpend onderzoek zal hebben. Binnen het kader van deze aanvraag zien wij twee herijkingen: van een religieus naar een maatschappelijk gericht waardenstelsel. Het ideologisch kader waarbinnen het patrimonium in grote mate tot stand kwam, is door de secularisatie sinds de jaren 60 sterk afgenomen en op sommige plaatsen zelfs verdwenen. Maatschappelijke waarden, daartegen, lijken alsmat belangrijker te worden. Voor de secularisering is er ook een tegentrend: veel mensen blijven op zoek gaan naar zingeving, die ze op diverse manieren beleven. Met de migratiebewegingen komen ook nieuwe en omvangrijke aantallen gelovige mensen naar de West-Europese steden.

Een tweede belangrijke waardenverschuiving: van erfgoed conserveren naar architecturaal ingrijpen. We zien herbestemming als een nieuwe deelverzameling tussen conserveren en ontwerpen. Er dient zich, volgens ons, stilaan een paradigmawissel aan tussen het louter bewaren van sites omwille van erfgoedwaarden en duurzaam hergebruik in al zijn ruimtelijk mogelijkheden. De transitie van een ‘maximaal behoud van de erfgoedwaarden’ – en dus het stilleggen van de tijd – naar het actief inzetten van ons onroerend erfgoed om te beantwoorden aan huidige maatschappelijke noden en verwachtingen, is volop ingezet. Het ruimtelijk vraagstuk van de kerken maakt daar deel van uit. Er is ook een beleidsambitie die het jaar 2050 als horizon neemt om de bebouwde ruimte in Vlaanderen beter, intenser en meer kwaliteitsvol te gebruiken. Meer hergebruik, het verdichten van het ruimtegebruik en het verweven of samenbrengen van verschillende functies binnen één ruimte, waardoor er nieuwe kruisverbanden ontstaan. Ook dit zijn waardevolle parameters in het ontwerpend onderzoek van parochiekerken.

### ONTWERPEND ONDERZOEK

Het ontwerpend onderzoek omvat de analyse van de ruimtelijke mogelijkheden en beperkingen van het gebouw met betrekking tot gebruik en beleving – het is een onderzoek naar de ruimtelijke draagkracht van het gebouw. Maar het is ruimer dan dat: de uitdaging zal zijn om het economisch en maatschappelijk potentieel van het kerkgebouw af te wegen ten opzichte van de ruimtelijke, sociale en culturele draagkracht ervan. Onze ervaring leert ons dat het ontwerpend onderzoek optimale kans op slagen heeft indien men zo inclusief mogelijk werkt, en ook de sociale draagkracht meeneemt als parameter in het ontwerpend onderzoek. De haalbaarheidsstudie vraagt dus ook een inclusieve aanpak die alle partijen betreft bij het proces, niet enkel de lokale stakeholders (vb. gemeentebestuur, parochiepriester, kerkfabriek, parochianen en omwonenden, verenigingen) maar ook de bisschoppen - zij hebben de regie over desaffectatie van parochiekerken en bijgevolg ook over de eventuele herbestemming ervan - en bij beschermde kerken het agentschap Onroerend Erfgoed. Dit betekent dat elk project maatwerk is – het definiëren van een ‘blauwdruk’ of ‘standaardscenario’ voor verschillende types parochiekerken lijkt onmogelijk omwille van de diversiteit aan stakeholders, en de gevoeligheden omtrent de thematiek die bij elke parochiekerk anders zijn.

In voorgaand ontwerpend onderzoek naar herbestemming van kerken gebruikten we schetsen als medium om de mogelijke scenario’s voor een kerkgebouw te verbeelden en te communiceren met de verschillende stakeholders. In tegenstelling tot een computer-rendering of een digitaal plan is een schets een heel zacht communicatiemiddel. Een schets lijkt onaf en geeft de vrijheid voor persoonlijke interpretatie, nodigt uit om mee te denken over een concrete ruimtelijke invulling.

Daarnaast maken we ook gebruik van historische referentiebeelden: schilderijen van kerkgebouwen die een heel ander interieur en gebruik tonen dan we vandaag kennen – een zee van stoelen gericht naar het altaar. Het waren open plekken voor ontmoeting, voor studie, vrijhavens in de stad waar verschillende activiteiten tegelijkertijd konden

plaatsvinden, zonder fysieke opdeling van de ruimte. Het binnenbrengen van deze beelden in het debat rond het hedendaags gebruik kan een brug vormen tussen de religieuze en de maatschappelijke gebruik van het kerkgebouw.

Ook oude postkaarten zijn voor ons een inspiratiebron voor het ontwerpend onderzoek. De unieke landschappelijke scenografie van het beeld kan aan de basis liggen van een benadering van de herbestemming van bijvoorbeeld een klooster. Mogelijke uitbreidingen of aanpassingen dienen zich respectvol in te passen in de gelaagde, organisch gegroeide gebouwenstructuur die als vanzelf opgaat in het omringende landschap met zijn variërende reliëf. De tekening van bestaande hoogtelijnen en begroeiing rondom de gebouwen verzacht de perceptie van de plek.

### DUURZAAMHEID

In het ontwerpend onderzoek worden aspecten zoals energie-efficiëntie en gebruikerscomfort mee opgenomen. Maar een duurzaam ontwerp overstijgt tegelijkertijd het louter ecologische duurzaamheids-denken, het streeft naar kwaliteit die het ‘modieuze’ overstijgt en houdt rekening met de toekomst van het kerkgebouw via flexibele ingrepen die het gebouw opwaarderen in plaats van hypothekeren. Een duurzaam ontwerp zoekt ook naar sociale duurzaamheid door het realiseren van een inhoudelijk en ruimtelijk programma dat door een grote gemeenschap gedragen is. De ontwerpers die onderdeel zijn van het team zijn stuk voor stuk vertrouwd met de verschillende aspecten rond duurzaamheid. In hun praktijk vertrekken ze vanuit een benadering die de verschillende aspecten van duurzaamheid op een evenwichtige manier integreert.


**DE KERKEN IN LUBBEEK**

Lubbeek omvat vijf kerken, vier daarvan behoren tot het dekenaat Tienen - Federatie Lubbeek-Glabbeek. De andere, Sint-Kwintenerk Linden, behoort tot het dekenaat Dekenaat Leuven - Federatie Kessel-Lo Noord.  
 (A) Sint-Kwintenerk Linden (B) Sint-Pieterskerk Pellenberg (C) **Sint-Bernarduskerk Lubbeek** (D) Sint-Martinuskerk Lubbeek (E) Sint-Jan Baptistkerk Binkom



**LUCHTFOTO'S**

jaar onbekend

bron: [www.bing.com/maps](http://www.bing.com/maps), geraadpleegd op 7 augustus 2017



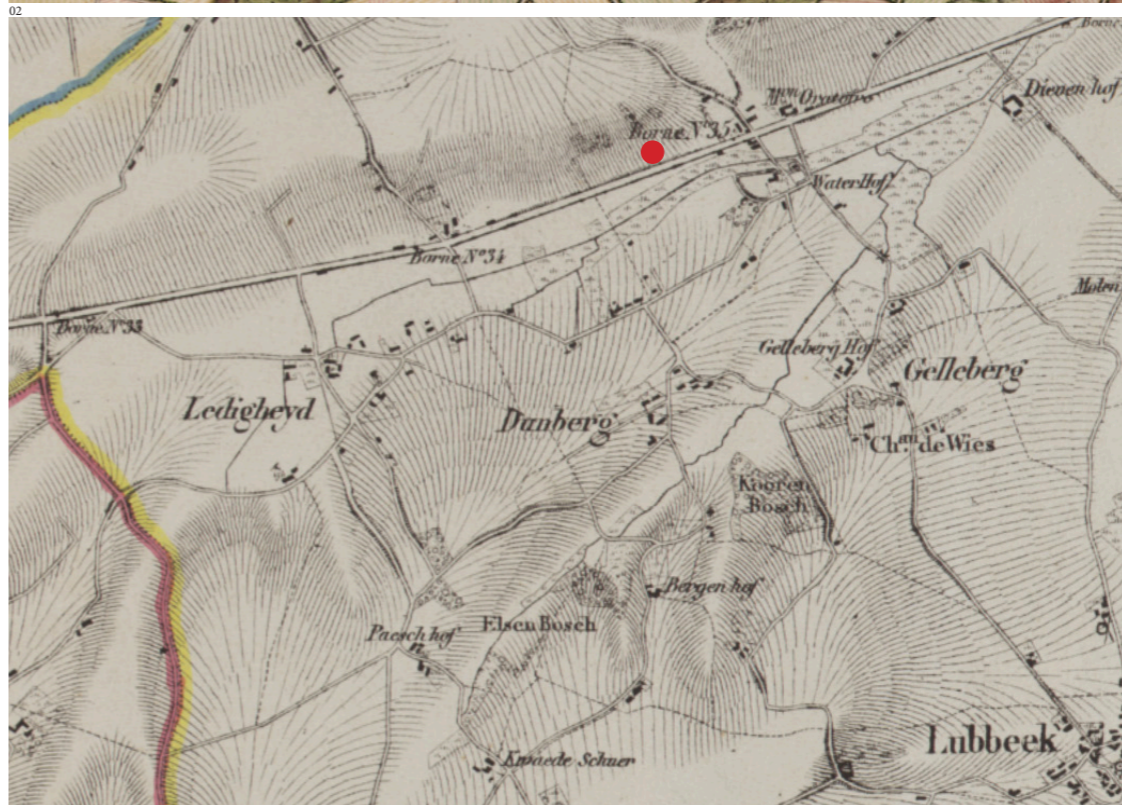
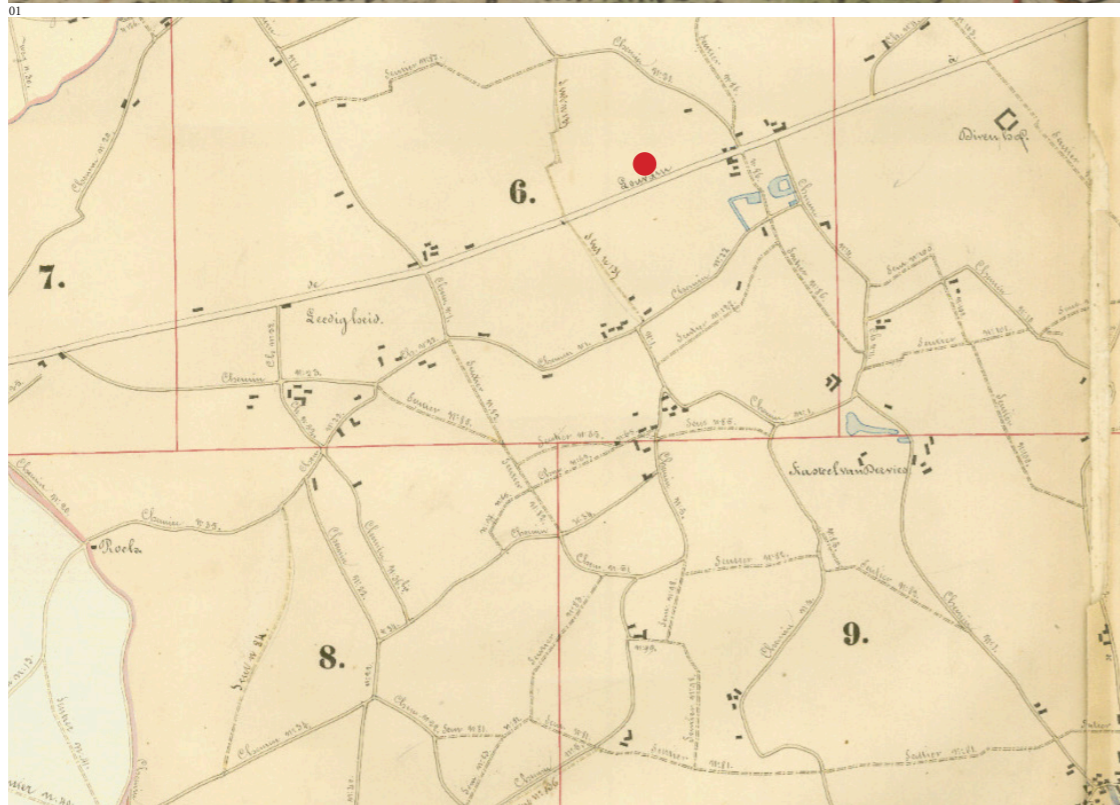
**LUCHTFOTO'S**

jaar onbekend  
bron: [www.bing.com/maps](http://www.bing.com/maps), geraadpleegd op 7 augustus 2017



# HISTORIEK

Sint-Bernarduskerk Lubbeek



## HISTORISCHE CONTEXT

(01) Fricx kaarten 1712 (02) Ferraris kaarten 1777 (03) Atlas der Buurtwegen 1841 (04) Vandermalenkaart 1846 -1854  
bron (1, 2, 3, 4): [www.geopunt.be](http://www.geopunt.be), geraadpleegd op 4 augustus 2017

# HISTORIEK

Sint-Bernarduskerk Lubbeek



## LUCHTFOTO'S

(01) Luchtfoto 1971 (02) Luchtfoto 1979-1990 (03) Luchtfoto 2000-2003 (04) Luchtfoto 2015  
bron: [www.geopunt.be](http://www.geopunt.be), geraadpleegd op 4 augustus 2017

### De parochiekerk

De Sint-Bernardus kerk te Lubbeek kan niet losgezien worden van het landschap waar ze in gebouwd is. Meer bepaald de ontwikkeling van verbindingswegen en strategische ingrepen tussen steden is de rechtstreekse aanleiding geweest van ontstaan van deze parochie. De verschillende bijdragen aan het ontsluiten van de plaatselijke geschiedenis door de “Heemkundige Kring Libbeke” werd de bron voor de analyse van de historiek. Zowel in uitgeschreven teksten en gidsen voor open monumentdag als ook in een toneelstuk (zie bibliografie) wordt de geschiedenis verhalend gebracht. Wat hier volgt is een samenstelling van allerlei stukjes bronmateriaal uit de reeds vernoemde publicaties van deze Heemkring.

De komst van een steenweg tussen Leuven en Diest is een voorbeeld van een 18de eeuwse modernisering van het wegennet: duidelijk gepland en uitgevoerd na opmaak van een ontwerp. De Steenwegtussen Leuven en Tienen is er rond 1750 gekomen. De baan van Leuven naar Aarschot en Scherpenheuvel rond 1780.

De aanleg en exploitatie door particuliere maatschappijen, een systeem zoals de péages in Frankrijk, werkte met tolgelden aan barelen. In Lubbeek was dit aan het ‘Leliken’. Het eerste plan van landmeter J. Hustin uit 1749 werd niet gebruikt. In 1777-1778 is er een goedkeuring vanuit het centraal gezag te Wenen. De ontwerper hiervan is Claude Fisco (1736-1826). In 1782 blijkt de baan klaar te zijn voor gebruik. Tot in 1962 was er een tramlijn op dit traject. Op de Ferraris stafkaart van 1775 is de intensiteit van de bebouwing goed afleesbaar. Er zijn maar 4 huizen langs de steenweg en enkele hoeven. Ook het

bareelpunt is goed zichtbaar op dit document. De atlas der wegen van 1846 en de stafkaart van Vandermaelen (1850-1870) laat nog steeds de erg onbebouwd baan zien. Vanaf 1880 wordt er veel gebouwd. In November 1896 is er de brief voor de goedkeuring van de Sint-Bernardus parochie door kardinaal Goossens.

Er werd een voorlopige kerk gebouwd op het Langeveld, de huidige parking aan de Noordzijde van de kerk. Uit de documenten die hiervan zijn overgebleven bleek deze kerk een lengte te hebben van 25 meter en een breedte van 9 meter. Deze kerk werd opgeleverd aan de kostprijs van 7726,98Fr. Dit vinden we terug in de aantekeningen van dhr. Nopens. Architect Langerock doet de oplevering van deze kerk in 1897. In 1896 werd de kruisweg reeds ingewijd. Het beeld van Sint-Bernardus, in de huidige kerk, stond reeds in deze kerk.

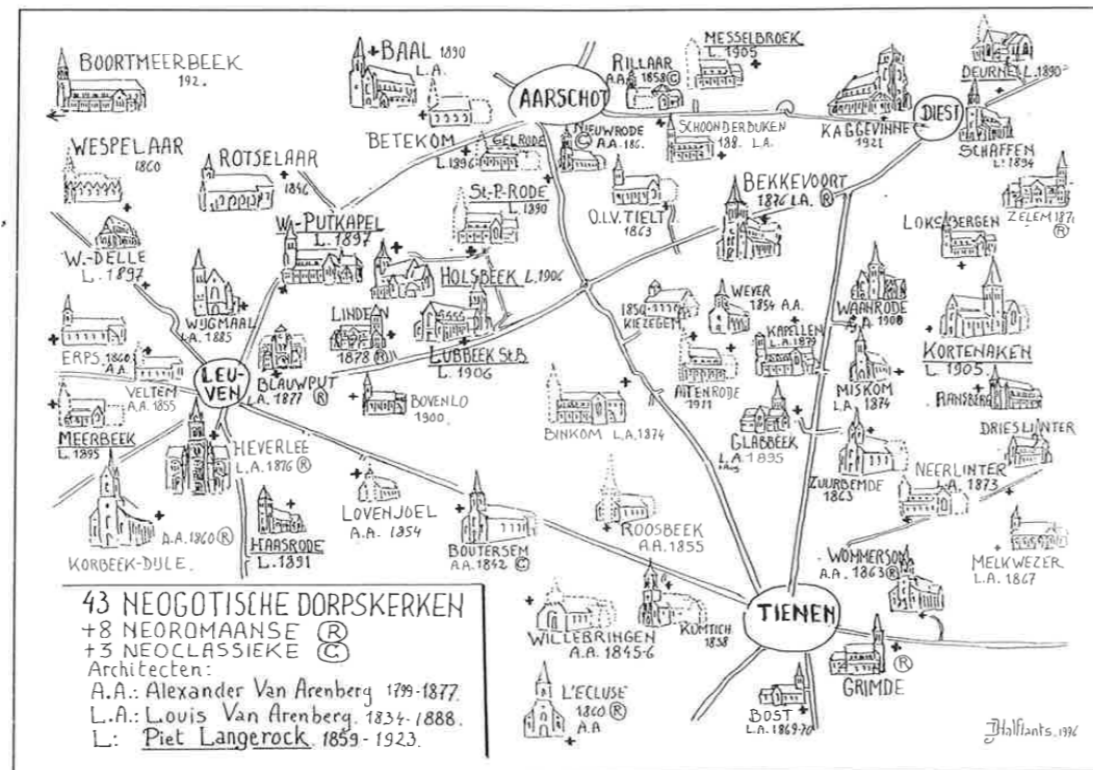
In 1906 wordt het eerste ontwerp van de definitieve kerk door Langerock voorgesteld. De goedkeuring van de plannen gebeurt in 1904 en de realisatie gebeurt voor de som van 71.846FR. Op 12 mei 1908 wordt de eerste steen gewijd. Belangrijk om te vermelden is dat de kerk gebouwd werd zonder schulden. Schenkingen en de verkoop van de eerste kerk volstond om de realisatie te bekostigen.

### Neogotiek als stijl

De neogotische stijl is in de periode 1840 tot na WO2 erg in trek voor de realisatie van nieuwe kerken. De demografische explosie van het begin van de 20ste eeuw is het achtergrondschema waar we het toepassen op een eclectische manier van deze neo-stijlen moeten situeren. Langerock behoort tot de tweede generatie

van Neo-Gotische architecten en dit in navolging van arch. Joris Helleputte. Piet Langerock werkte bij Helleputte. Specifiek voor de kerk van Sint-Bernardus kan je niet spreken van een zuivere neo-gotiek. De stijl van de Hagelandse dorpskerken, baksteen en eerder robuust gebruik van houtconstructies, is het hoofdingredient. De zijaltaren en het verdwenen hoofdaltaar werden ook door Langerock ontworpen. Op een prentkaart van 1911 is er ook een preekstoel in gotische stijl te zien. Deze werd afgebroken voor 1970 en verwerkt in de doopkapel.

De pastorie was van 1899 en werd ontworpen door Louis van Arenbergh (1870-1937). Deze werd afgebroken rond 1990 (geen éénsluitende datum over teruggevonden).



**BOUW VAN DE KERK**

(01) overzichtskaart met aanduiding van alle 19de eeuwse kerken omgeving Tienen - leuven met vermelding van stijlinvloed (02) impressie van staatsbaan ter hoogte van Sint-Bernardus te Lubbeek (03) doopkapel met gerecupereerde panelen van neo-gotisch hoofdaltaar

# HISTORIEK

Sint-Bernarduskerk Lubbeek



## BOUW VAN DE KERK

(01) origineel gevelplan Oostzijde scan bouwaanvraag, aquarel op papier

Facade Est. *gezien en goedgekeurd door de*  
*gemeenteraad van Tubbeek in zitting*  
*van 19 September 1906*
*Louvain, ce 1 Août. 1906.*  
*Hangeroid*  


---

*Op bevel*  
*De secretaris*
*De Burgemeester*  
*Stadfluit*  
*De Straatmeester*

BOUW VAN DE KERK

(01) inzoom ondertekening origineel plan scan bouwaanvraag 1906, aquarel op papier



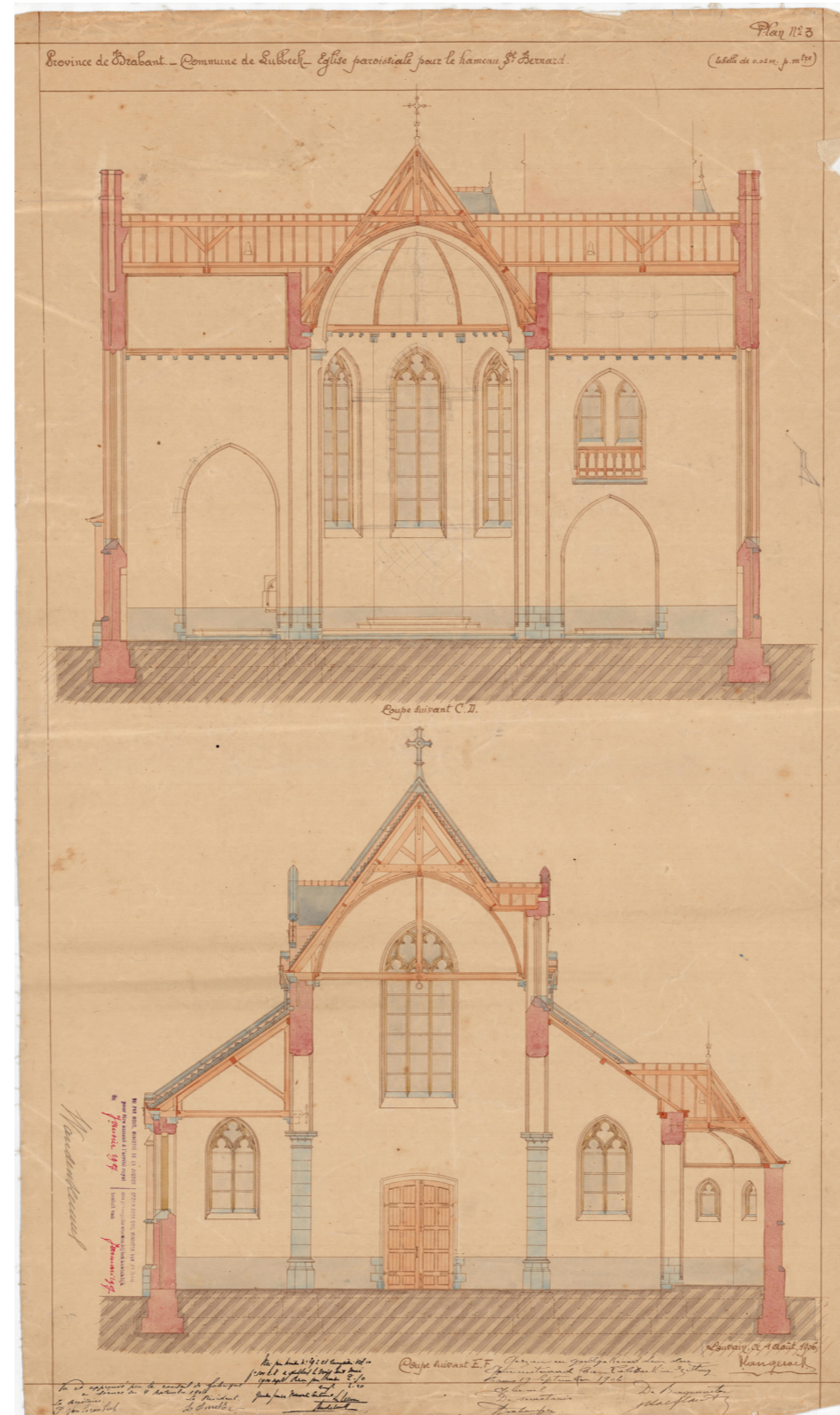
BOUW VAN DE KERK

(01) origineel gevelplan aan Staatsbaan scan bouwaanvraag, aquarel op papier









BOUW VAN DE KERK

(01) originele doorsneden scan bouwaanvraag, aquarel op papier


**PETRUS LAMBERTUS**

TITULI S. CRUCIS IN HIERUSALEM S. R. E. PRESBYTER CARDINALIS GOOSSENS,  
 DEI ET APOSTOLICÆ SEDIS GRATIA ARCHIEPISCOPUS MECHLINIENSIS,  
 PRIMAS BELGII,

*Omnibus has visuris salutem in Domino.*

SOLLICITUDO pastoralis Nobis imposita postulat, ut salutem fidelium Nobis concreditorum debite prospiciamus, curando ut omnes ecclesie doctrinæ pabulo nutriri et Sacramenta congruo tempore et commode percipere valeant.

Cum autem numerus incolarum vici, nuncupati *Lubbeek* sub parochia *Sancti Martini, in Lubbeek*, tantus sit ut parochus inter eos commorans pro salute animarum constitui debeat, eo magis quod incolæ præfati longe a sua ecclesia parochiali habitent;

Cumque parochus ibidem constituendo competentiâ, rectoribus ecclesiarum succursalium attributa, ex ærario publico persolvenda sit vi decreti regii;

Cum tandem in præfato vico existat conveniens ecclesia, et incolæ præfatorum vicorum cæteris divini cultus sumpibus facile provisuri sint;

Hinc est quod Nos, spirituali fidelium in illa parte commorantium solatio consulere volentes, audite parochi *de Lubbeek* præfatum tractum in parochiam, sub titulo *Sancti Bernardi* erigendum esse duximus, prout per præsentis auctoritate nostra ordinaria eum canonicè erigimus, cum omnibus juribus et prærogativis eidem annexis vel annectendis, volentes ut in prædicta ecclesia fons baptismalis et alia quæ ad ecclesiam parochialem pertinent et necessaria sunt construantur et conficiantur.

Limitatio seu circumscriptio hujus novæ parochiæ ea erit que quoad effectus civiles in laudato decreto regio de die *11 Decembris 1896* indicata est.

Volumus ut hoc nostrum decretum, cujus transscriptum communicabitur cum *Caro de Lubbeek*, plenum sortiatur effectum simul ac novæ hujus parochiæ parochus canonicè introductus fuerit.

Datum Mechliniæ, in Palatio nostro archiepiscopali, sub nostris signo sigilloque, necnon secretarii nostri chirographo, die *6<sup>o</sup>* mensis *novembris* 1896.

*Petrus Lambertus, Cardinalis Archiepiscopus*

De Mandato E<sup>m</sup> ac R<sup>m</sup> Cardinalis Archiepiscopi.

*J. Van der Linden*

# HISTORIEK

Sint-Bernarduskerk Lubbeek



01



02

Staatsbaan doorheen Lubbeek

(01)

Postkaart op kerk richting Tielt-Winge, ongedateerd

(02)

Zicht op kerk richting Tielt-Winge, ongedateerd

**HISTORIEK**  
*Sint-Bernarduskerk Lubbeek*



01



02

*Staatsbaan doorheen Lubbeek*

(01)

Zicht op kerk vanaf straat - groenstructuur, ongedateerd

(02)

Zicht op staatsbaan, gedateerd 1945 - Amerikaans leger

# CONTEXT

Sint-Bernarduskerk Lubbeek



OMGEVINGSPLAN  
schaal: 1/3000

● PRIVATE DIENSTEN ● OPENBARE DIENSTEN (01) Sint-Bernarduskerk (02) parochiezaal Sint-Bernard (03) (oud) jeugdlokaal  
(A) Staatsbaan (B) Kleine Rotstraat (C) Gellenberg (D) Dunberg (E) Kraaiwinkelstraat (F) Geestbosstraat

# CONTEXT

Sint-Bernarduskerk Lubbeek



**INPLANTINGSPLAN HUIDIGE TOESTAND**  
schaal: 1/1000

● PRIVATE DIENSTEN ● OPENBARE DIENSTEN

(01) Sint-Bernarduskerk (02) parking met 36 parkeerplekken (03) parochiezaal Sint-Bernard (04) (oud) jeuglokaal (05) Scheys Beton (A) Staatsbaan

**KERK***Sint-Bernarduskerk Lubbeek*

01



02



03



04

**DE OMGEVING VAN DE KERK**

(01) Zicht op Heilig Hartbeeld aan Staatsbaan met beperkte parking (02) zicht op Noordzijde met parking (locatie voorlopige kerk) (03) Staatsbaan overzijde kerk - baanwinkels + eetzaken en industriële activiteit  
 (04) zicht op de Noordzijde van op het kerkhof, de getrapte invulling van het terrein is afleesbaar aan de kerkhofmuur

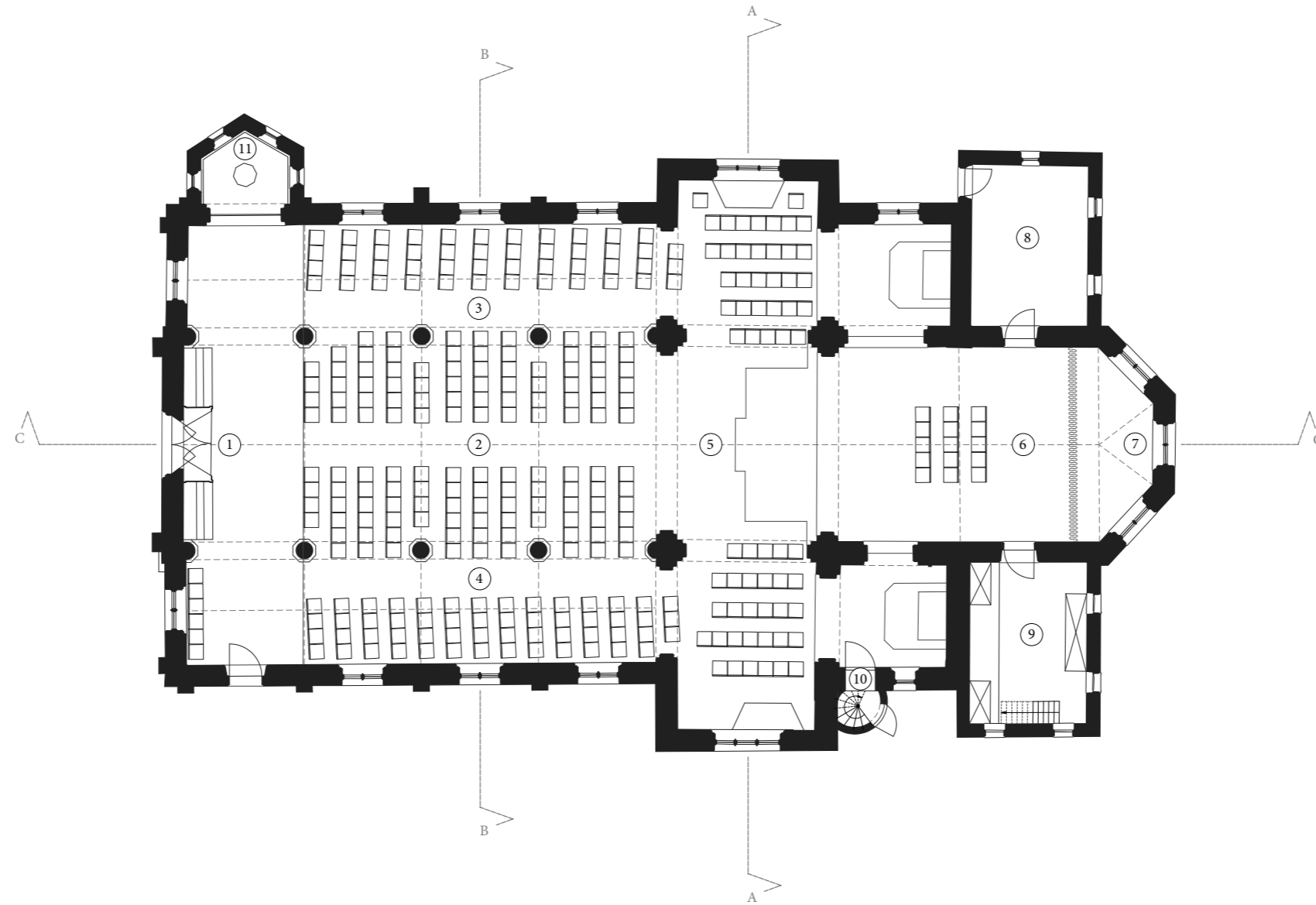


**KERK**  
*Sint-Bernarduskerk Lubbeek*



**DE OMGEVING VAN DE KERK**

(01 & 02) voorgevel van de parochiezaal Sint-Bernard (03) westgevel van de kerk met doorkijk naar de parking en het kerkhof (04) zicht op westgevel van de kerk, vanuit toegang parochiezaal (05) zicht op de zuid-oostgevel van de kerk met kerktoren, vanuit overzijde Staatbaan

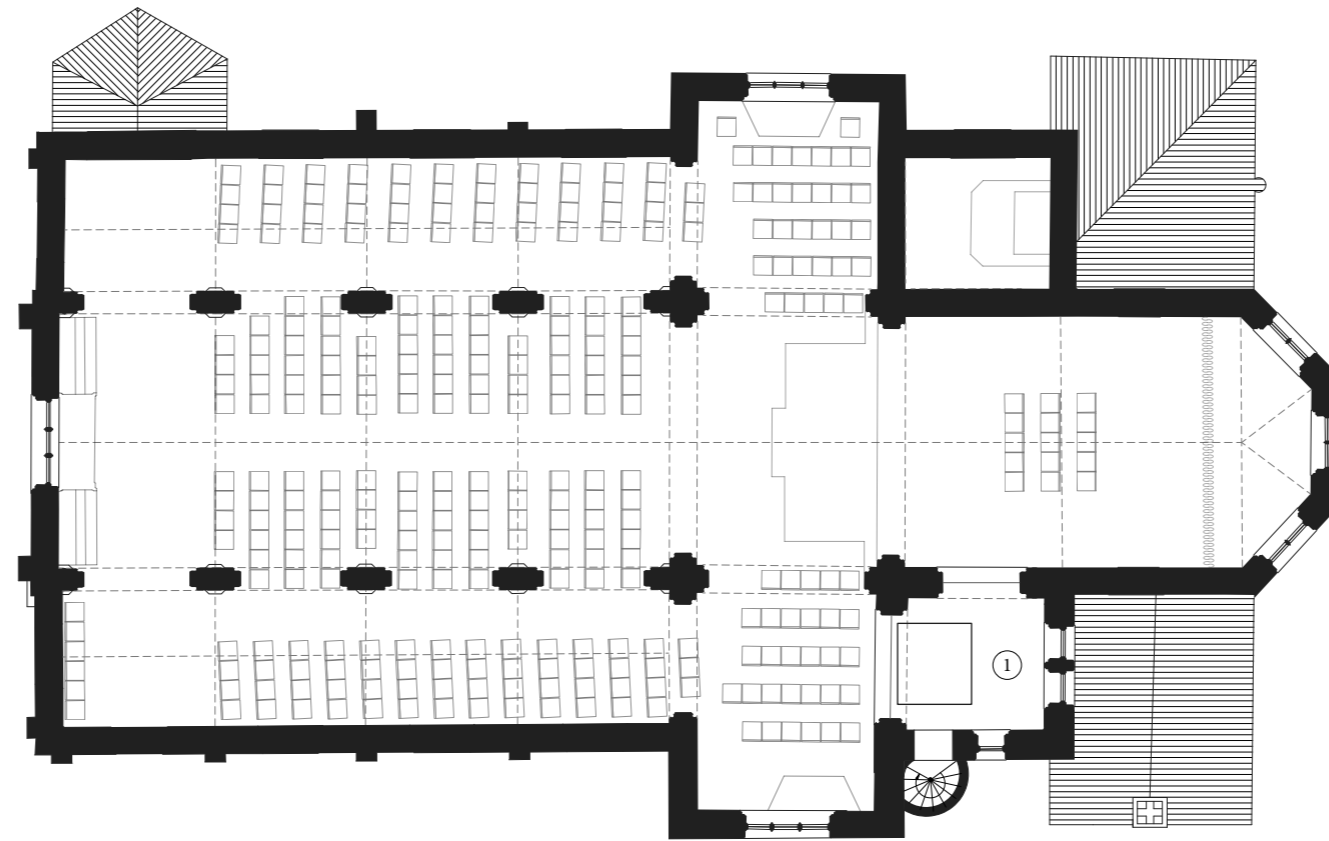


**GRONDPLAN BESTAANDE TOESTAND niv. 0**

schaal: 1/200

(01) inkomportaal (02) middenschip (03) noordelijke zijbeuk (04) zijdelijke zijbeuk (05) dwarsbeuk (06) koor (07) bergruimte achter gordijn (08) technische ruimte (09) sacristie (10) torentrap (11) doopkapel

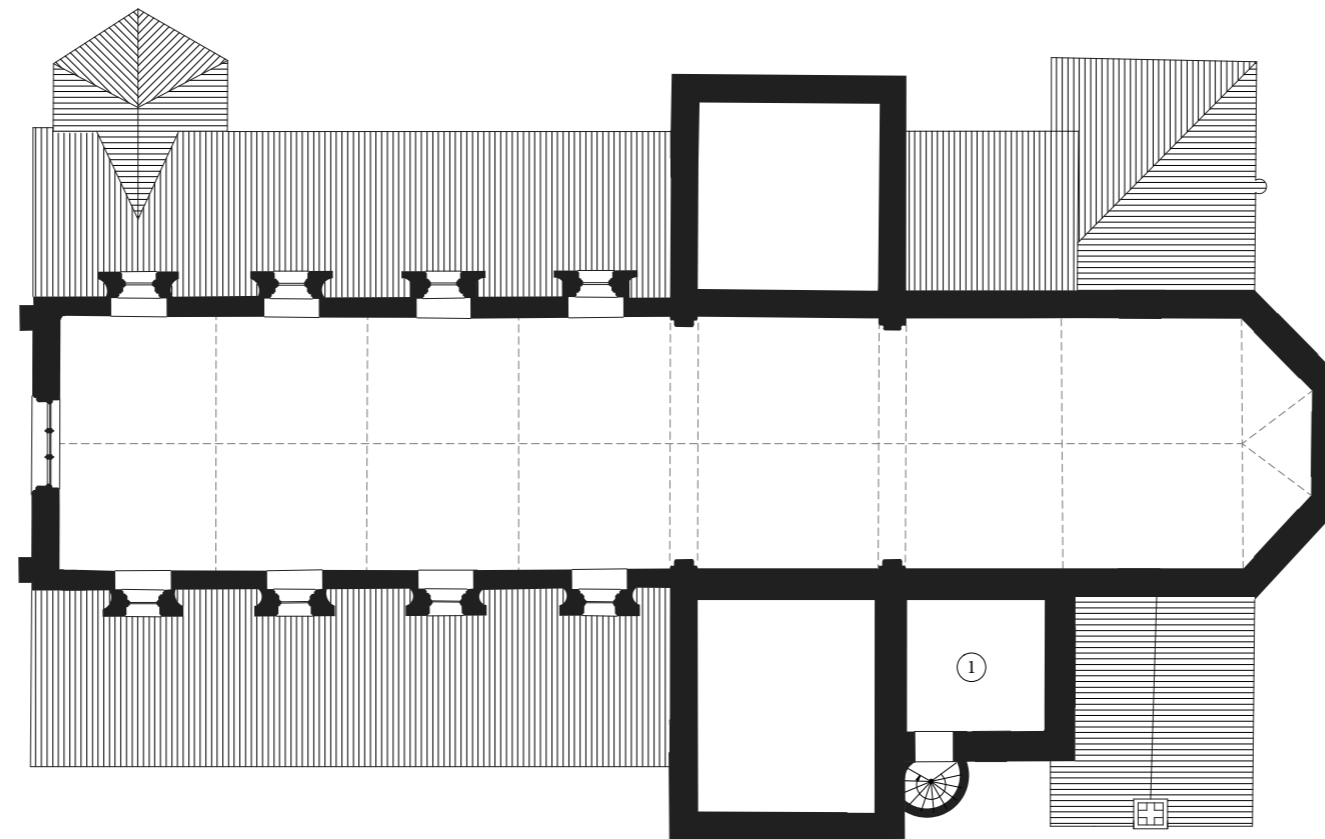
**KERK**  
*Sint-Bernarduskerk Lubbeek*



**GRONDPLAN BESTAANDE TOESTAND niv. 1**

schaal: 1/200

(01) orgel

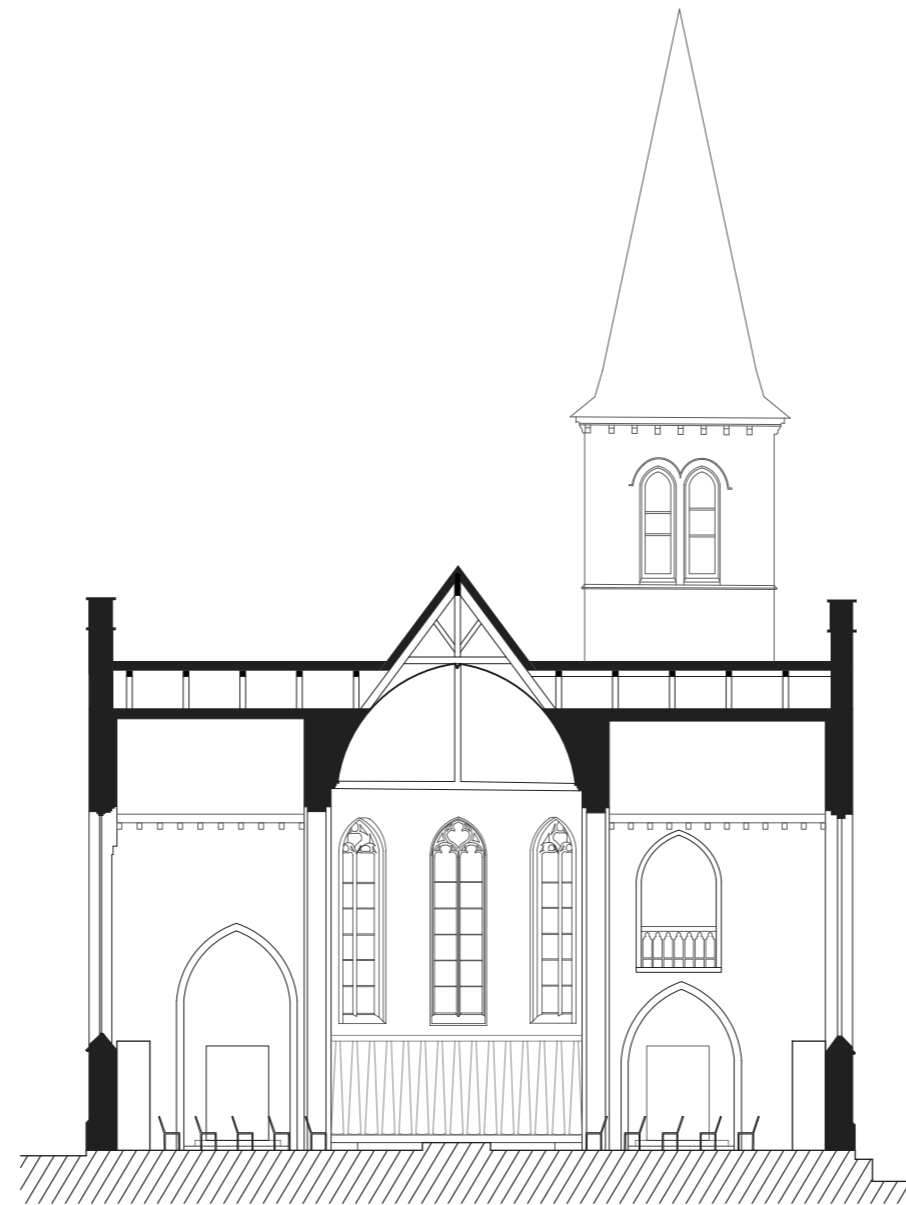


**GRONDPLAN BESTAANDE TOESTAND niv. 2**

schaal: 1/200

(01) torenruimte (met gsm-apparatuur)

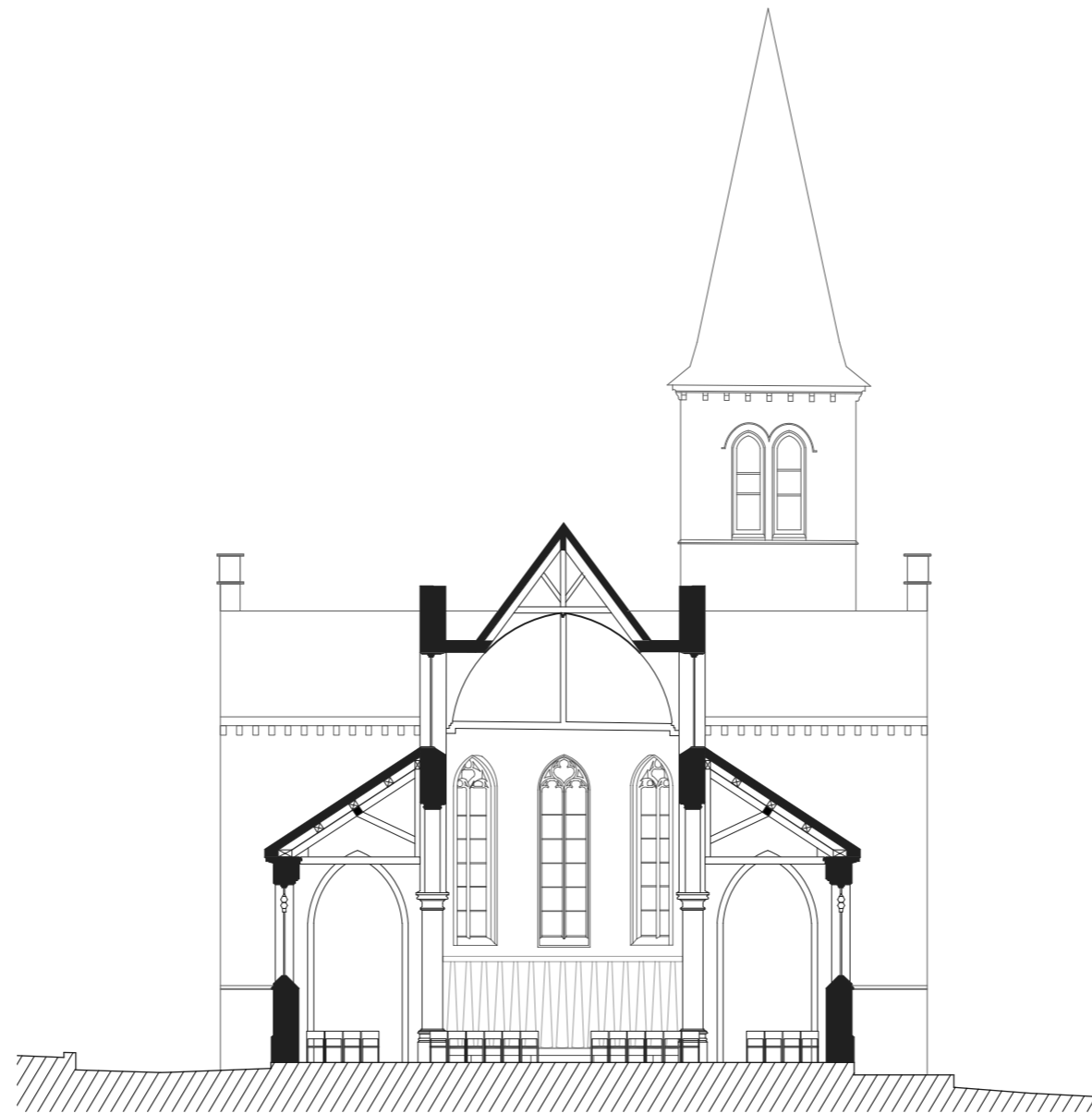
**KERK**  
*Sint-Bernarduskerk Lubbeek*



**DWARSDOORSNEDE 'A' BESTAANDE TOESTAND**

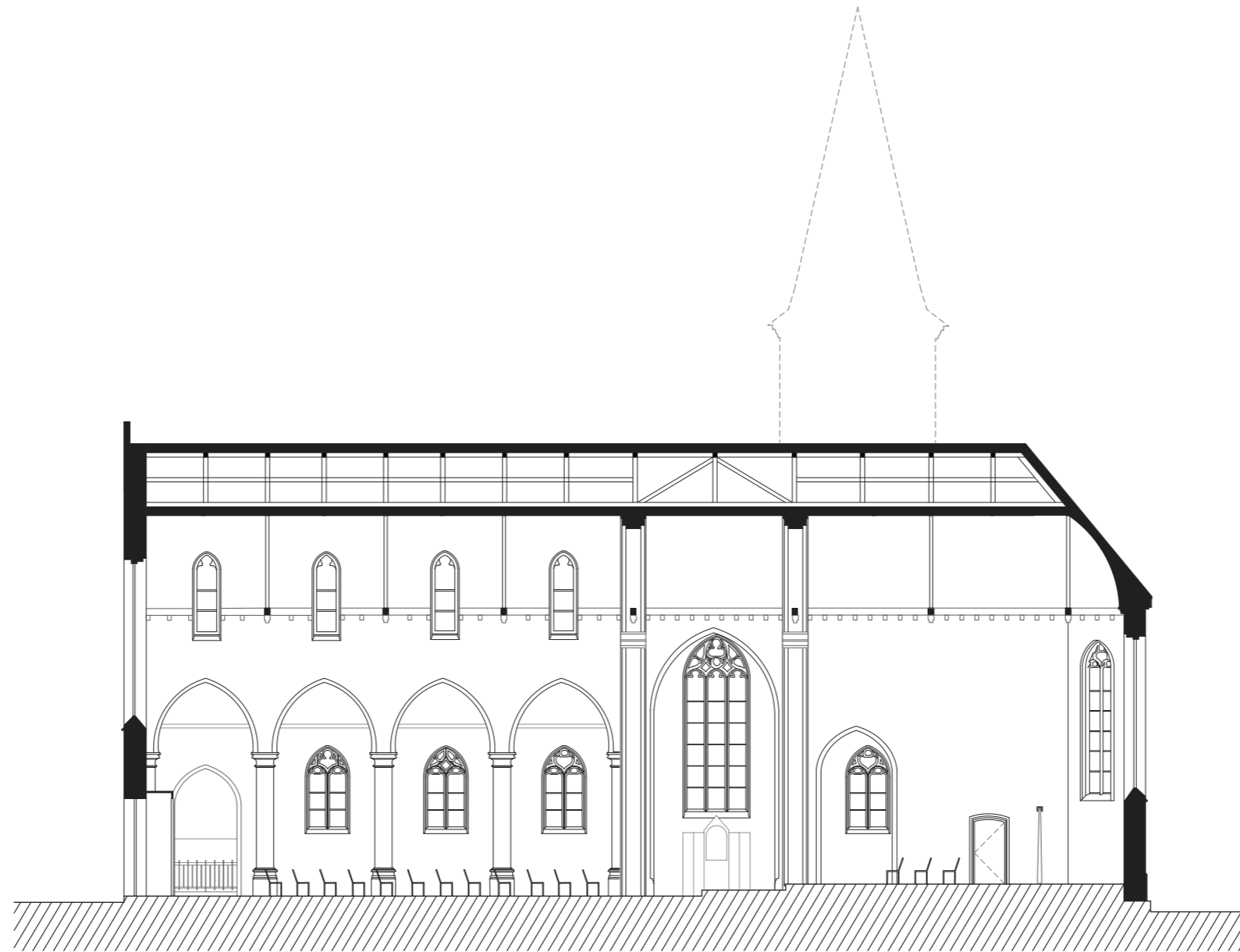
schaal: 1/200

**KERK**  
*Sint-Bernarduskerk Lubbeek*



**DWARSDOORSNEDE 'B' BESTAANDE TOESTAND**

schaal: 1/200



**LANGSDOORSNEDE C BESTAANDE TOESTAND**

schaal: 1/200



HET INTERIEUR VAN DE KERK



**KERK**  
*Sint-Bernarduskerk Lubbeek*

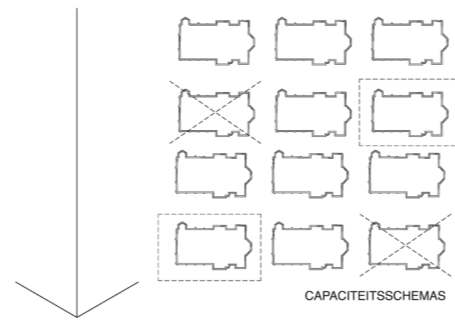


HET INTERIEUR VAN DE KERK

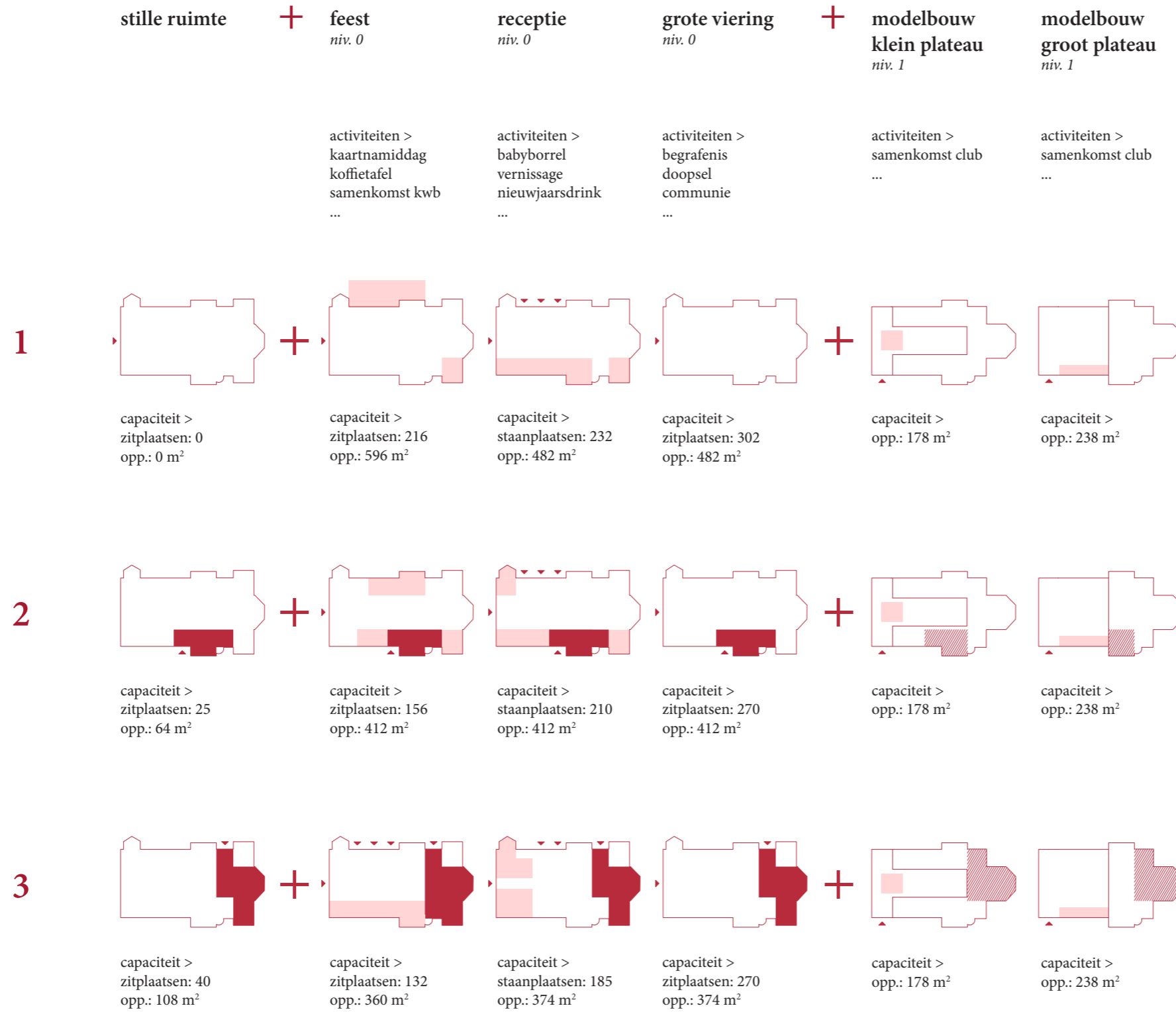


# ANALYSE

*capaciteit*



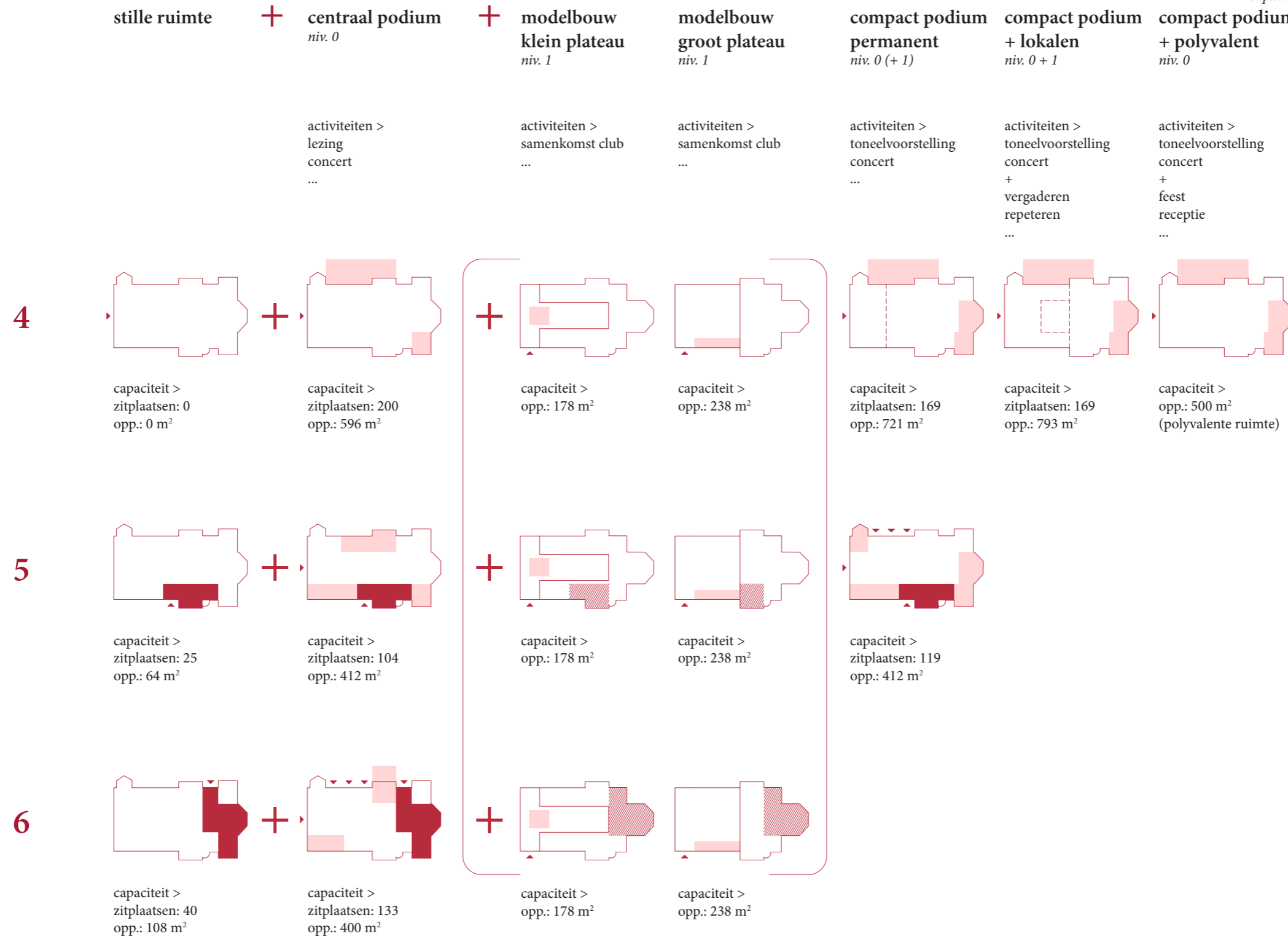
**ANALYSE**  
capaciteit zaalfunctie



ONDERZOEKSSHEMA

● : zone voor stille ruimte ● : zone voor nevenfuncties van zaalfunctie (keuken, sanitair, vestiaire, ...)

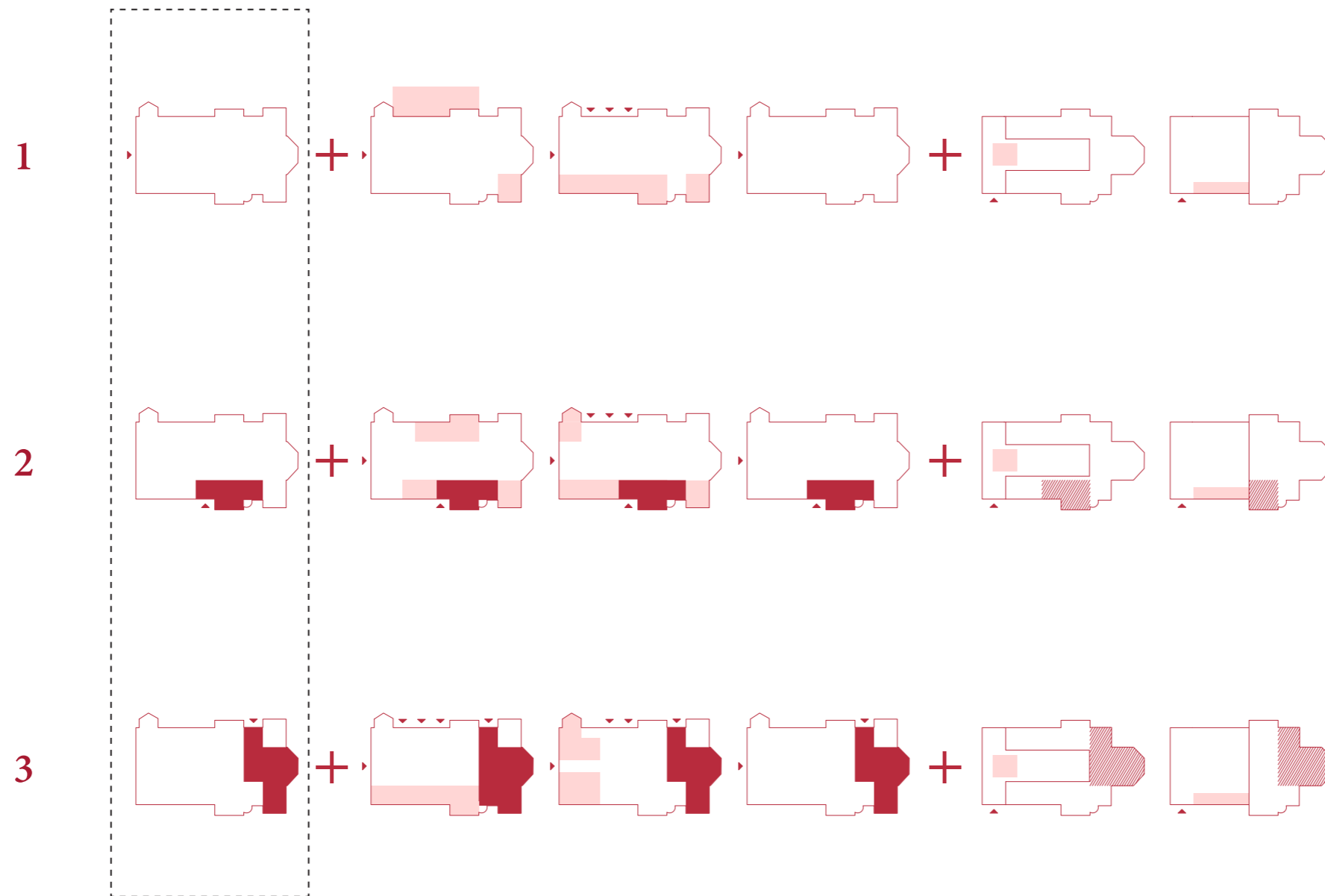
**ANALYSE**  
capaciteit podiumfunctie



ONDERZOEKSSHEMA

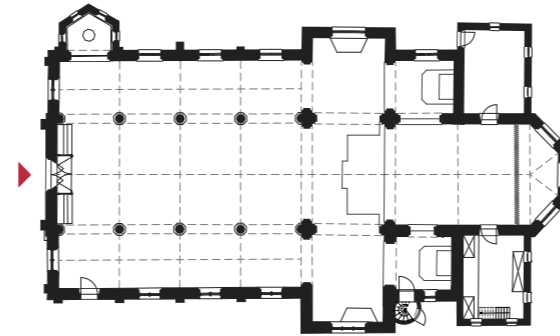
● : zone voor stille ruimte ● : zone voor nevenfuncties van zaalfunctie (keuken, sanitair, vestiaire, ...)

stille ruimte

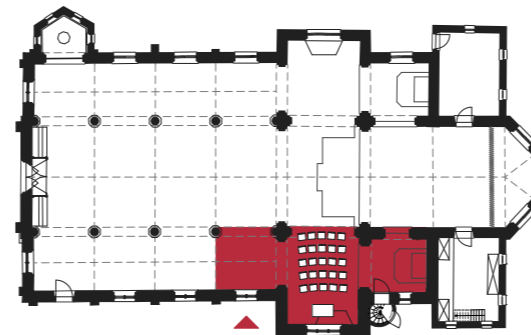


# ANALYSE

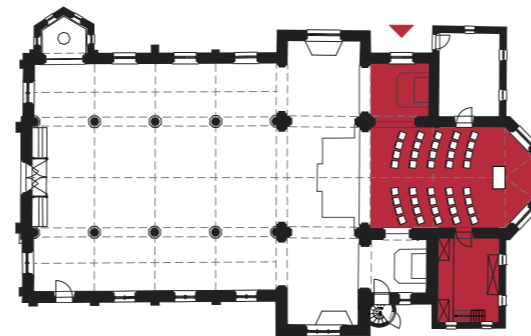
capaciteit grondplan



01



02



03

## CAPACITEIT STILLE RUIMTE

(01) # zitplaatsen: 0, opp.: 0 m<sup>2</sup> (02) # zitplaatsen: 25, opp.: 64 m<sup>2</sup> (03) # zitplaatsen: 40, opp.: 108 m<sup>2</sup>

● stille ruimte

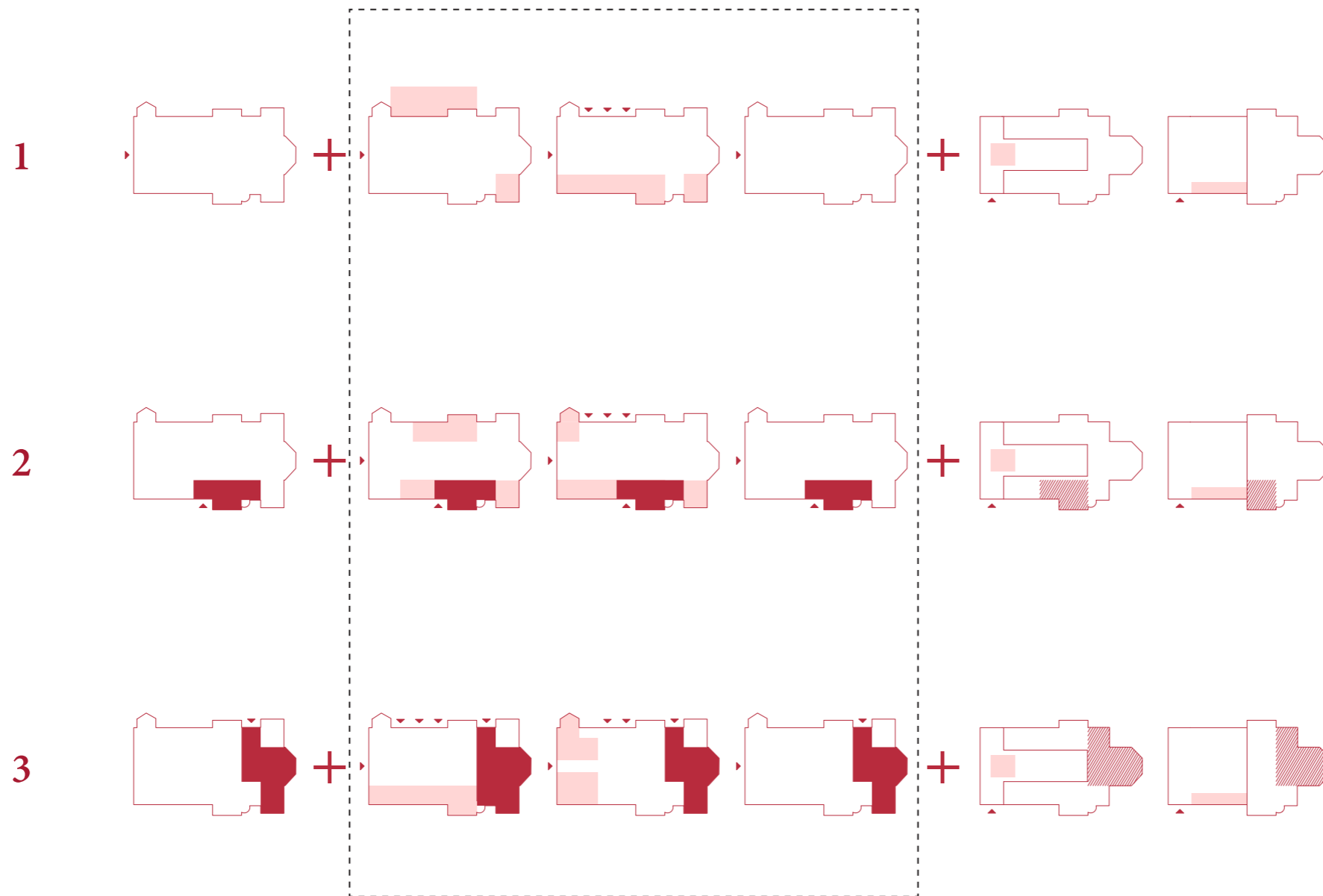
# ANALYSE

capaciteit grondplan

feest  
niv. 0

receptie  
niv. 0

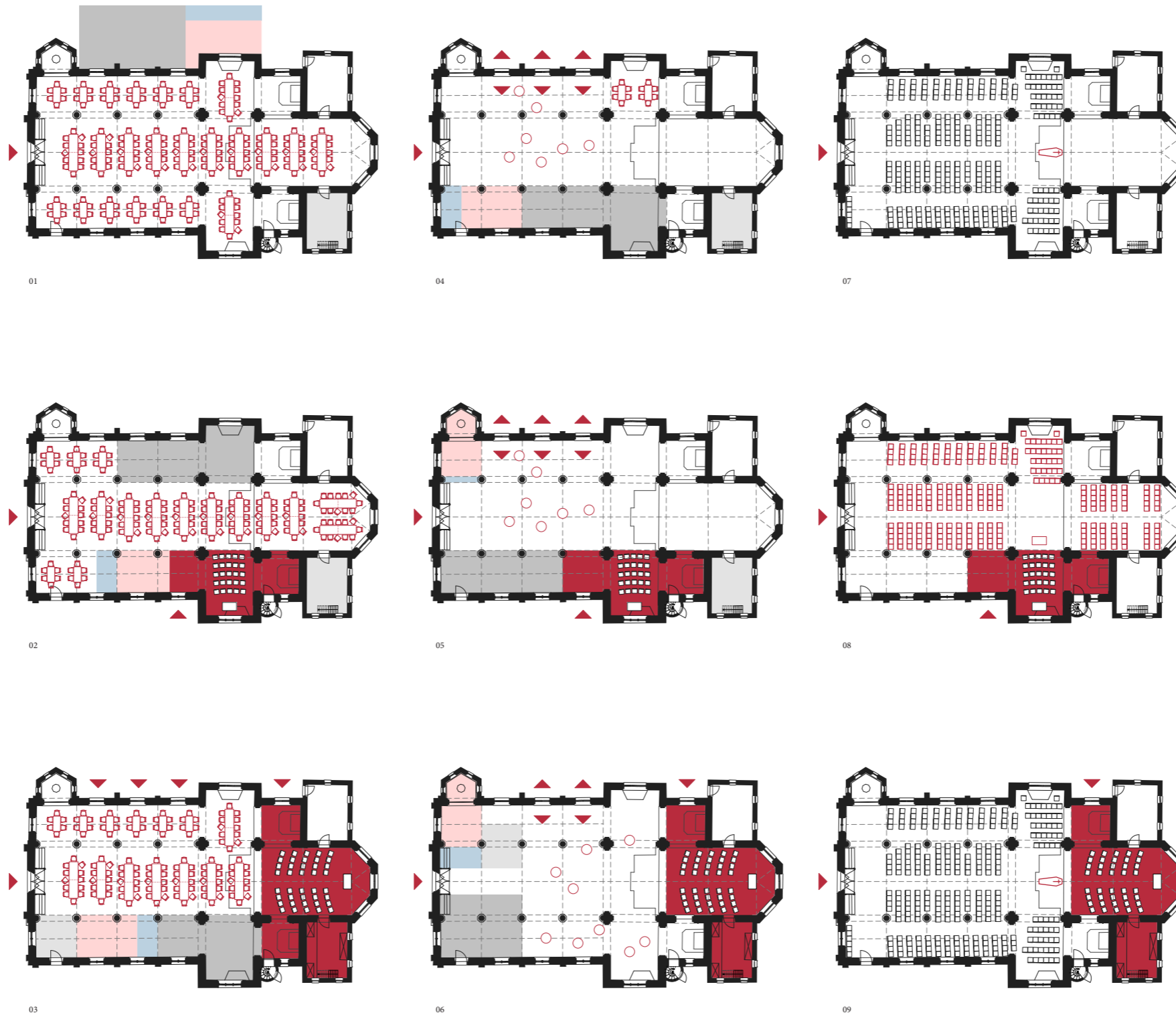
grote viering  
niv. 0





# ANALYSE

capaciteit grondplan

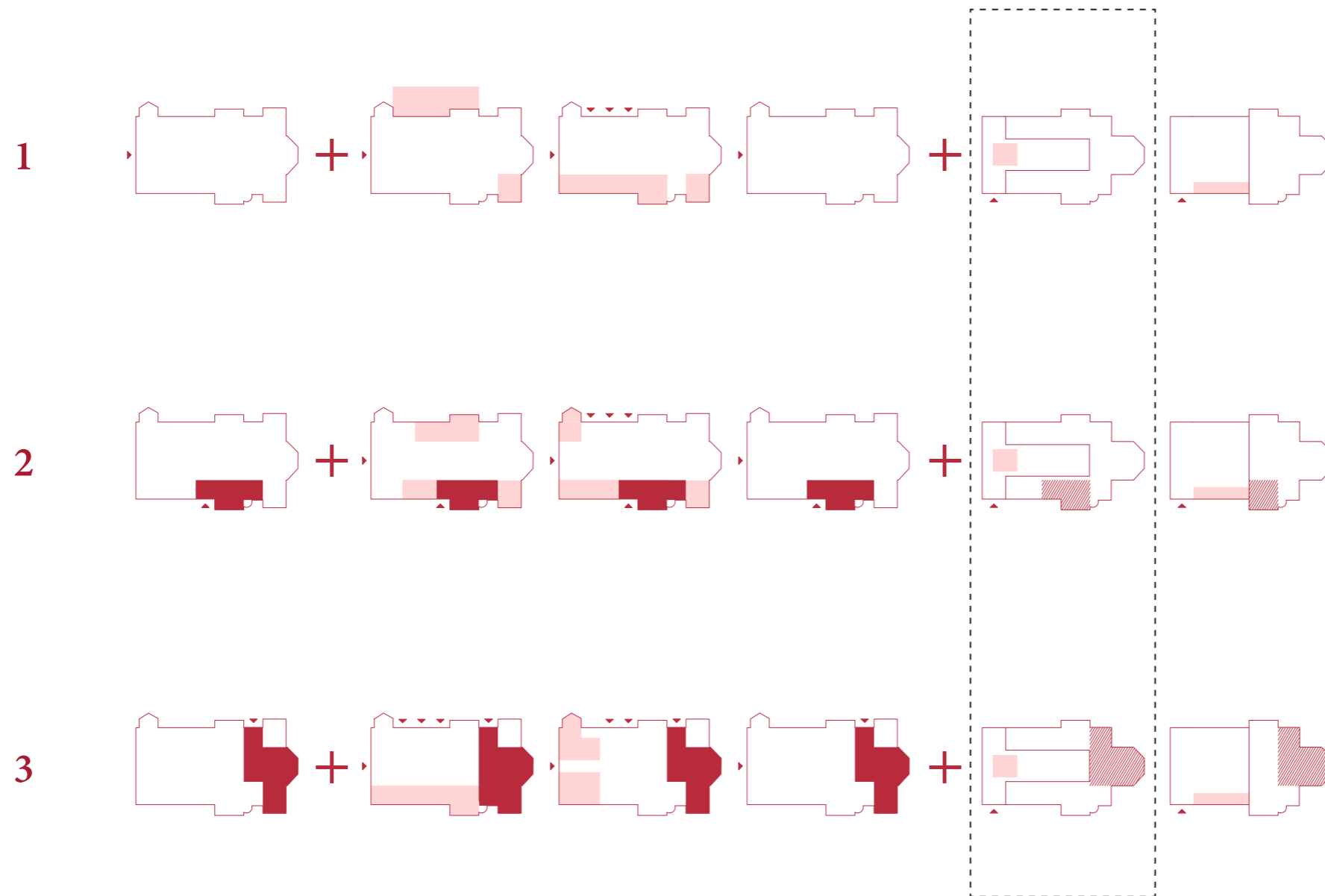


## CAPACITEIT FEEST | RECEPTIE | GROTE VIERING

(01) #: 216, opp.: 596 m<sup>2</sup> (02) #: 156, opp.: 412 m<sup>2</sup> (03) #: 132, opp.: 360 m<sup>2</sup> (04) opp.: 482 m<sup>2</sup> (05) opp.: 412 m<sup>2</sup> (06) opp.: 374 m<sup>2</sup> (07) #: 302, opp.: 482 m<sup>2</sup> (08) #: 270, opp.: 412 m<sup>2</sup> (09) #: 270, opp.: 374 m<sup>2</sup>

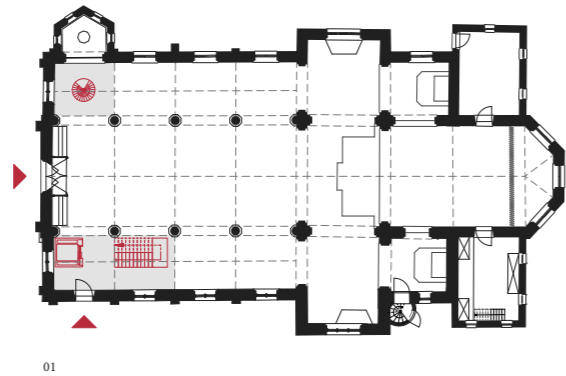
- stille ruimte (01) 0 m<sup>2</sup> (02) 64 m<sup>2</sup> (03) 120 m<sup>2</sup> (04) 0 m<sup>2</sup> (05) 64 m<sup>2</sup> (06) 108 m<sup>2</sup> (07) 0 m<sup>2</sup> (08) 64 m<sup>2</sup> (09) 108 m<sup>2</sup>
- keuken en toog (01) 66 m<sup>2</sup> (02) 63 m<sup>2</sup> (03) 53 m<sup>2</sup> (04) 70 m<sup>2</sup> (05) 50 m<sup>2</sup> (06) 50 m<sup>2</sup>
- vestiaire (01) 11 m<sup>2</sup> (02) 8 m<sup>2</sup> (03) 8 m<sup>2</sup> (04) 8 m<sup>2</sup> (05) / m<sup>2</sup> (06) 8 m<sup>2</sup>
- sanitair (01) 26 m<sup>2</sup> (02) 22 m<sup>2</sup> (03) 25 m<sup>2</sup> (04) 25 m<sup>2</sup> (05) 22 m<sup>2</sup> (06) 24 m<sup>2</sup>
- berging (01) 21 m<sup>2</sup> (02) 21 m<sup>2</sup> (03) 17 m<sup>2</sup> (04) 21 m<sup>2</sup> (05) 21 m<sup>2</sup> (06) 17 m<sup>2</sup>

modelbouw  
klein plateau  
niv. 1

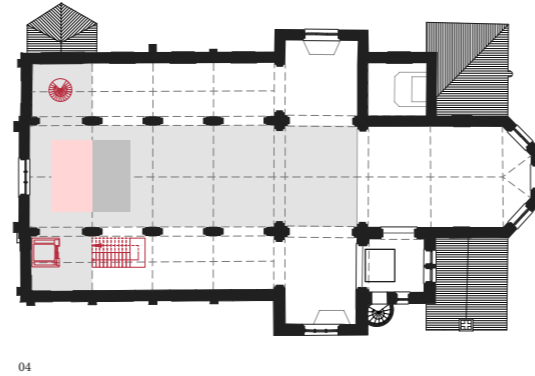


# ANALYSE

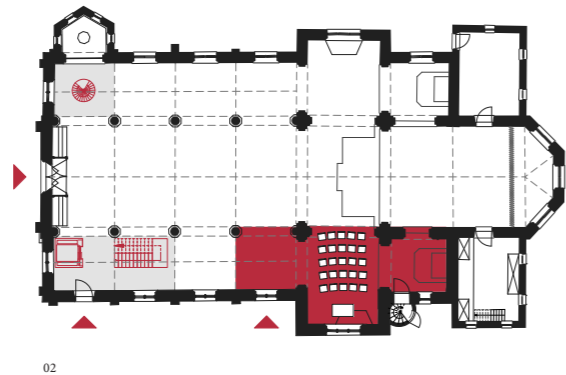
capaciteit verdieping



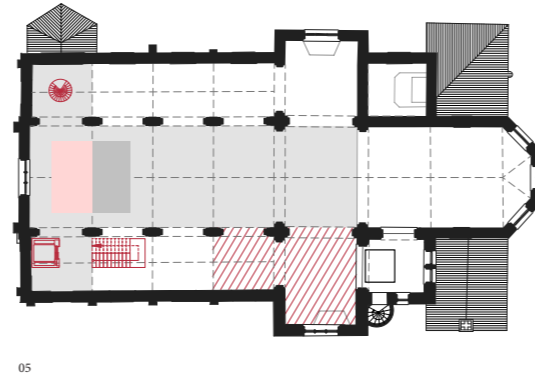
01



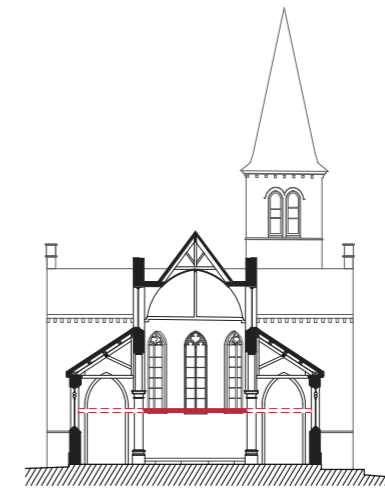
04



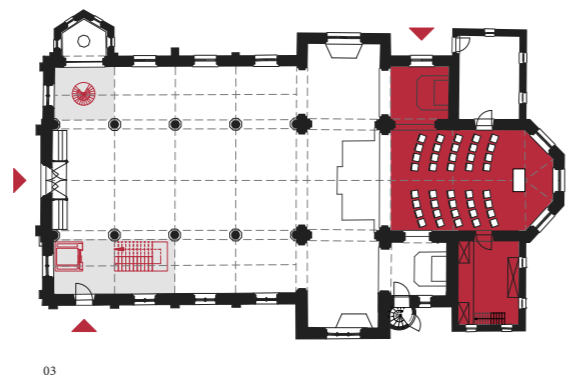
02



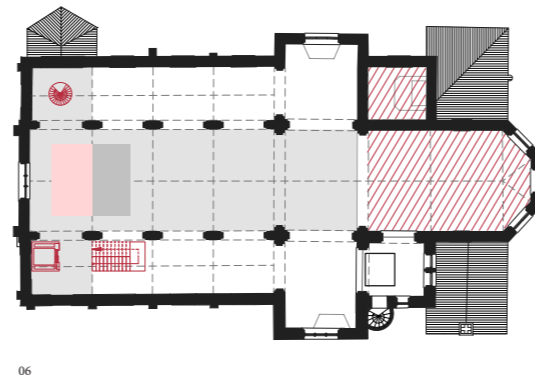
05



07



03



06

## CAPACITEIT MODELREINBOUWCLUB - KLEIN PLATEAU

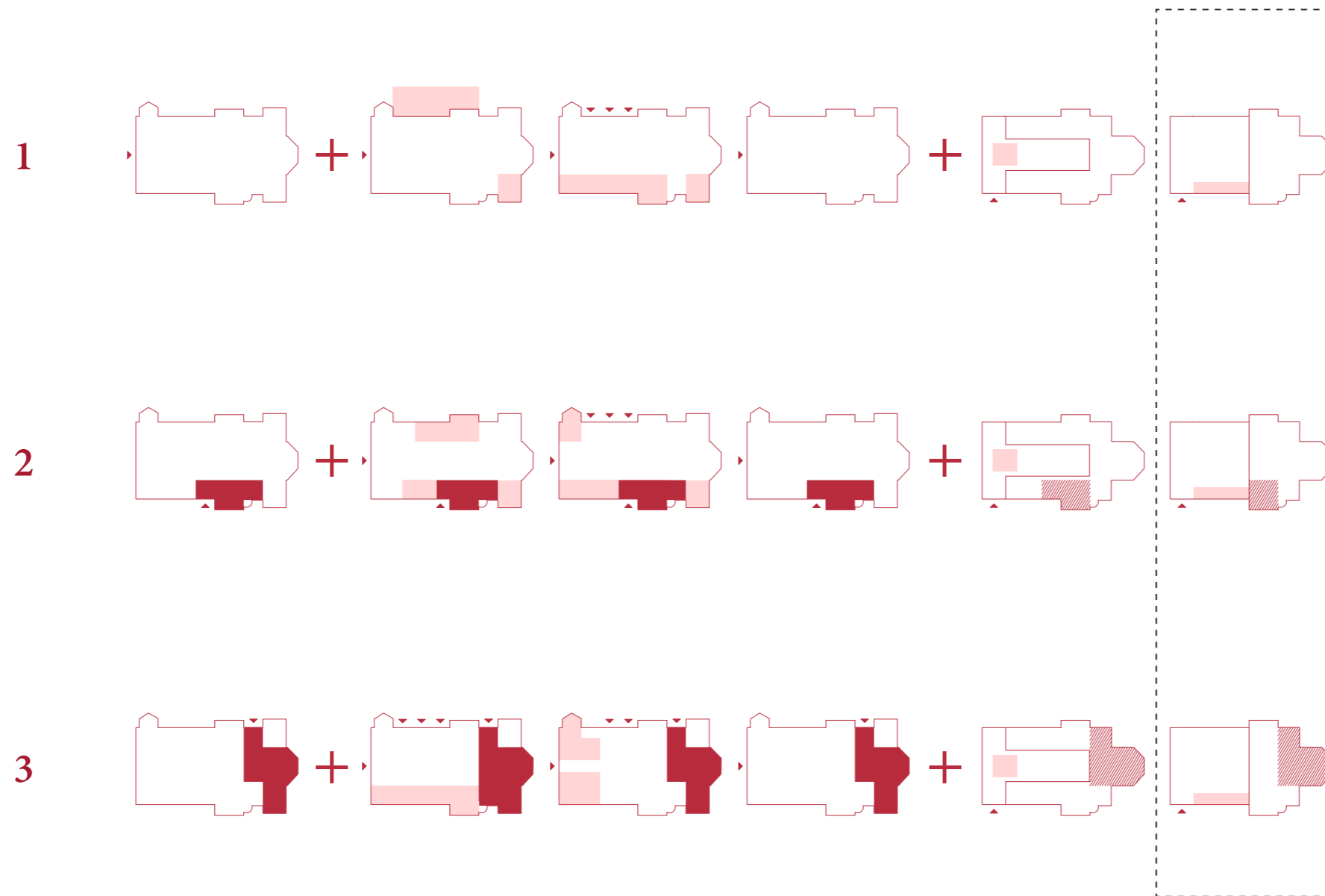
(04, 05, 06) opp.: 178 m<sup>2</sup> (plateau)

(01, 02, 03) voorbeeldgrondplan gelijkvloers met varianten stille ruimtes + ● verticale circulatie naar verdieping, ingang apart bereikbaar

(04, 05, 06) ● vrije ruimte club: 100 m<sup>2</sup> ● keuken: 11 m<sup>2</sup> ● sanitair: 13 m<sup>2</sup>

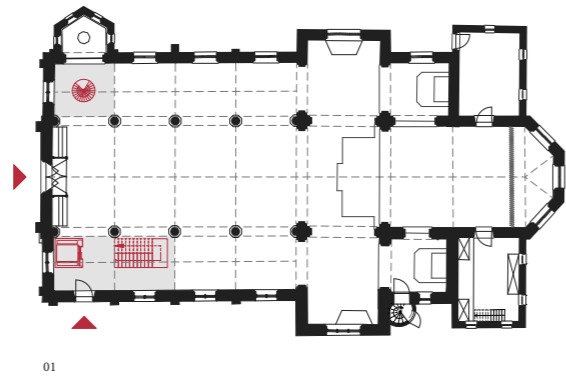
(07) dwarsnede type A: dakconstructie zijbeuken blijft ongewijzigd ● verdiepingsvloer

**modelbouw**  
**groot plateau**  
*niv. 1*

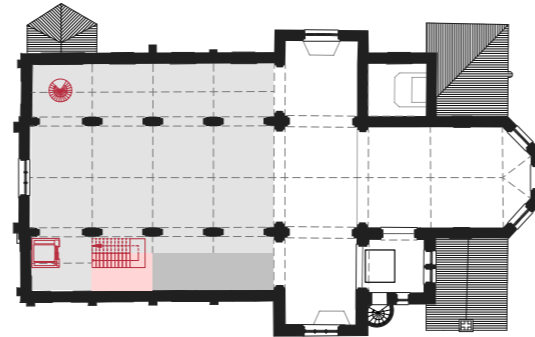


# ANALYSE

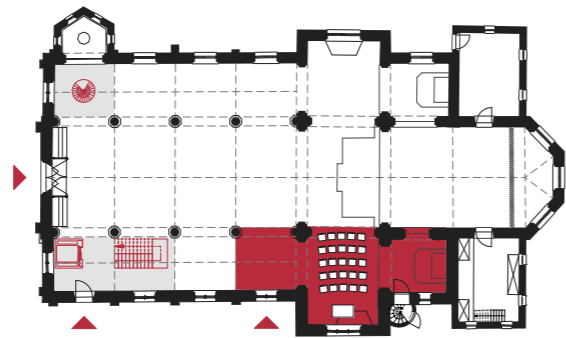
capaciteit verdieping



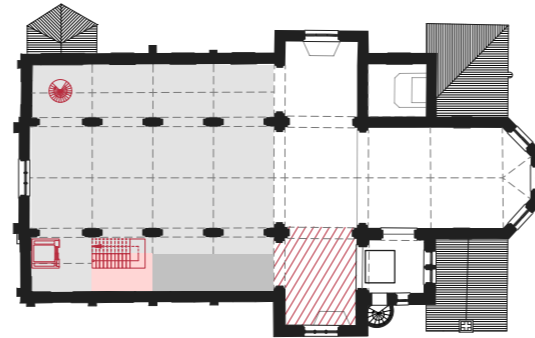
01



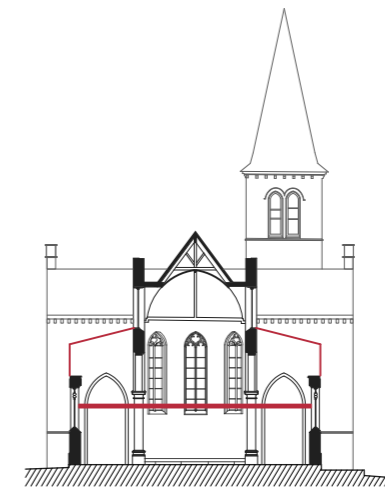
04



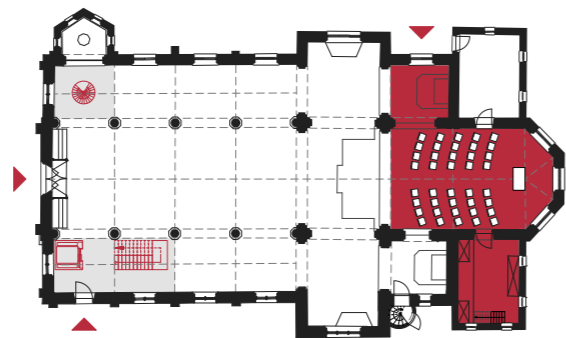
02



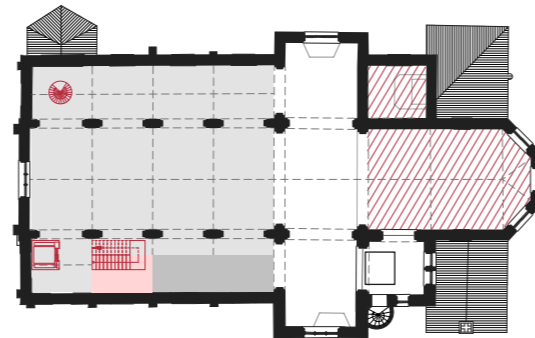
05



07



03



06

## CAPACITEIT MODELREINBOUWCLUB - GROOT PLATEAU

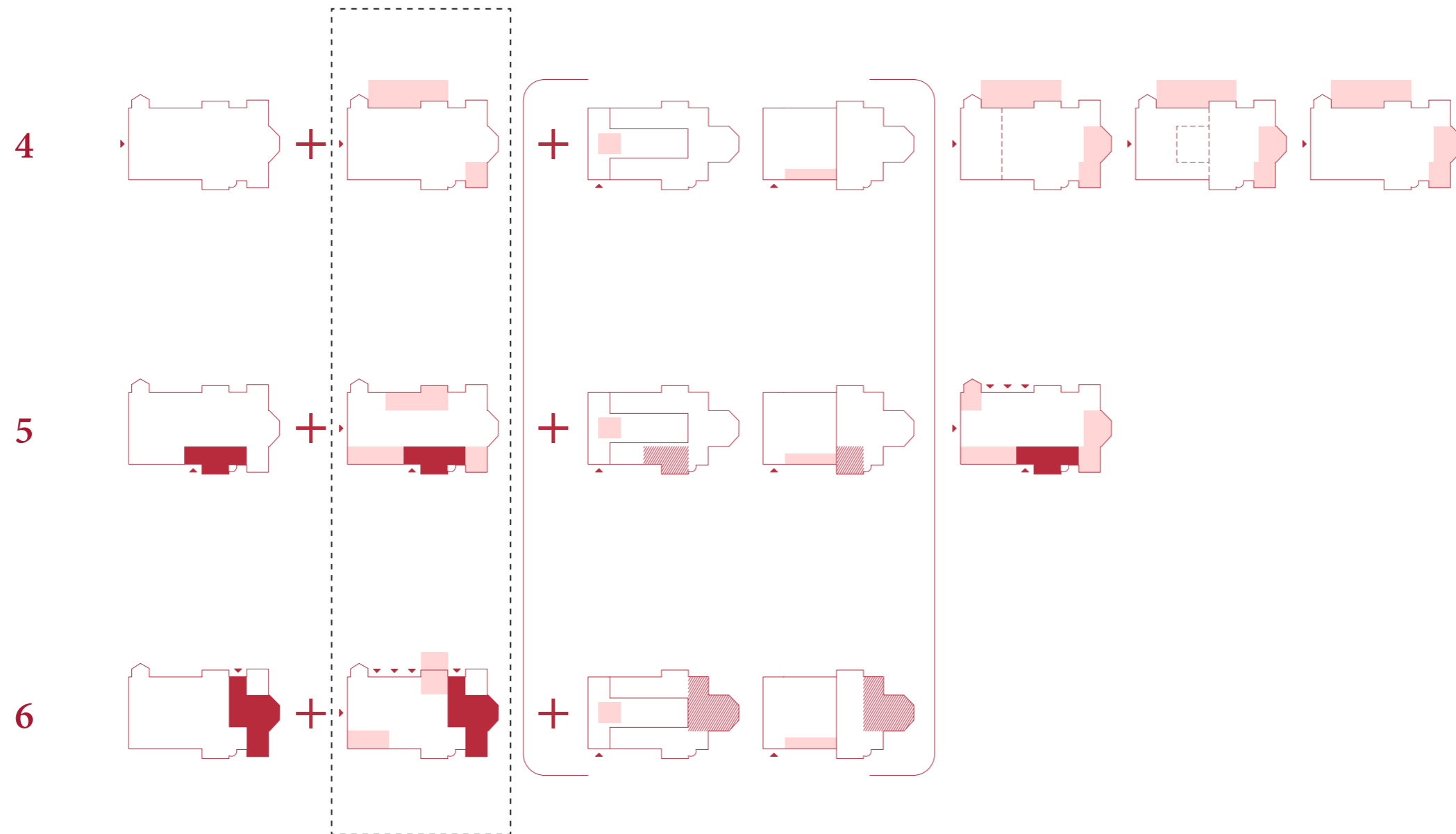
(04, 05, 06) opp.: 238 m<sup>2</sup> (plateau)

(01, 02, 03) voorbeeldgrondplan gelijkvloers met varianten stille ruimtes + ● verticale circulatie naar verdieping, ingang apart bereikbaar

(04, 05, 06) ● vrije ruimte club: 157 m<sup>2</sup> ● keuken: 20 m<sup>2</sup> ● sanitair: 11 m<sup>2</sup>

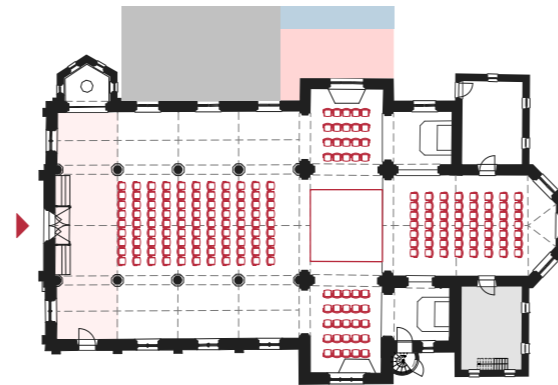
(07) dwarsnede type B: dakconstructie zijbeuken wordt omhoog getrokken ● verdiepingsvloer

**centraal podium**  
niv. 0

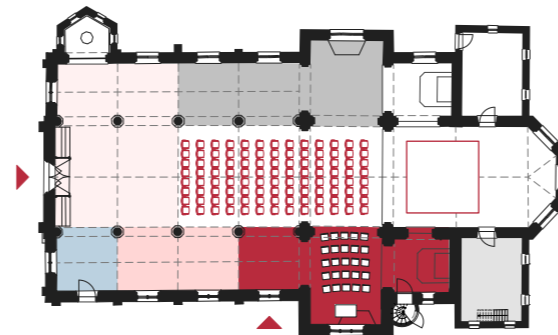


# ANALYSE

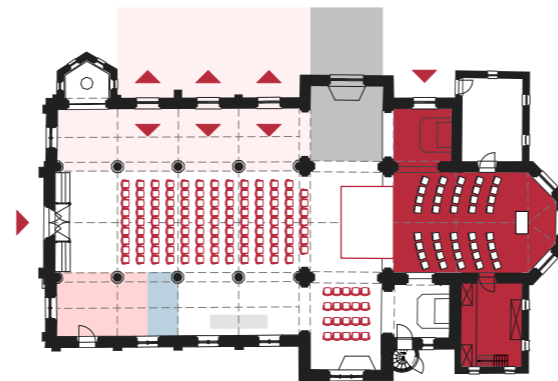
capaciteit grondplan



01



02



03

## CAPACITEIT CENTRAAL PODIUM

(01) # zitplaatsen: 200, opp.: 596 m<sup>2</sup> (02) # zitplaatsen: 104, opp.: 412 m<sup>2</sup> (03) # zitplaatsen: 133, opp.: 400 m<sup>2</sup>

- stille ruimte (01) 0 m<sup>2</sup> (02) 64 m<sup>2</sup> (03) 120 m<sup>2</sup>
- keuken en toog (01) 66 m<sup>2</sup> (02) 83 m<sup>2</sup> (03) 50 m<sup>2</sup>
- foyer (01) 62 m<sup>2</sup> (02) 87 m<sup>2</sup> (03) 67 m<sup>2</sup> (binnen)
- vestiaire (01) 11 m<sup>2</sup> (02) 16 m<sup>2</sup> (03) 8 m<sup>2</sup>
- sanitair (01) 26 m<sup>2</sup> (02) 33 m<sup>2</sup> (03) 25 m<sup>2</sup>
- berging (01) 21 m<sup>2</sup> (02) 21 m<sup>2</sup> (03) bergingsmeubel

**ANALYSE**  
*capaciteit grondplan*



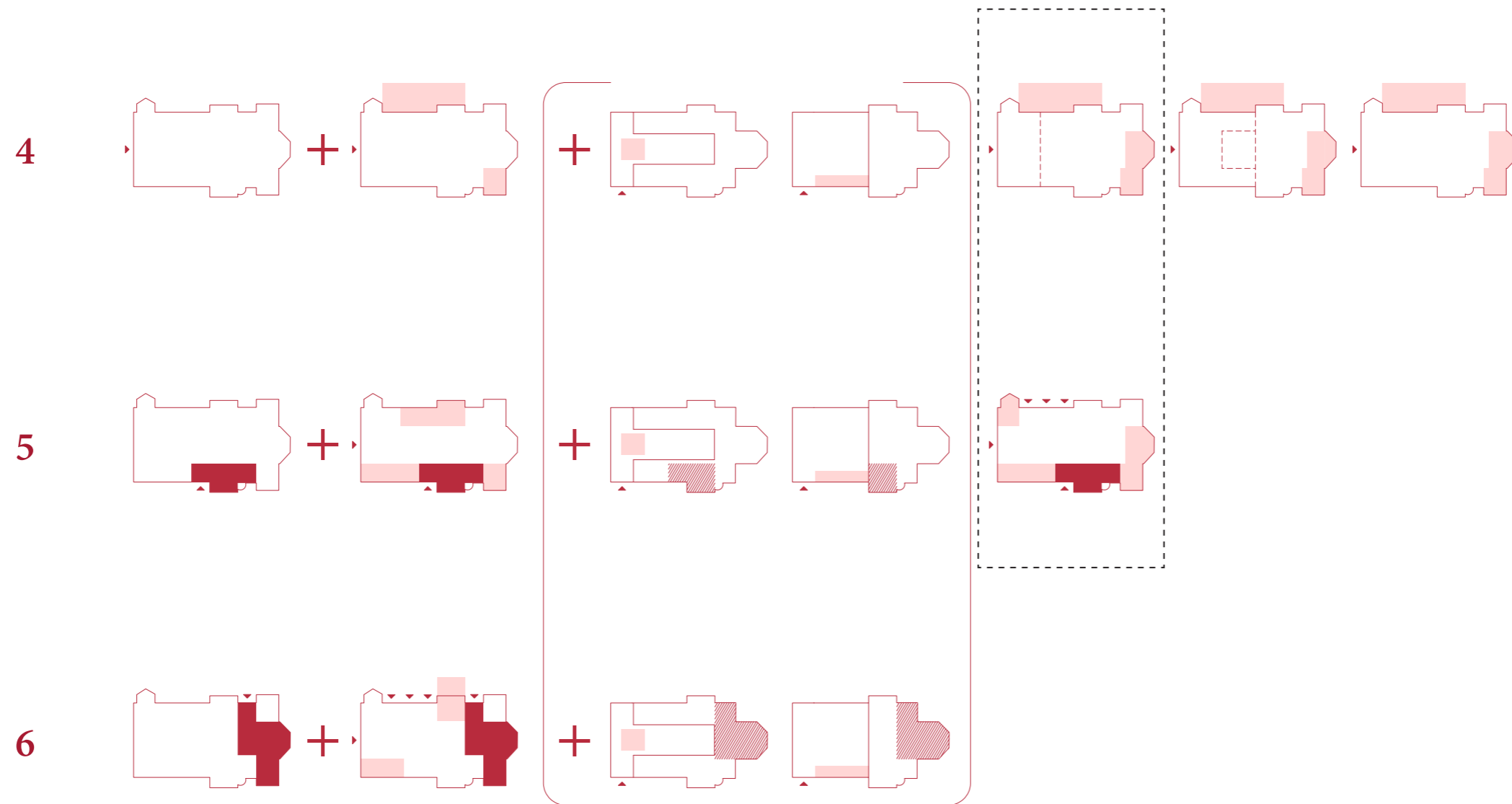
**REFERENTIEBEELD**  
centraal podium

Chapelle Corneille in Rouen (F)



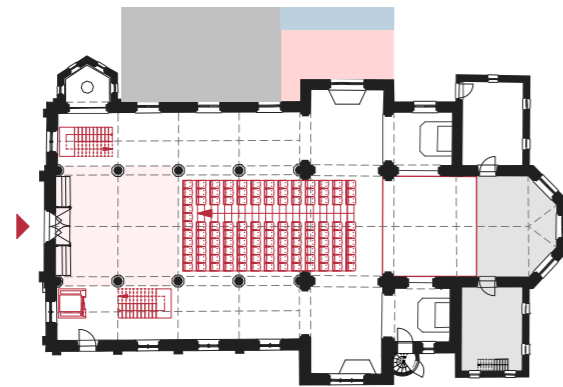
**ANALYSE**  
*capaciteit grondplan en verdieping*

**compact podium**  
**permanent**  
*niv. 0 (+ 1)*

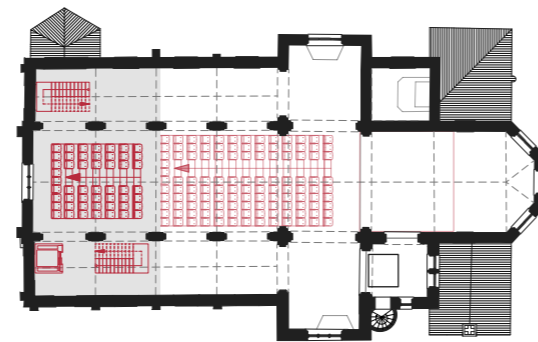


# ANALYSE

capaciteit grondplan en verdieping



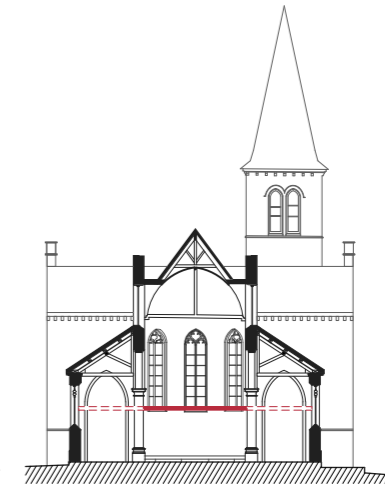
01



02



03



04



05

## CAPACITEIT COMPACT PODIUM PERMANENT met (01) en zonder (02) extra tribune op verdieping

- (01) # zitplaatsen: 169 (: 119 + 50), opp.: 721 m<sup>2</sup> (: 596 + 125) (02) # zitplaatsen: 119, opp.: 412 m<sup>2</sup>  
 (01) ● stille ruimte: 0 ● keuken en toog: 66 m<sup>2</sup> ● foyer: 64 m<sup>2</sup> ● vestiaire: 11 m<sup>2</sup> ● sanitair: 26 m<sup>2</sup> ● backstage: 58 m<sup>2</sup>  
 (02) ● stille ruimte: 64 m<sup>2</sup> ● toog: 26 m<sup>2</sup> ● foyer: 96 m<sup>2</sup> ● vestiaire: 16 m<sup>2</sup> ● sanitair: 33 m<sup>2</sup> ● backstage: 58 m<sup>2</sup>  
 (03) extra verdiegingsplateau met tribune: 125 m<sup>2</sup> (: 50 zitplaatsen)  
 (04) langssnede met extra verdiegingsplateau met tribune  
 (05) dwarsnede type A: dakconstructie zijbeuken blijft ongewijzigd ● verdiegingsvloer

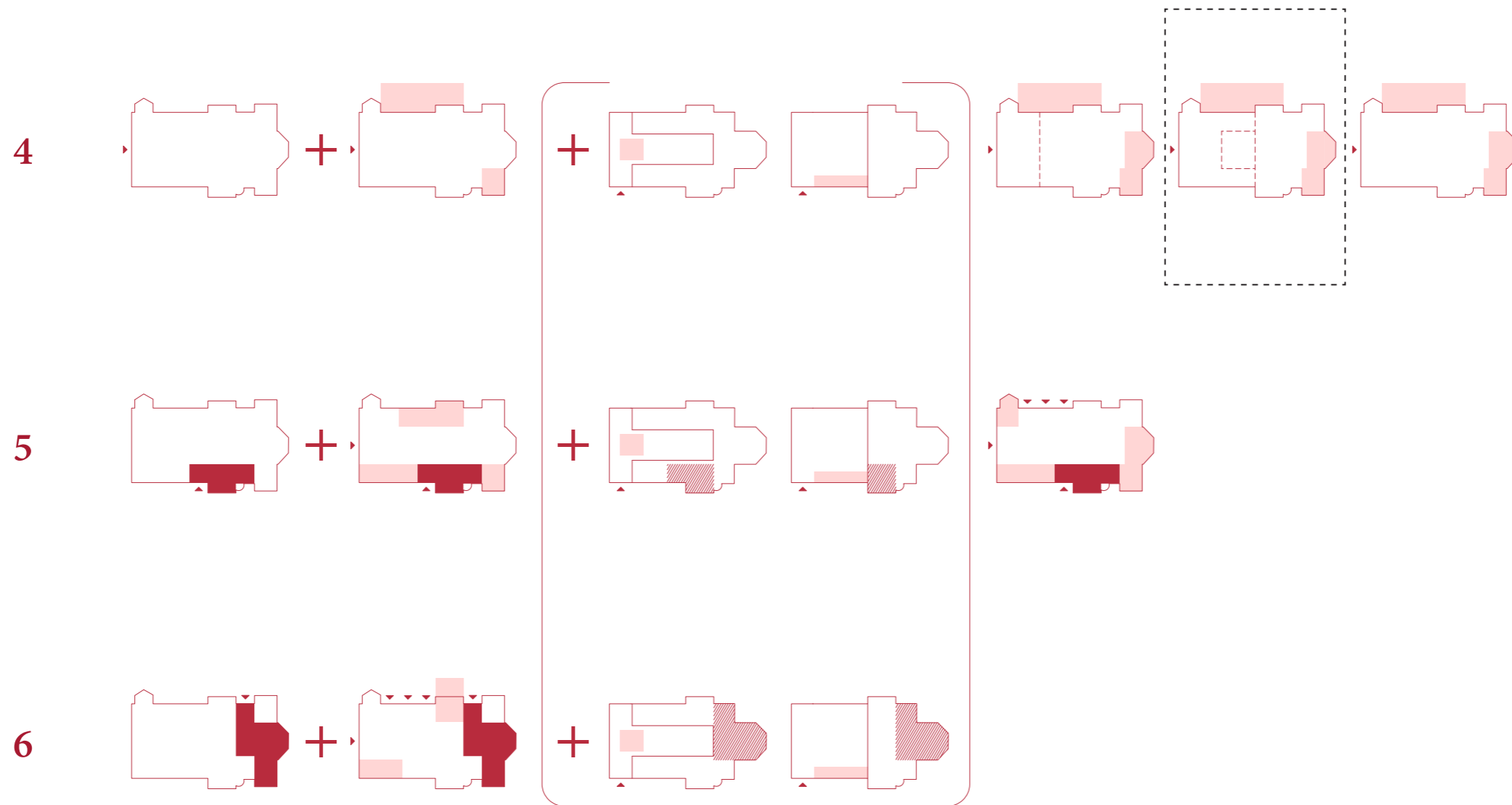


**REFERENTIEBEELD**  
podium in koor

Les Brigittines in Brussel (B)

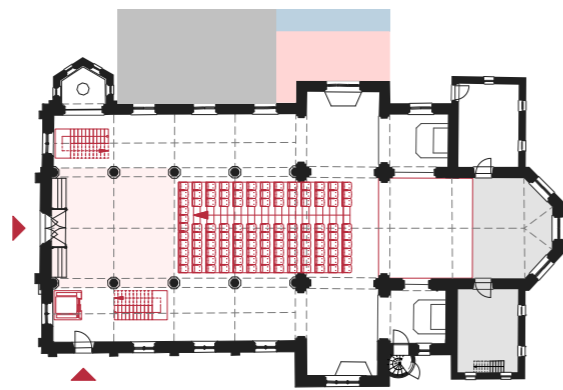
**ANALYSE**  
*capaciteit grondplan en verdieping*

**compact podium**  
**+ lokalen**  
*niv. 0 + 1*

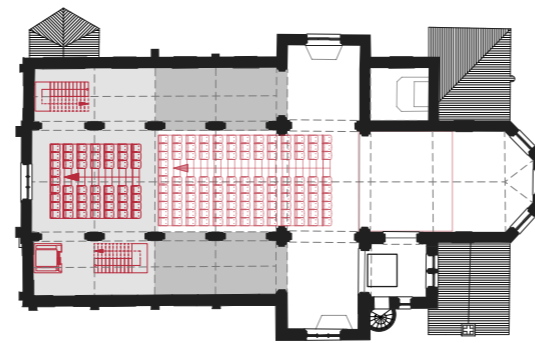


# ANALYSE

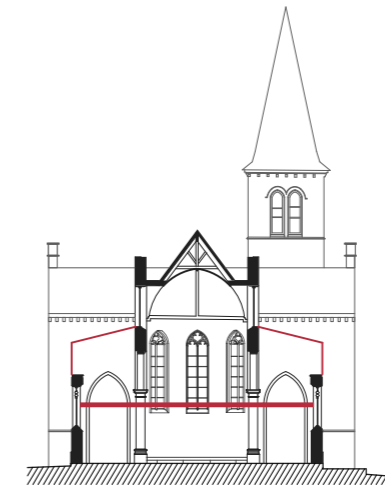
capaciteit grondplan en verdieping



01



02



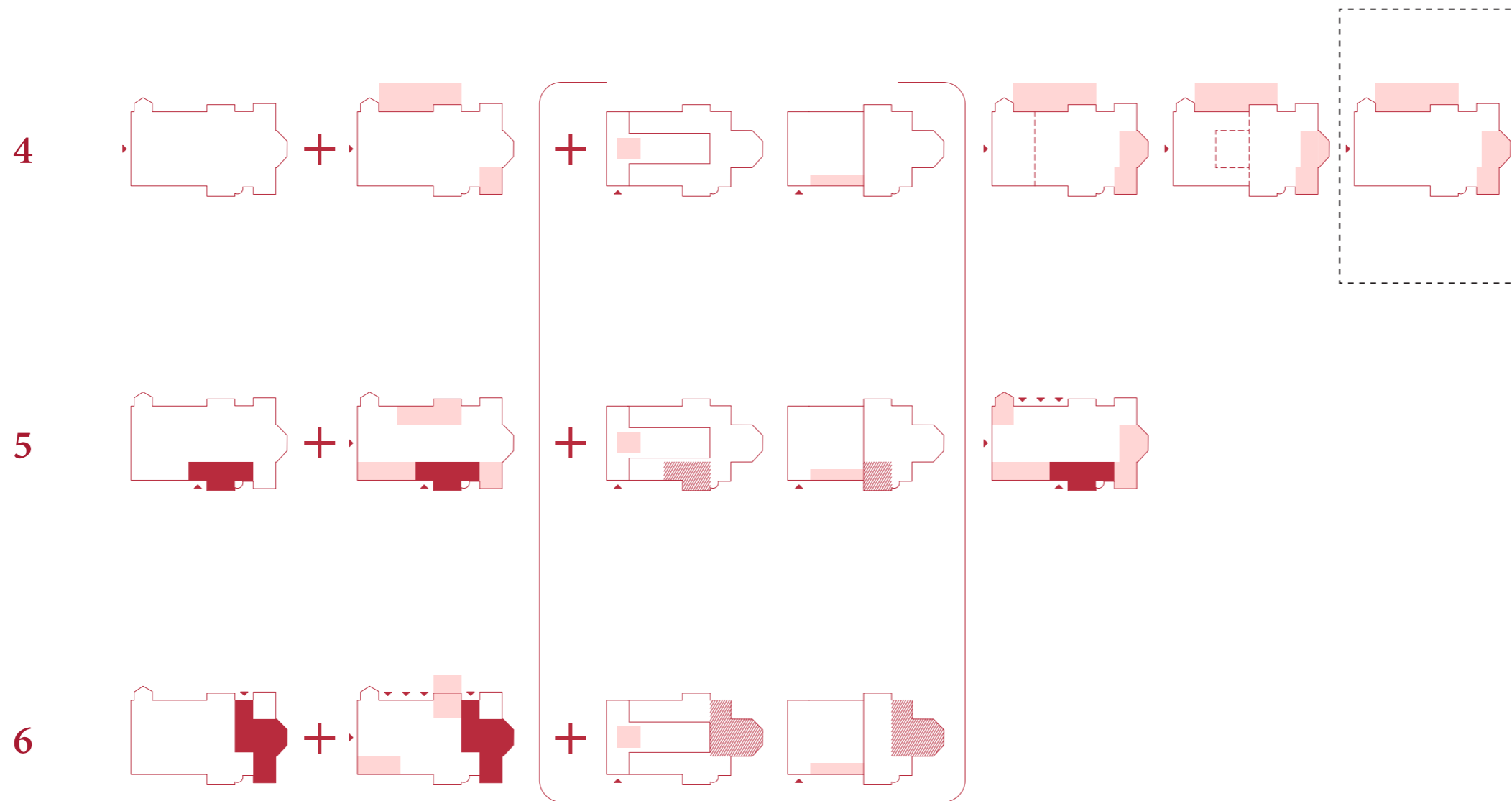
03

## CAPACITEIT COMPACT PODIUM met een extra tribune + aparte lokalen op verdieping

- (01) # zitplaatsen: 169 (: 119 + 50), opp.: 793 m<sup>2</sup> (: 596 + 125 + 2x36)  
 (01) ● keuken en toeg: 66 m<sup>2</sup> ● foyer: 64 m<sup>2</sup> ● vestiaire: 11 m<sup>2</sup> ● sanitair: 26 m<sup>2</sup> ● backstage: 58 m<sup>2</sup>  
 (03) extra verdiegingsplateau met tribune: 125 m<sup>2</sup> (: 50 zitplaatsen) + ● aparte lokalen: 2 x 36 m<sup>2</sup>  
 (03) dwarssnede type B: dakconstructie zijbeuken wordt omhoog getrokken ● verdiegingsvloer

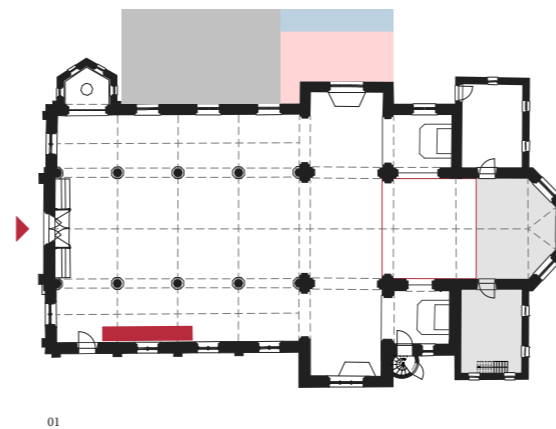
**ANALYSE**  
*capaciteit grondplan*

**compact podium**  
**+ polyvalent**  
*niv. 0*



# ANALYSE

capaciteit grondplan



01

## CAPACITEIT COMPACT PODIUM met polyvalente ruimte bij dichtgeschoven tribune

(01) opp.: 500 m<sup>2</sup> (vrije, polyvalente ruimte)

(01) ● keuken en toog: 66 m<sup>2</sup> ● vestiaire: 11 m<sup>2</sup> ● sanitair: 26 m<sup>2</sup> ● berging en backstage: 58 m<sup>2</sup> ● dichtgeschoven tribune

## PROGRAMMA

voor herbestemming

### GROTE STILLE RUIMTE + ACTIVITEIT

**+ MODEL TREIN (voorbeeld)**  
Stille ruimte in het koor en feestzaal met nevenfuncties.  
Mogelijkheid tot verdieping voor een vereniging.

Overzicht programma herbestemming met voorzieningen voor een stille ruimte (met 40 zitplaatsen) en een feestzaal. Het is mogelijk om een plateau toe te voegen met ruimte voor de modeltreinvereniging en een vergaderlokaal.

Stille ruimte (totaal: 120 m<sup>2</sup>):

- 40 zitplaatsen
- Aparte toegang via noordelijk zij-altaar
- Sacristie en zij-altaren

Technische ruimte (21 m<sup>2</sup>)

Feestzaal (totaal: 360 m<sup>2</sup>):

- Zit-gedeelte voor 126 personen (250 m<sup>2</sup>)
- Sanitair (17,5 m<sup>2</sup> + mindervalidentoilet)
- Keuken met koelcel en toog (45 m<sup>2</sup>)
- Berging tafels en stoelen (15 m<sup>2</sup>)
- Vestiaire (4,10 lopende m)

Optioneel: verdieping:

- Vrije ruimte (103 m<sup>2</sup>)
- Kitchenette (8 m<sup>2</sup>)
- Berging en werkruimte (15 m<sup>2</sup>)
- Vergaderlokaal (30 m<sup>2</sup>)
- *(nevenfuncties van niv. 0 worden licht aangepast)*

### KLEINE STILLE RUIMTE + RECEPTIE

**+ MODEL TREIN (voorbeeld)**  
Stille ruimte in het zuidelijk transept en een polyvalente zaal voor feest en receptie met nevenfuncties.  
Mogelijkheid tot verdieping voor een vereniging.

Overzicht programma herbestemming met voorzieningen voor een stille ruimte (met 25 zitplaatsen) en een polyvalente zaal voor feesten, recepties, ... Het is mogelijk om een plateau toe te voegen met ruimte voor de modeltreinvereniging en een vergaderlokaal.

Stille ruimte (totaal: 70 m<sup>2</sup>):

- 25 zitplaatsen
- Aparte toegang via zuidelijke zijbeuk
- Zuidelijk zij-altaar

Technische ruimte (21 m<sup>2</sup>)

Receptie zaal (totaal: 415 m<sup>2</sup>):

- Staancapaciteit van 188 personen (282 m<sup>2</sup>)
- Sanitair (28 m<sup>2</sup>)
- Keuken met koelcel en toog (48 m<sup>2</sup>)
- Berging tafels en stoelen (21 m<sup>2</sup>)
- Vestiaire (5,50 lopende m)

Optioneel: verdieping:

- Vrije ruimte (103 m<sup>2</sup>)
- Kitchenette (8 m<sup>2</sup>)
- Berging en werkruimte (15 m<sup>2</sup>)
- Vergaderlokaal (30 m<sup>2</sup>)
- *(nevenfuncties van niv. 0 worden licht aangepast)*

### (GEEN STILLE RUIMTE) COMPACT PODIUM

Podium in het koor met backstage en tribune over twee verdiepingen met nevenfuncties.

Overzicht programma herbestemming met voorzieningen voor een compact podium in het koor met bijhorende backstage. In de kerk wordt een uitschuifbare tribune in het schip en op een plateau voorzien met bijhorende foyer en andere nevenfuncties.

Technische ruimte (21 m<sup>2</sup>)

Podiumzaal (totaal: 700 m<sup>2</sup> en 191 zitplaatsen):

- Podium (40 m<sup>2</sup>)
- Uitschuifbare tribune niv. 0: 119 zitplaatsen
- Tribune niv. 1: 72 zitplaatsen
- Foyer (180 m<sup>2</sup>)
- Sanitair (30 m<sup>2</sup>)
- Keuken met toog (37,5 m<sup>2</sup>)
- Vestiaire (11,50 lopende m)
- Backstage en loge (54 m<sup>2</sup>)

### DROOMSCENARIO

*Puzzelstukken op een site.*



## STILLE RUIMTE + ACTIVITEIT

scenario 1/ herbestemming stille ruimte en feest (+ modeltreinvereniging)

### Programma

Stille ruimte (totaal: 120 m<sup>2</sup>):

- 40 zitplaatsen
- Aparte toegang via noordelijk zij-altaar
- Sacristie en zij-altaren

Technische ruimte (21 m<sup>2</sup>)

Feestzaal (totaal: 360 m<sup>2</sup>):

- Zit-gedeelte voor 126 personen (250 m<sup>2</sup>)
- Sanitair (17,5 m<sup>2</sup> + mindervalidentoilet)
- Keuken met koelcel en toog (45 m<sup>2</sup>)
- Berging tafels en stoelen (15 m<sup>2</sup>)
- Vestiaire (4,10 lopende m)

Optioneel: verdieping:

- Vrije ruimte (103 m<sup>2</sup>)
- Kitchenette (8 m<sup>2</sup>)
- Berging en werkruimte (15 m<sup>2</sup>)
- Vergaderlokaal (30 m<sup>2</sup>)
- *(nevenfuncties van niv. 0 worden licht aangepast)*

### Ontwerpend onderzoek

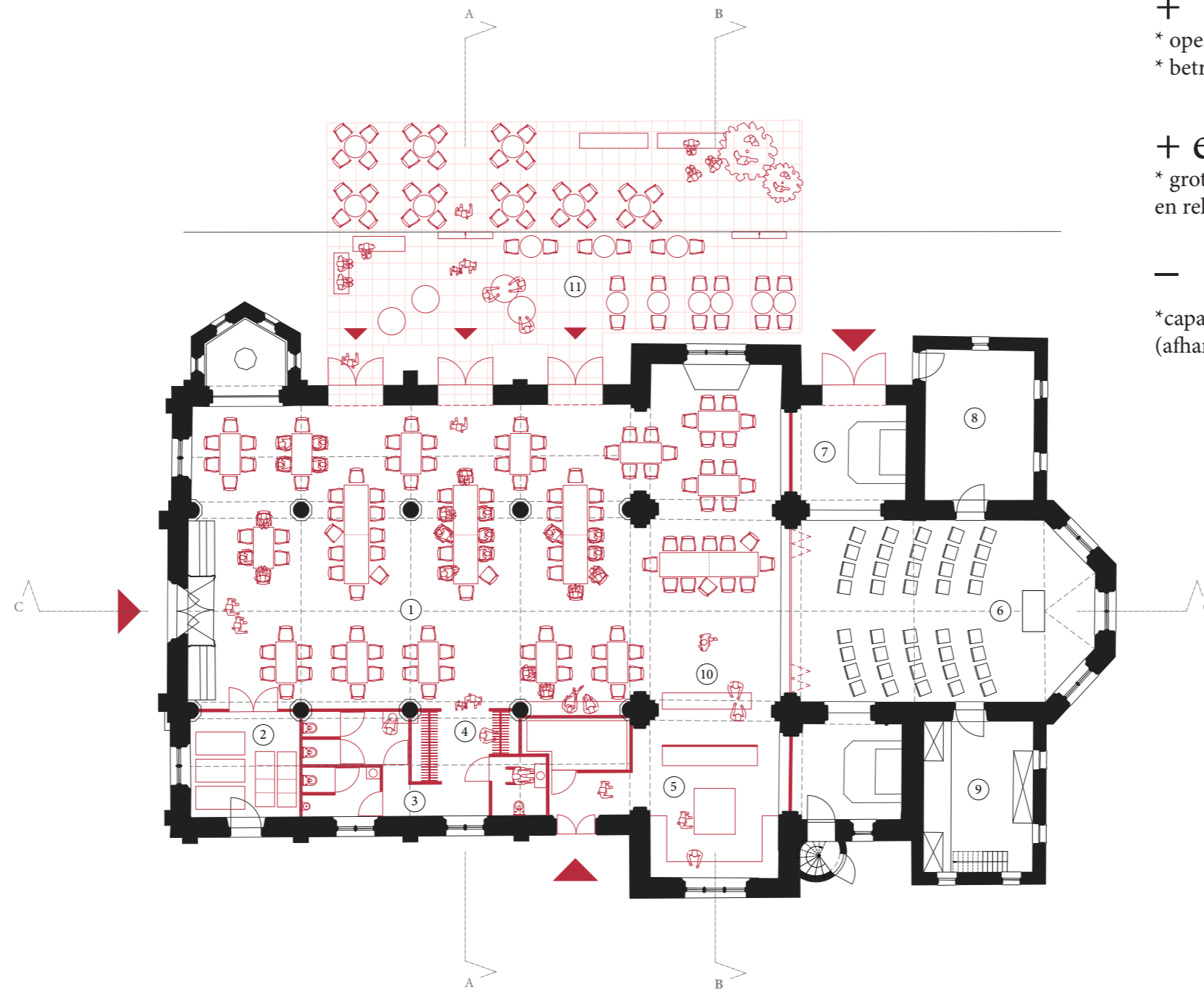
Bij scenario 1 is de inpassing van een feestzaal de hoofdfunctie, in combinatie met een stille ruimte die zich in het oostelijk deel van de kerk bevindt. Deze stille ruimte kan volledig afgesloten worden van de feestzaal-functie en krijgt ook een eigen toegang via het noordelijk zij-altaar. Door de glazen wand tussen het koor en het transept wordt de kerk visueel en functioneel opgedeeld, zonder het contact tussen beide ruimtes te verliezen. De glazen wand laat licht door en kan open gezet worden om beide functies te verbinden en te vergroten in capaciteit. De feestzaal, met een capaciteit van 126 zitplaatsen, wordt centraal in de kerk georganiseerd. Door de nevenfuncties te groeperen in de zuidelijke zijbeuk en het transept, wordt de noordelijke zijbeuk en een mogelijke buitenruimte vrijwaard als verlengde van de feestzaal. De nevenfuncties, bestaande uit een berging voor tafels en stoelen, het sanitair, een vestiaire en een keuken met toog, vormen tevens een buffer tussen de straatzijde en de zaal. De bevoorrading van de keuken kan vlot verlopen via een eigen toegang aan de straatzijde.

In het optionele plan, wanneer er een verdieping wordt toegevoegd in het schip, worden deze nevenfuncties licht aangepast om zo plaats te maken voor de verticale circulatieruimte. De verdiepingsvloer is te bereiken via twee trappartijen en een personenlift die in de zijbeuken, tegen de westgevel geplaatst zijn. Het travee met trap en lift heeft tevens een aparte toegang via de straatzijde. Zodoende kan er gebruik gemaakt worden van de verdieping zonder de activiteiten op het gelijkvloers te storen. In beide opties bevindt de hoofdtoegang naar de feestzaal zich aan de westgevel van de kerk, via het bestaande inkomportaal.

De modeltreinvereniging heeft op deze manier zijn eigen plek op de verdieping. Centraal hebben ze hier meer dan 100 m<sup>2</sup> vrije ruimte ter beschikking met een aansluitende berging en/of werkruimte en kitchenette in de zijbeuken. De verdieping wordt met glazen wanden afgesloten van het transept en de zijbeuk. De leden kunnen gebruik maken van het sanitair op het gelijkvloers dat zich vlak naast de lift en de trap bevindt. Tot slot is er nog een afgesloten vergaderlokaal aanwezig op de verdieping in de zuidelijke zijbeuk.

## STILLE RUIMTE + ACTIVITEIT

scenario 1A/ herbestemming stille ruimte en feest



+

- \* openwerken gevel
- \* betreden/ 3 aparte ingangen

+ en -

- \* grote wand erg aanwezig
- en relatief grote investering

—

- \* capaciteit relatief beperkt zaal
- (afhankelijk van vraag)

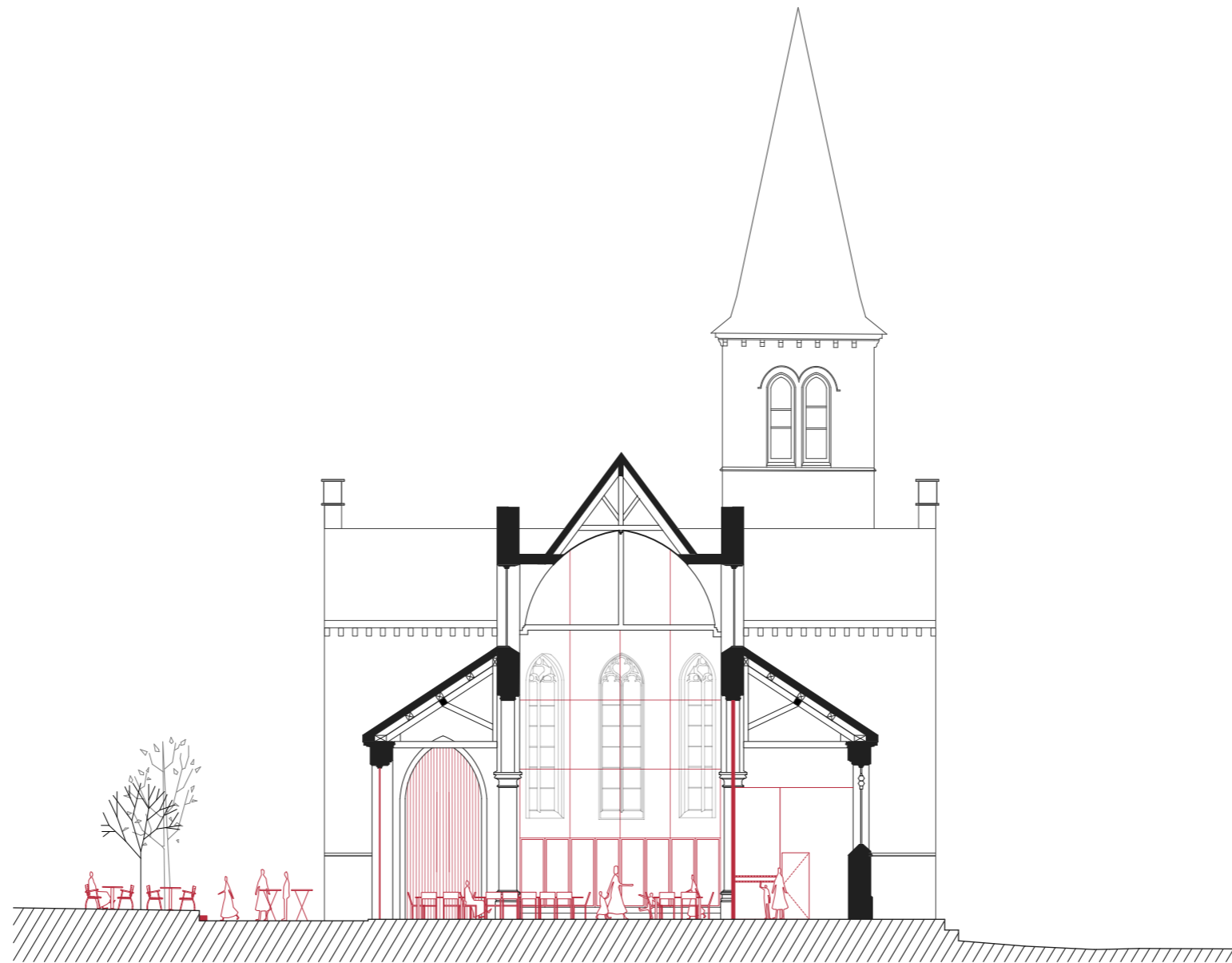
GRONDPLAN niv. 0

schaal: 1/200

(01) feestzaal (02) berging stoelen en tafels (03) sanitair (04) vestiaire (05) keuken met koelcel (06) stille ruimte (07) toegang stille ruimte (08) technische ruimte (09) sacristie (10) toog (11) buitenruimte

# STILLE RUIMTE + ACTIVITEIT

*scenario 1A/ herbestemming stille ruimte en feest*



DWARSDOORSNEDE A  
schaal: 1/200

# STILLE RUIMTE + ACTIVITEIT

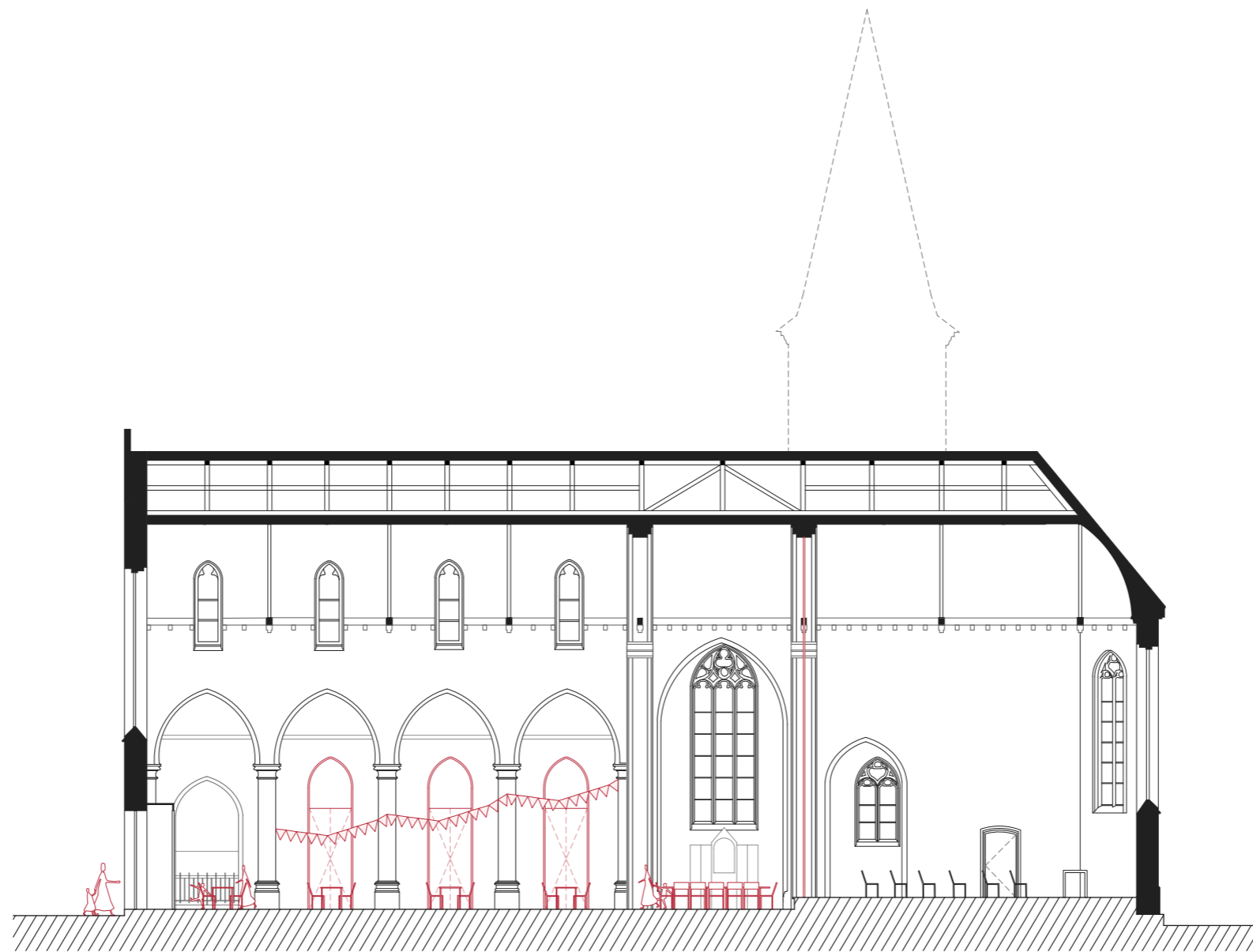
*scenario 1A/ herbestemming stille ruimte en feest*



**DWARSDOORSNEDE B**  
schaal: 1/200

# STILLE RUIMTE + ACTIVITEIT

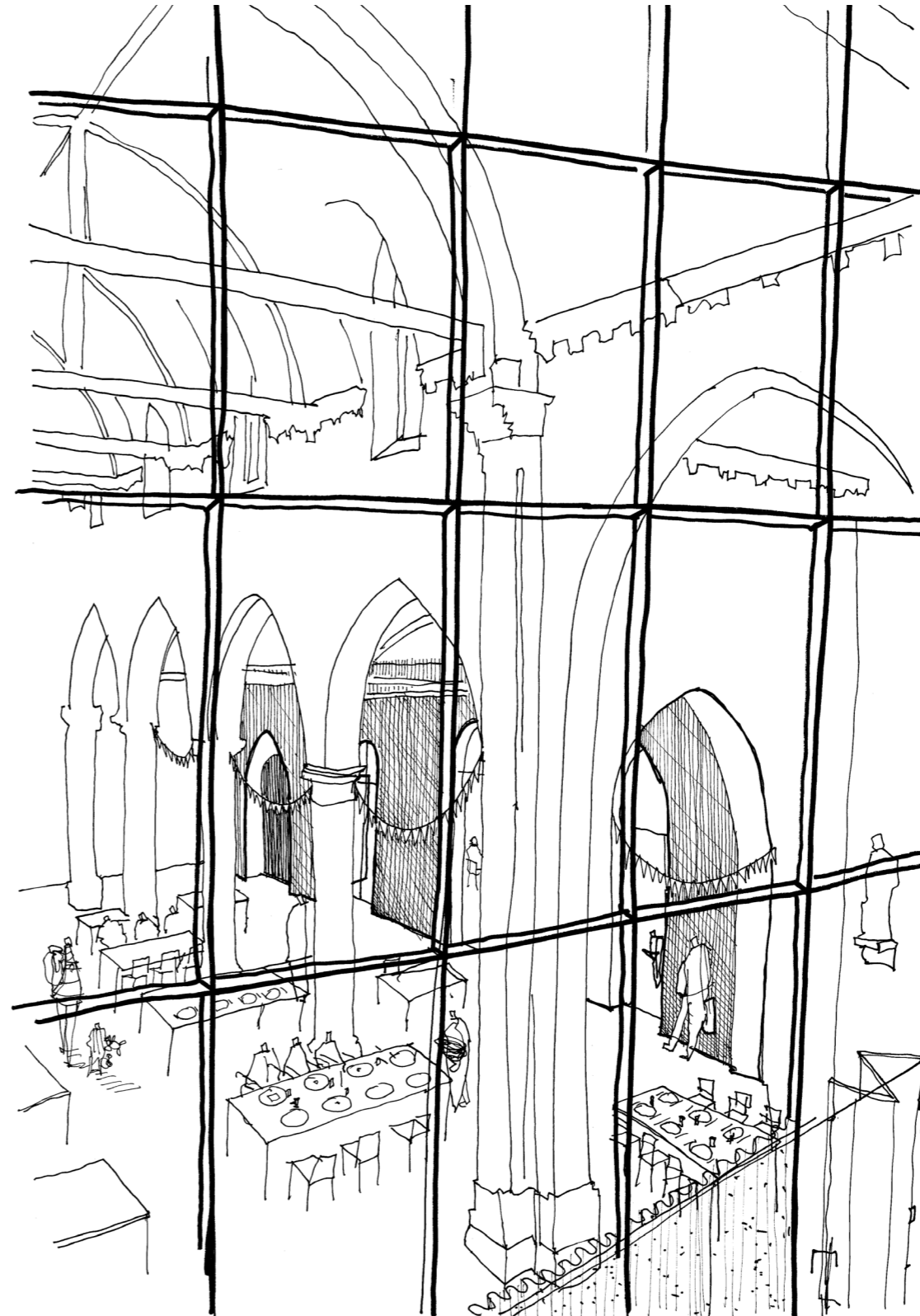
scenario 1A/ herbestemming stille ruimte en feest



LANGSDOORSNEDE C  
schaal: 1/200

## STILLE RUIMTE + ACTIVITEIT

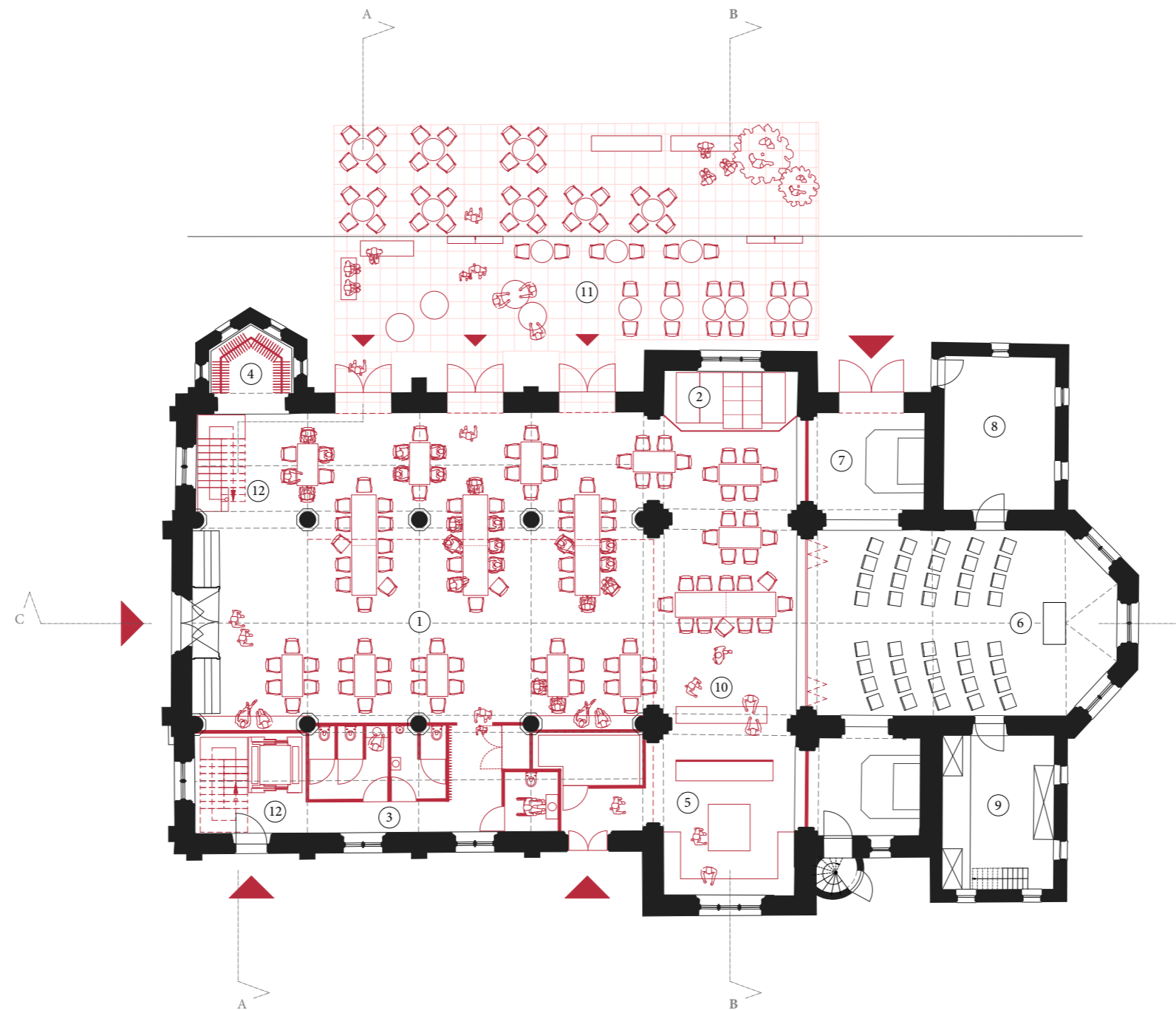
scenario 1/ herbestemming stille ruimte en feest (+ modeltreinvereniging)



MIDDENBEUK EN ZIJBEUK VANUIT TRANSEPT  
in gebruik als ontmoetingsnamiddag - activiteit gepensioneerden

## STILLE RUIMTE + ACTIVITEIT

scenario 1B/ herbestemming stille ruimte en feest en modeltreinvereniging



- +
- \* openwerken gevel
- \* betreden/ 4 aparte ingangen
- \* flexibele verdieping

- + en -
- \* verdieping ruimtebepalend

- 
- \* capaciteit relatief beperkt zaal  
(afhankelijk van vraag)

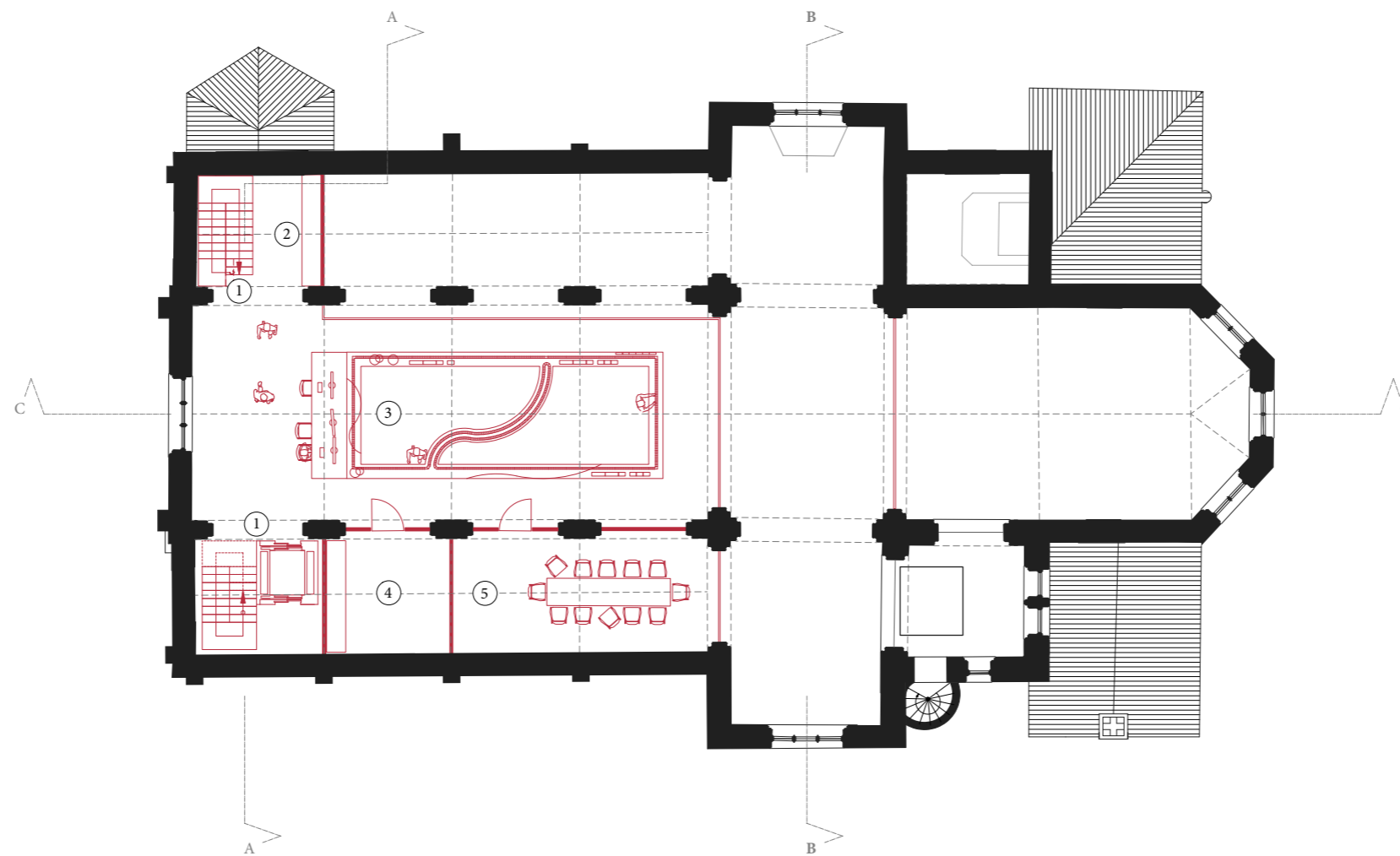
### GRONDPLAN niv. 0

schaal: 1/200

(01) feestzaal (02) berging stoelen en tafels (03) sanitair (04) vestiaire (05) keuken met koelcel (06) stille ruimte (07) toegang stille ruimte  
(08) technische ruimte (09) sacristie (10) toog (11) buitenruimte (12) verticale circulatie naar niv. 1

## STILLE RUIMTE + ACTIVITEIT

scenario 1B/ herbestemming stille ruimte en feest en modeltreinvereniging



GRONDPLAN niv. 1

schaal: 1/200

(01) verticale circulatie naar niv. 1 (02) kitchenette (03) vrije ruimte voor modeltreinvereniging (04) berging en werkruimte (05) vergaderlokaal



# STILLE RUIMTE + ACTIVITEIT

scenario 1B/ herbestemming stille ruimte en feest en modeltreinvereniging



DWARSDOORSNEDE A  
schaal: 1/200

**STILLE RUIMTE + ACTIVITEIT**  
*scenario 1B/ herbestemming stille ruimte en feest en modeltreinvereniging*



**DWARSDOORSNEDE B**  
schaal: 1/200

# STILLE RUIMTE + ACTIVITEIT

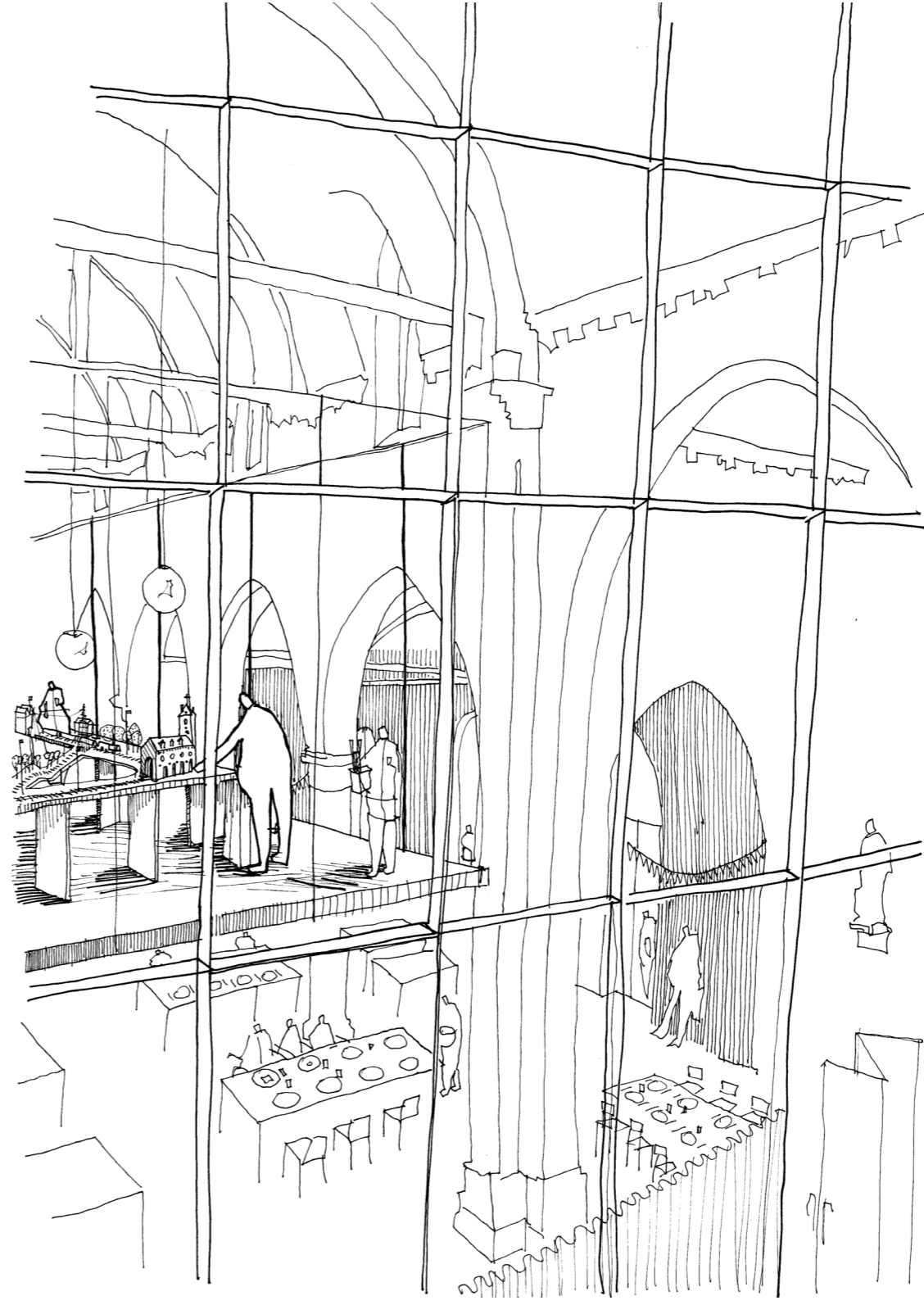
scenario 1B/ herbestemming stille ruimte en feest en modeltreinvereniging



LANGSDOORSNEDE C  
schaal: 1/200

## STILLE RUIMTE + ACTIVITEIT

scenario 1/ herbestemming stille ruimte en feest (+ modeltreinvereniging)



### MIDDENBEUK EN ZIJBEUK VANUIT TRANSEPT

in gebruik als ontmoetingsnamiddag - activiteit gepensioneerden + verdieping modelbouw treinen

**STILLE RUIMTE + ACTIVITEIT**  
*scenario 1/ herbestemming stille ruimte en feest (+ modeltreinvereniging)*



**REFERENTIEBEELD**  
activiteit in de kerk

MFA Huis van de Heuvel in Breda (NL)

**STILLE RUIMTE + ACTIVITEIT**  
*scenario 1/ herbestemming stille ruimte en feest (+ modeltreinvereniging)*



**REFERENTIEBEELD**  
toevoeging plateau in de kerk  
St. Mary at the Quay in Ipswich (GB)

## STILLE RUIMTE + RECEPTIE

*scenario 2/ herbestemming stille ruimte en receptie (+ modeltreinvereniging)*

### Programma

Stille ruimte (totaal: 70 m<sup>2</sup>):

- 25 zitplaatsen
- Aparte toegang via zuidelijke zijbeuk
- Zuidelijk zij-altaar

Technische ruimte (21 m<sup>2</sup>)

Receptie zaal (totaal: 415 m<sup>2</sup>):

- Staancapaciteit van 188 personen (282 m<sup>2</sup>)
- Sanitair (28 m<sup>2</sup>)
- Keuken met koelcel en toog (48 m<sup>2</sup>)
- Berging tafels en stoelen (21 m<sup>2</sup>)
- Vestiaire (5,50 lopende m)

Optioneel: verdieping:

- Vrije ruimte (103 m<sup>2</sup>)
- Kitchenette (8 m<sup>2</sup>)
- Berging en werkruimte (15 m<sup>2</sup>)
- Vergaderlokaal (30 m<sup>2</sup>)
- *(nevenfuncties van niv. 0 worden licht aangepast)*

### Ontwerpend onderzoek

Bij scenario 2 wordt er een ruimte voor receptie en feest ingepast, in combinatie met een stille ruimte die zich aan de straatzijde bevindt. Deze stille ruimte kan volledig afgesloten worden van de zaal-functie en krijgt ook een eigen toegang in een travee in de zuidelijke zijbeuk. Door de glazen scheidingswand in het transept wordt de stille ruimte en de herbestemming in de kerk visueel en functioneel opgedeeld, zonder het contact tussen beide ruimtes te verliezen. De glazen wand laat beide ruimtes visueel doorlopen maar door middel van gordijnen is het toch mogelijk om intimiteit te creëren in de stille ruimte.

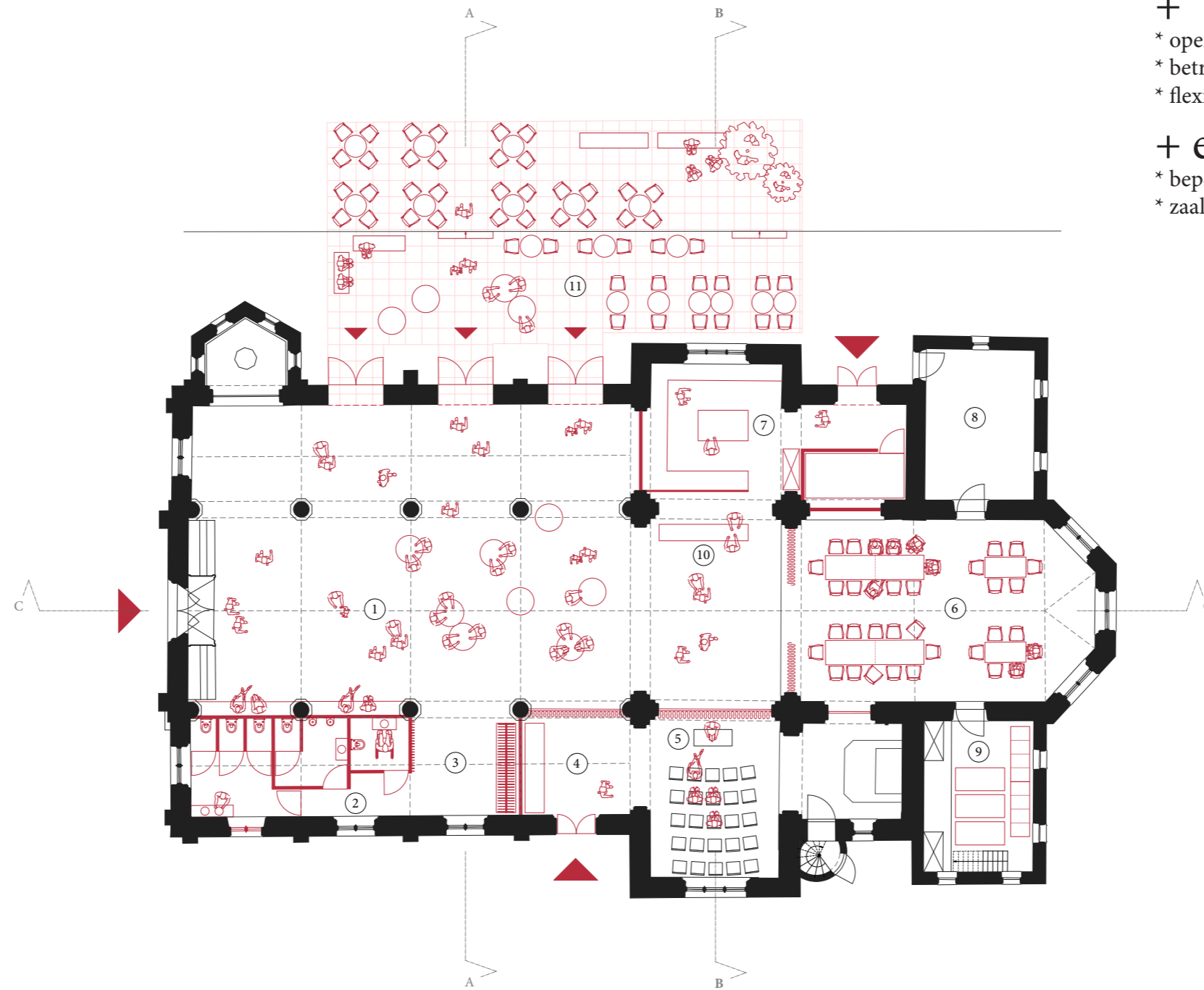
De feestzaal, met een staancapaciteit van 188 personen, wordt centraal in de kerk georganiseerd. Door de nevenfuncties te groeperen in de zuidelijke zijbeuk en het transept, wordt de noordelijke zijbeuk en een mogelijke buitenruimte vrijwaard als verlengde van de feestzaal. De nevenfuncties, bestaande uit het sanitair en een vestiaire, vormen tevens een buffer tussen de straatzijde en de zaal. De keuken met aansluitende toog is georganiseerd in het noordelijke transept. De feestzaal versmalt op die manier symmetrisch naar het koor toe. De bevoorrading van de keuken kan vlot verlopen via een eigen toegang aan het noordelijk zij-altaar. In de huidige sacristie is voldoende ruimte voor een berging voor tafels en stoelen.

In het optionele plan, wanneer er een verdieping wordt toegevoegd in het schip, worden deze nevenfuncties licht aangepast om zo plaats te maken voor de verticale circulatieruimte. De verdiepingsvloer is te bereiken via twee trappartijen en een personenlift die in de zijbeuken, tegen de westgevel geplaatst zijn. Het travee met trap en lift heeft tevens een aparte toegang via de straatzijde. Zodoende kan er gebruik gemaakt worden van de verdieping zonder de activiteiten op het gelijkvloers te storen. In beide opties bevindt de hoofdtoegang naar de feestzaal zich aan de westgevel van de kerk, via het bestaande inkomportaal.

De modeltreinvereniging heeft op deze manier zijn eigen plek op de verdieping. Centraal hebben ze hier meer dan 100 m<sup>2</sup> vrije ruimte ter beschikking met een aansluitende berging en/of werkruimte en kitchenette in de zijbeuken. De verdieping wordt met glazen wanden afgesloten van het transept en de zijbeuk. De leden kunnen gebruik maken van het sanitair op het gelijkvloers dat zich vlak naast de lift en de trap bevindt. Tot slot is er nog een afgesloten vergaderlokaal aanwezig op de verdieping in de zuidelijke zijbeuk.

## STILLE RUIMTE + RECEPTIE

scenario 2A/ herbestemming stille ruimte en receptie



- +
- \* openwerken gevel
  - \* betreden/ 3 aparte ingangen
  - \* flexibele zaal

- + en -
- \* beperkte stille ruimte
  - \* zaal met zones

GRONDPLAN niv. 0

schaal: 1/200

(01) polyvalente zaal voor receptie (02) sanitair (03) vestiaire (04) toegang stille ruimte (05) stille ruimte (06) afsluitbaar gedeelte van de feestzaal (07) keuken met koelcel  
(08) technische ruimte (09) berging stoelen en tafels (10) toog (11) buitenruimte



# STILLE RUIMTE + RECEPTIE

scenario 2A/ herbestemming stille ruimte en receptie



DWARSDOORSNEDE A  
schaal: 1/200

# STILLE RUIMTE + RECEPTIE

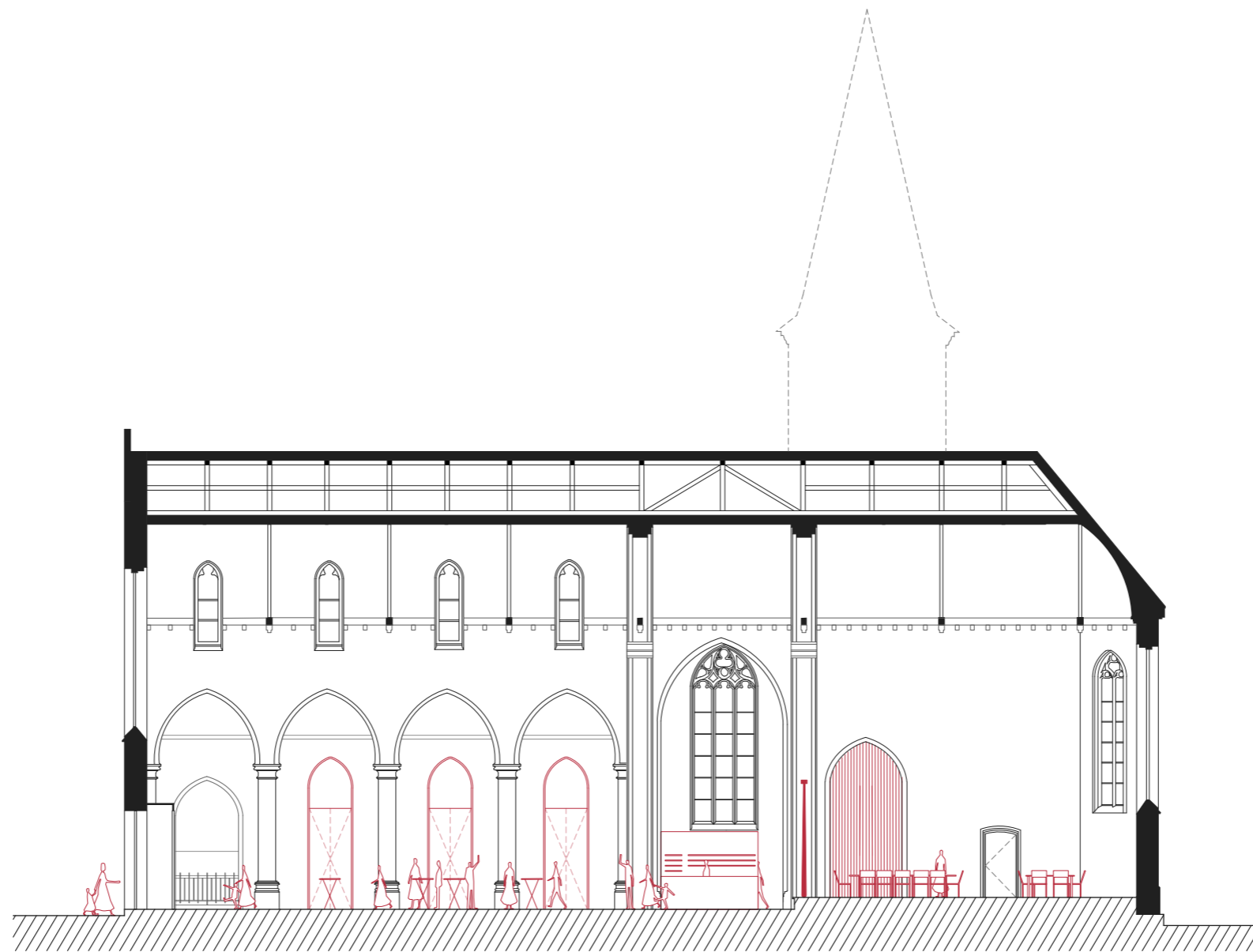
scenario 2A/ herbestemming stille ruimte en receptie



DWARSDOORSNEDE B  
schaal: 1/200

# STILLE RUIMTE + RECEPTIE

scenario 2A/ herbestemming stille ruimte en receptie



LANGSDOORSNEDE C  
schaal: 1/200

## STILLE RUIMTE + RECEPTIE

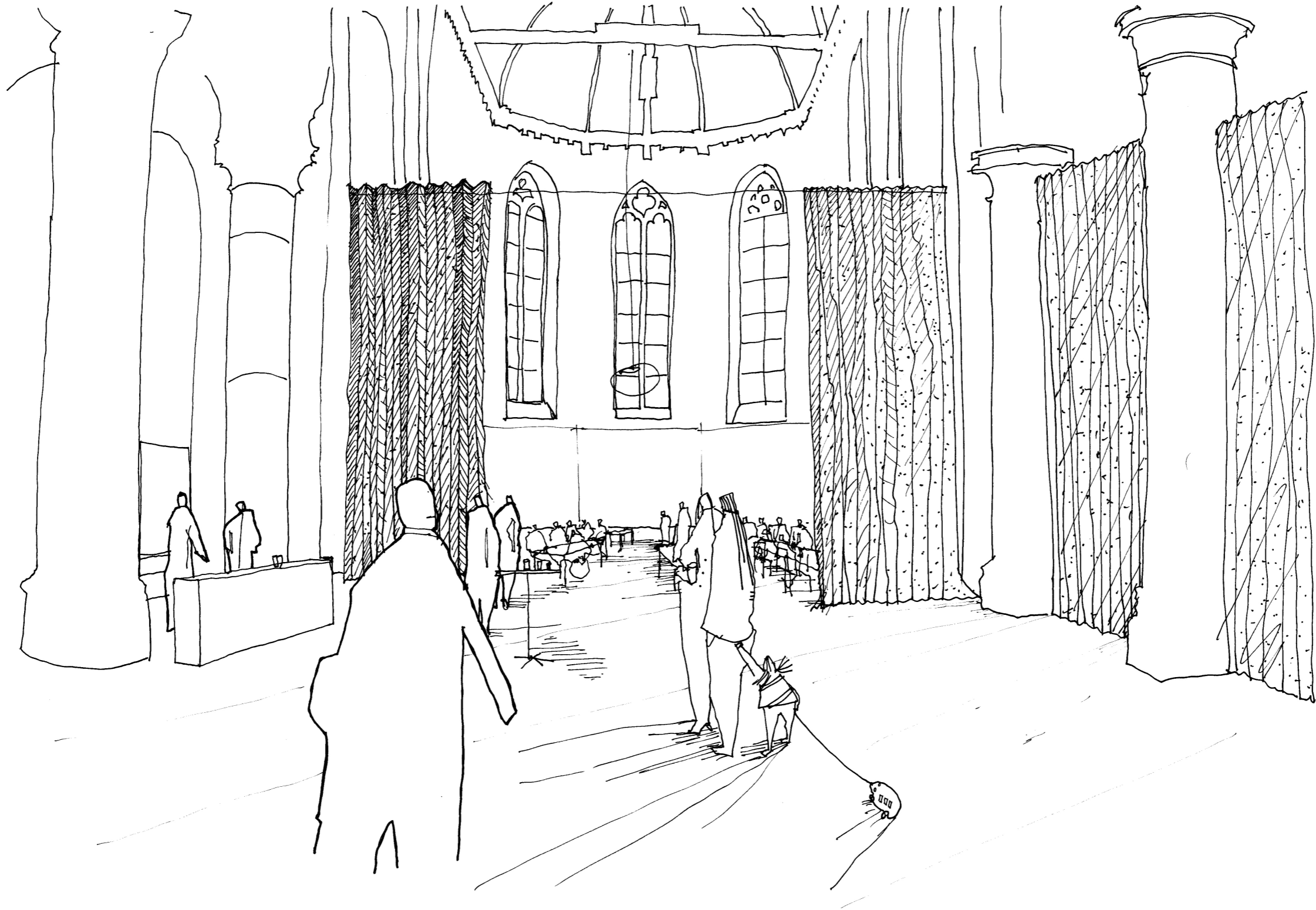
*scenario 2A/ herbestemming stille ruimte en receptie*



ZICHT OP OOSTZIJDE - ALTAAR

# STILLE RUIMTE + RECEPTIE

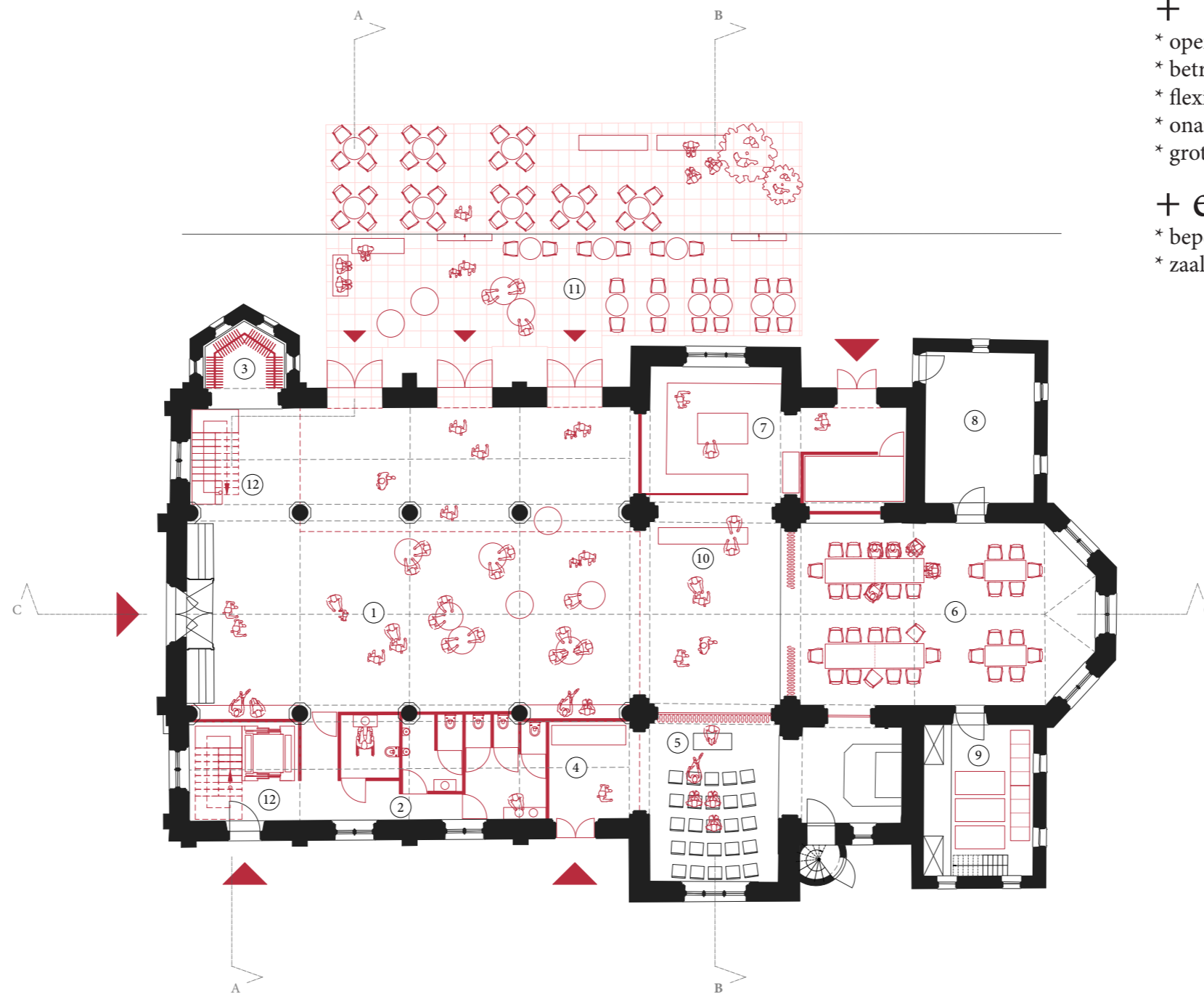
*scenario 2A/ herbestemming stille ruimte en receptie*



ZICHT OP OOSTZIJDE - ALTAAR

## STILLE RUIMTE + RECEPTIE

scenario 2B/ herbestemming stille ruimte en receptie en modeltreinvereniging



- +
- \* openwerken gevel
  - \* betreden/ 4 aparte ingangen
  - \* flexibele zaal
  - \* onafhankelijk verdiep
  - \* grote benutting volume

- + en -
- \* beperkte stille ruimte
  - \* zaal met zones

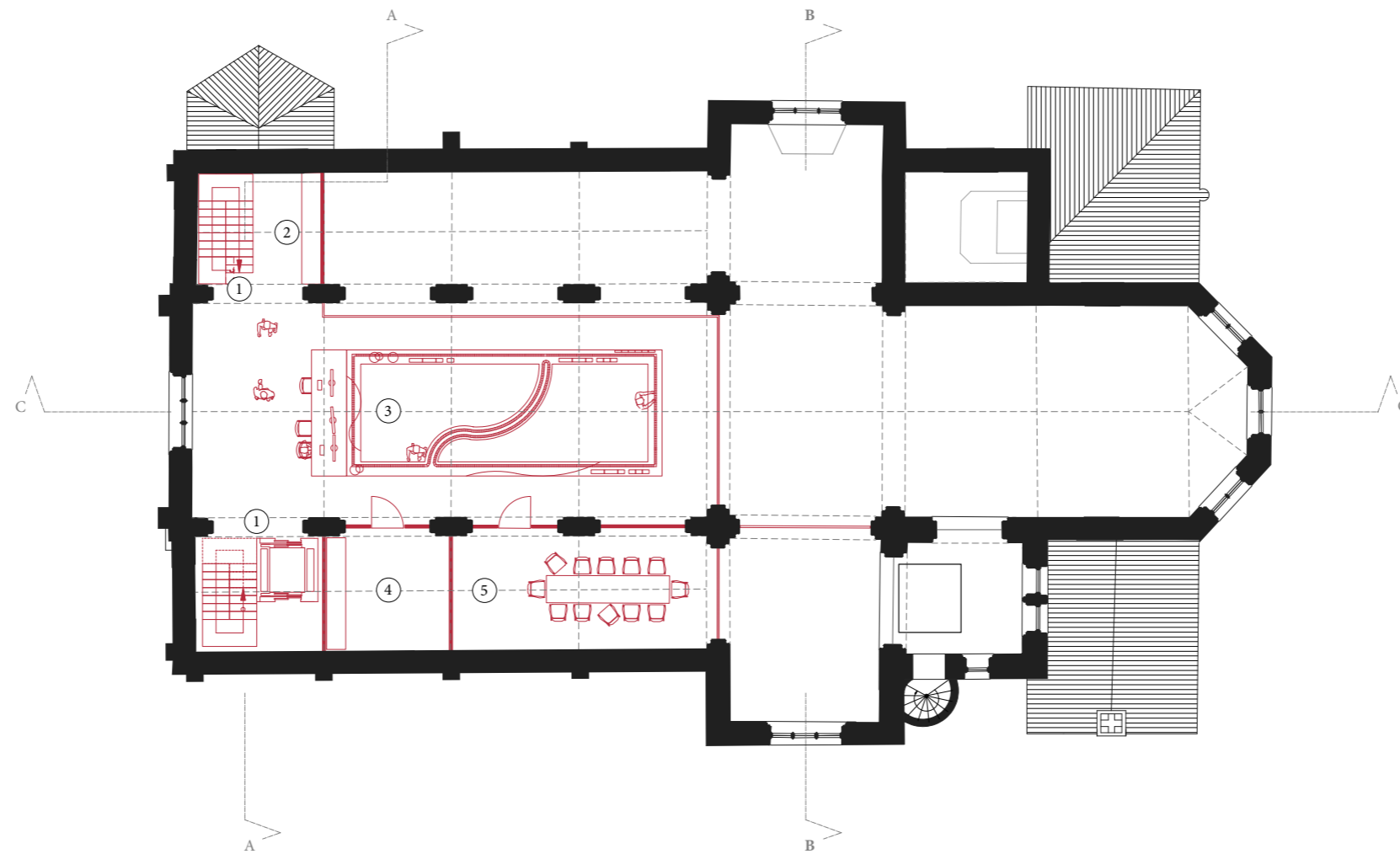
GRONDPLAN niv. 0

schaal: 1/200

(01) polyvalente zaal voor receptie (02) sanitair (03) vestiaire (04) toegang stille ruimte (05) stille ruimte (06) afsluitbaar gedeelte van de feestzaal (07) keuken met koelcel  
(08) technische ruimte (09) berging stoelen en tafels (10) toeg (11) buitenruimte (12) verticale circulatie naar niv. 1

## STILLE RUIMTE + RECEPTIE

scenario 2B/ herbestemming stille ruimte en receptie en modeltreinvereniging

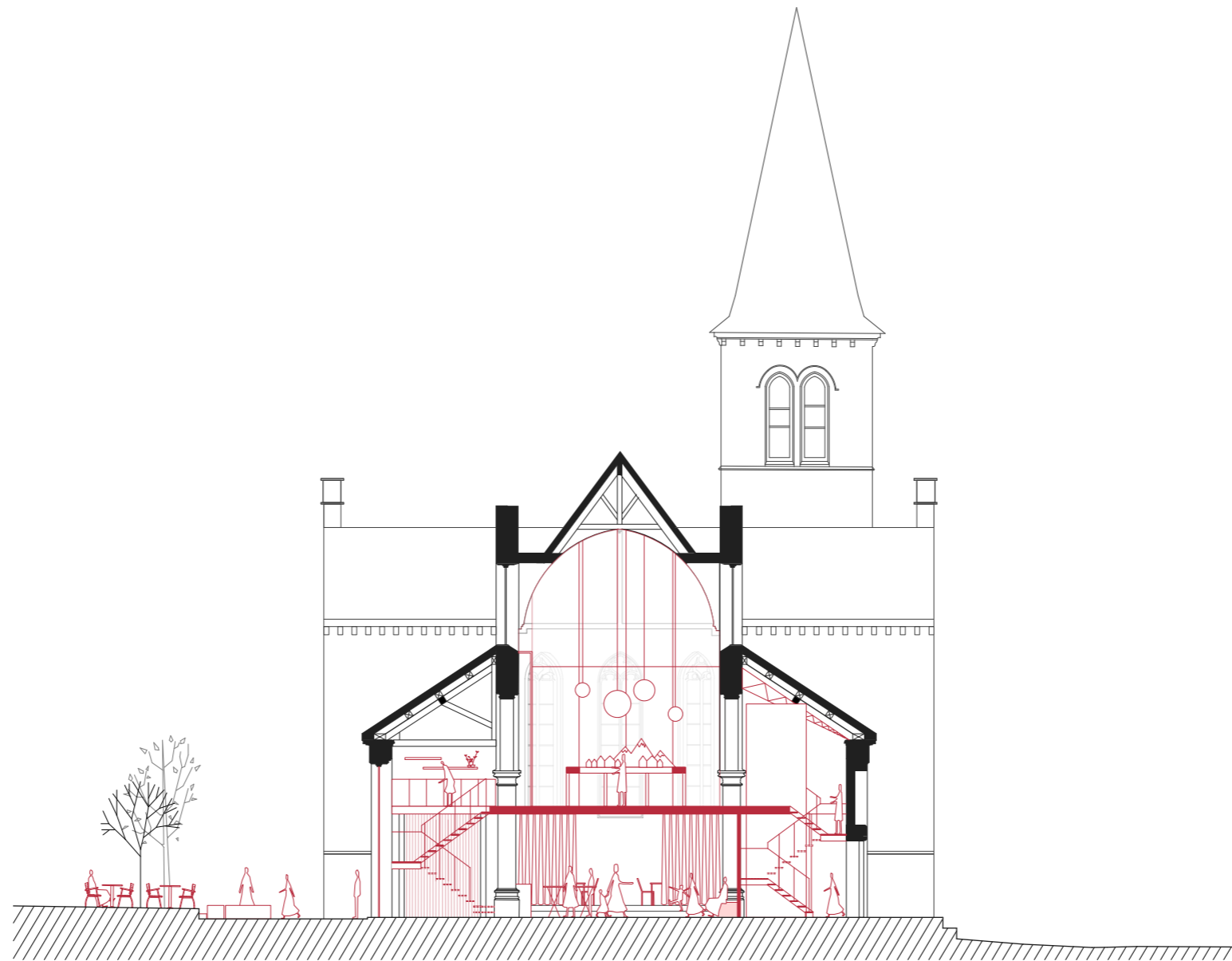


GRONDPLAN niv. 1

schaal: 1/200

(01) verticale circulatie naar niv. 1 (02) kitchenette (03) vrije ruimte voor modeltreinvereniging (04) berging en werkruimte (05) vergaderlokaal

**STILLE RUIMTE + RECEPTIE**  
*scenario 2B/ herbestemming stille ruimte en receptie en modeltreinvereniging*



**DWARSDOORSNEDE A**  
schaal: 1/200



**STILLE RUIMTE + RECEPTIE**  
*scenario 2B/ herbestemming stille ruimte en receptie en modeltreinvereniging*



**DWARSDOORSNEDE B**  
schaal: 1/200

# STILLE RUIMTE + RECEPTIE

scenario 2B/ herbestemming stille ruimte en receptie en modeltreinvereniging



LANGSDOORSNEDE C  
schaal: 1/200

## STILLE RUIMTE + RECEPTIE

scenario 2/ herbestemming stille ruimte en receptie (+ modeltreinvereniging)



01



02

### REFERENTIEBEELDEN

materialisering van grenzen

(01) St-Martinuskerk in Baak (NL): scheidingswand is combinatie van glas met gordijn (02) The Jane in Antwerpen (B): scheidingswand van glas

*Programma*

Technische ruimte (21 m<sup>2</sup>)

Podiumzaal (totaal: 700 m<sup>2</sup> en 191 zitplaatsen):

- Podium (40 m<sup>2</sup>)
- Uitschuifbare tribune niv. 0: 119 zitplaatsen
- Tribune niv. 1: 72 zitplaatsen
- Foyer (180 m<sup>2</sup>)
- Sanitair (30 m<sup>2</sup>)
- Keuken met toog (37,5 m<sup>2</sup>)
- Vestiaire (11,50 lopende m)
- Backstage en loge (54 m<sup>2</sup>)

*Ontwerpend onderzoek*

Bij scenario 3 wordt de volledige kerk in gebruik genomen als concert- of theaterzaal, zonder stille ruimte. In het koor kan een compact podium van 40 m<sup>2</sup> geplaatst worden. Achter het podium, afgescheiden met gordijnen, is er een backstageruimte in het koor en een artiestenloge in de bestaande sacristie. Deze loge heeft een eigen toegang en een eigen natte cel.

In het verlengde van het podium wordt een uitschuifbare tribune opgesteld in het schip van de kerk. Deze kan rondom met gordijnen afgesloten worden van de rest van de kerk om tijdens de voorstelling een intieme setting te creëren tussen het publiek en de artiesten. De tribune wordt op een extra verdiepingsvloer verder gezet tot tegen de westgevel van de kerk. Er is langs beide zijden een toegang voorzien met twee trappartijen en een lift in de zijbeuken.

Om de ruimtelijkheid van de kerk te vrijwaren worden alle nevenfuncties georganiseerd in een aansluitend blok aan de noordgevel. De oorspronkelijke ramen in de noordelijke zijbeuken worden aangepast en vormen nu de toegang tot de vestiaire, het sanitair en de keuken. De keuken is via een aparte toegang en een sas te bereiken. Aansluitend aan de keuken bevindt zich de toog voor de bezoekers in de foyer. De ruime foyer van 180 m<sup>2</sup> organiseert zich rond de tribune waar zowel open plekken als intiemere loungehoeken kunnen gecreeerd worden.

**COMPACT PODIUM**

*scenario 3/ herbestemming podium met tribunes over twee verdiepingen*

## COMPACT PODIUM

scenario 3/ herbestemming podium met tribunes over twee verdiepingen

+

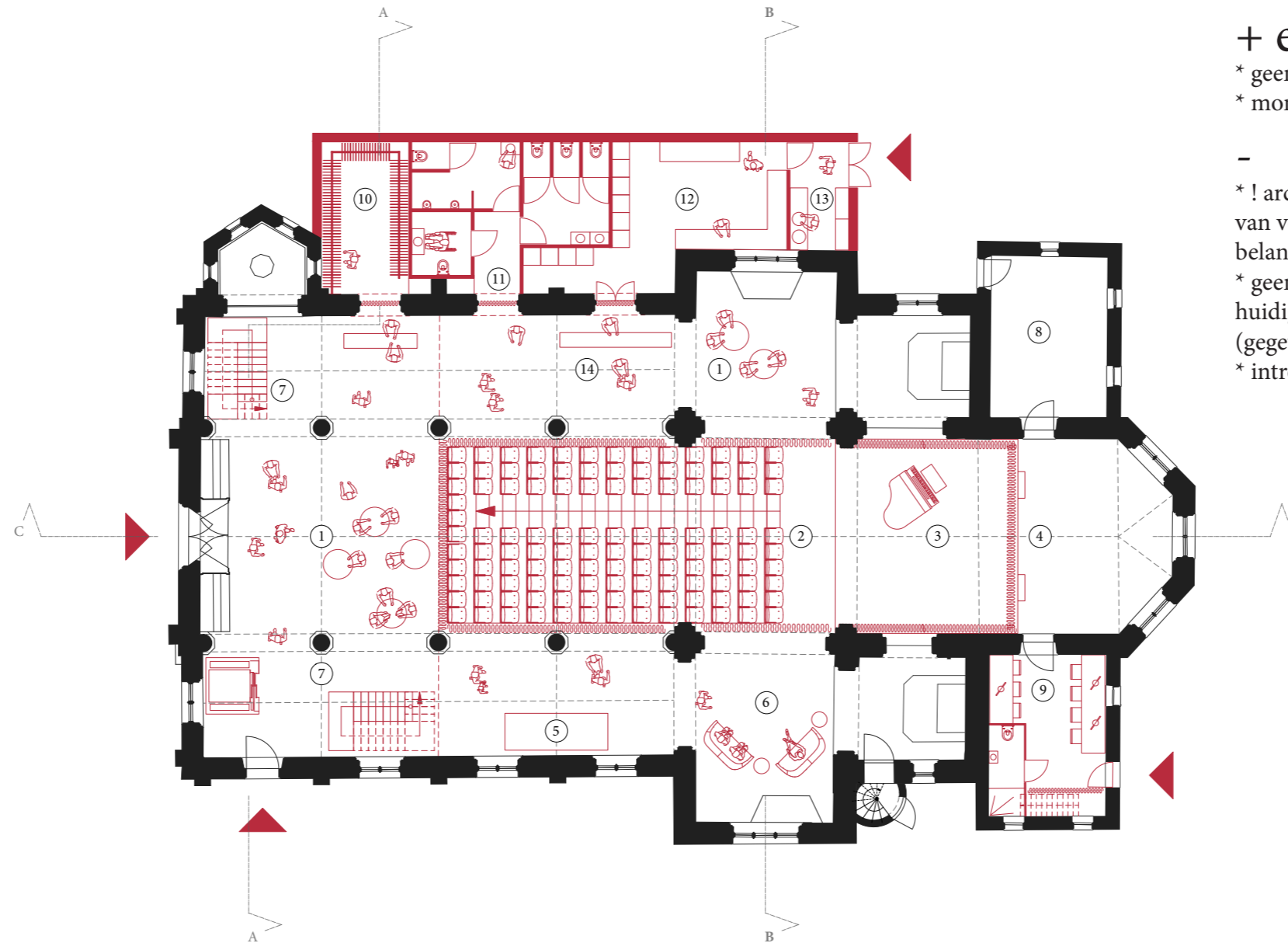
- \* betreden/ 3 aparte ingangen
- \* flexibele zaal met karakter

+ en -

- \* geen stille ruimte
- \* monofunctioneel

-

- \* ! architecturale uitwerking !  
van volume tegen kerk  
belangrijk aandachtspunt
- \* geen vertaling 1 op 1 van  
huidige podiumkwaliteiten  
(gegeven situatie kerkruijnte)
- \* introverte functieinvulling



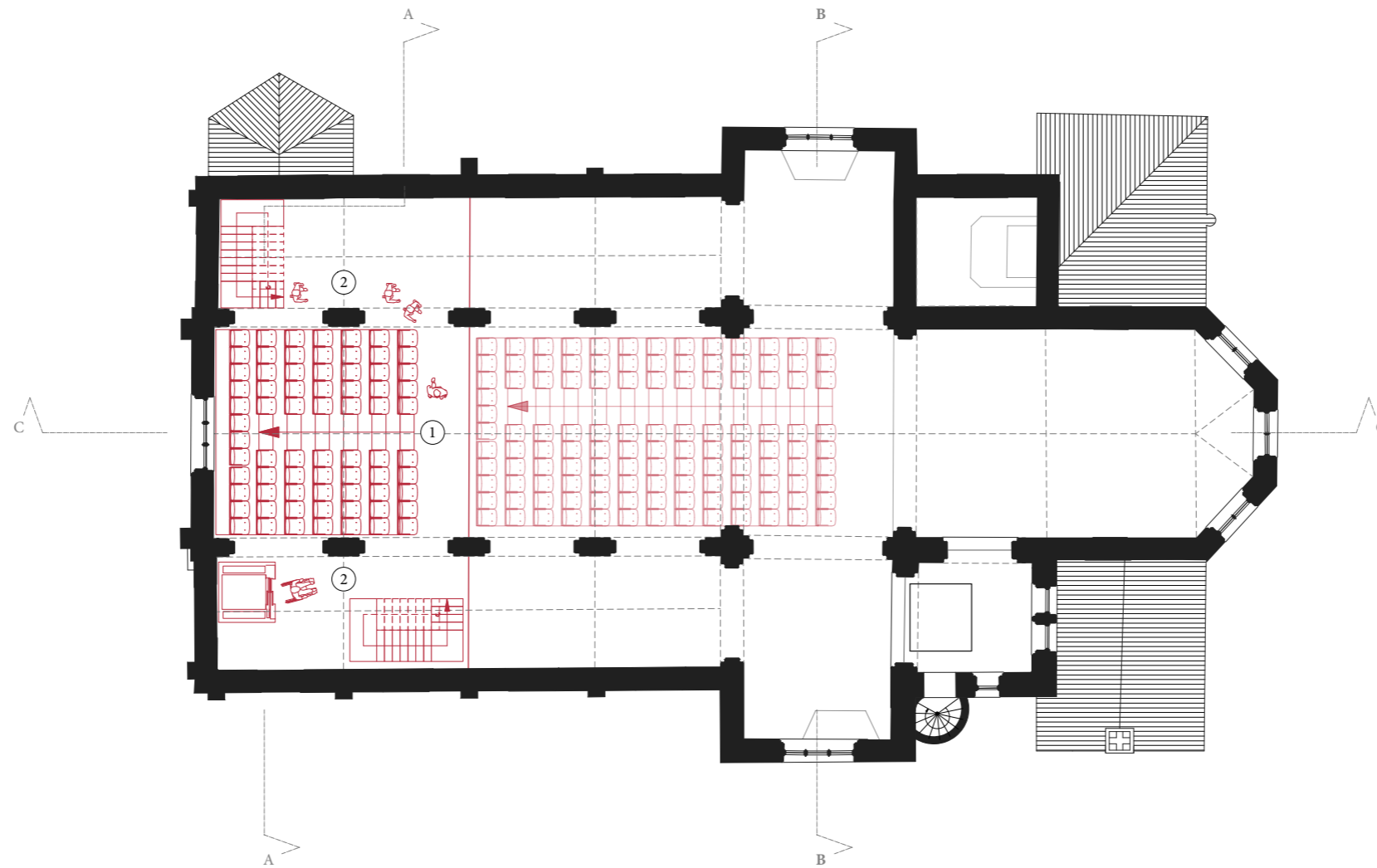
GRONDPLAN niv. 0

schaal: 1/200

- (01) foyer (02) uitschuifbare tribune (03) podium (04) backstage (05) bergingsmeubel voor staantafels (06) lounge (07) verticale circulatie naar tribune op niv. 1  
(08) technische ruimte (09) artiestenloge (10) vestiaire (11) sanitair (12) keuken (13) berging en sas tussen toegang en keuken (14) toog

# COMPACT PODIUM

scenario 3/ herbestemming podium met tribunes over twee verdiepingen



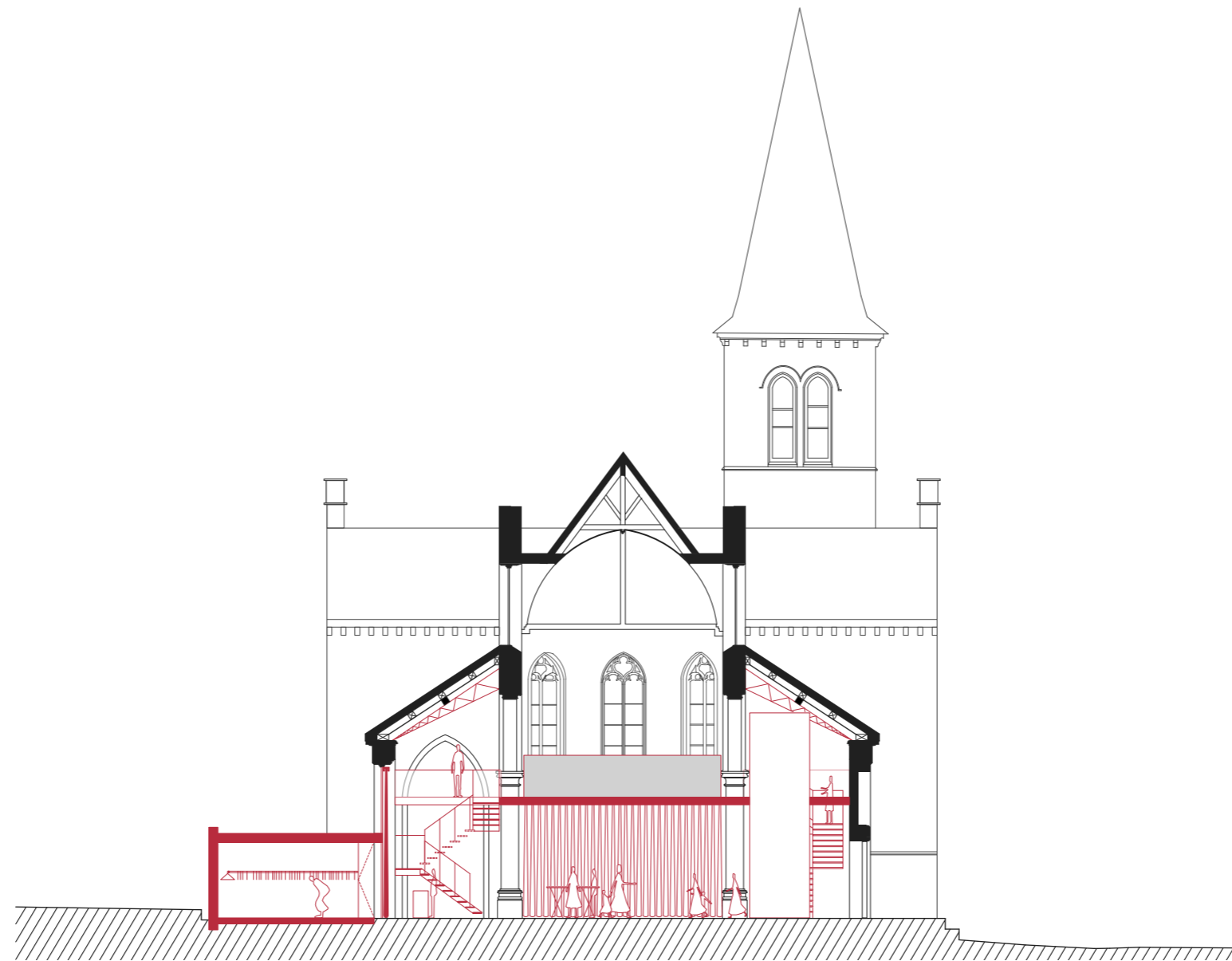
GRONDPLAN niv. 1

schaal: 1/200

(01) tribune (02) verticale circulatie naar niv. 1 en circulatie naar tribune

## COMPACT PODIUM

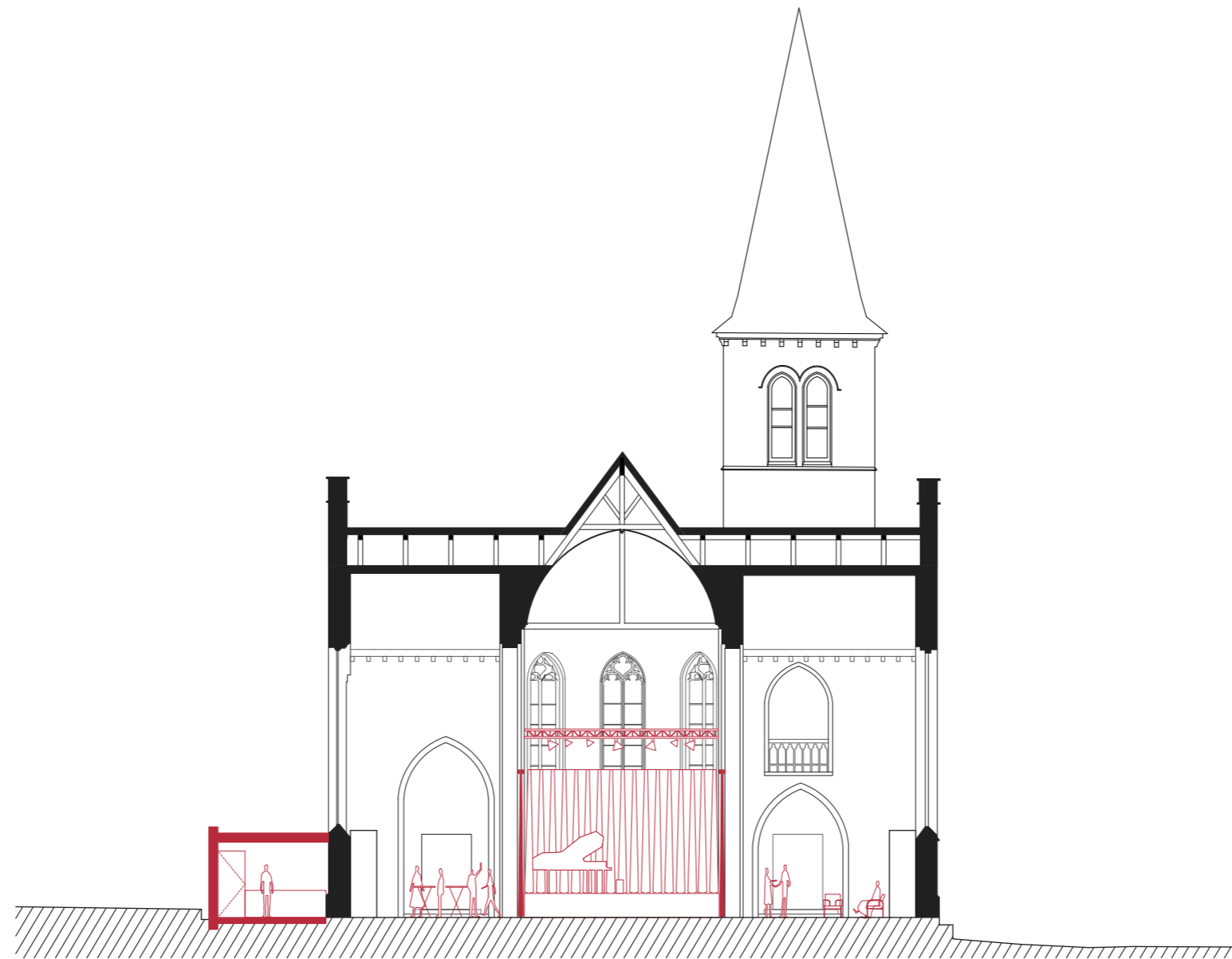
*scenario 3/ herbestemming podium met tribunes over twee verdiepingen*



DWARSDOORSNEDE A  
schaal: 1/200

# COMPACT PODIUM

*scenario 3/ herbestemming podium met tribunes over twee verdiepingen*

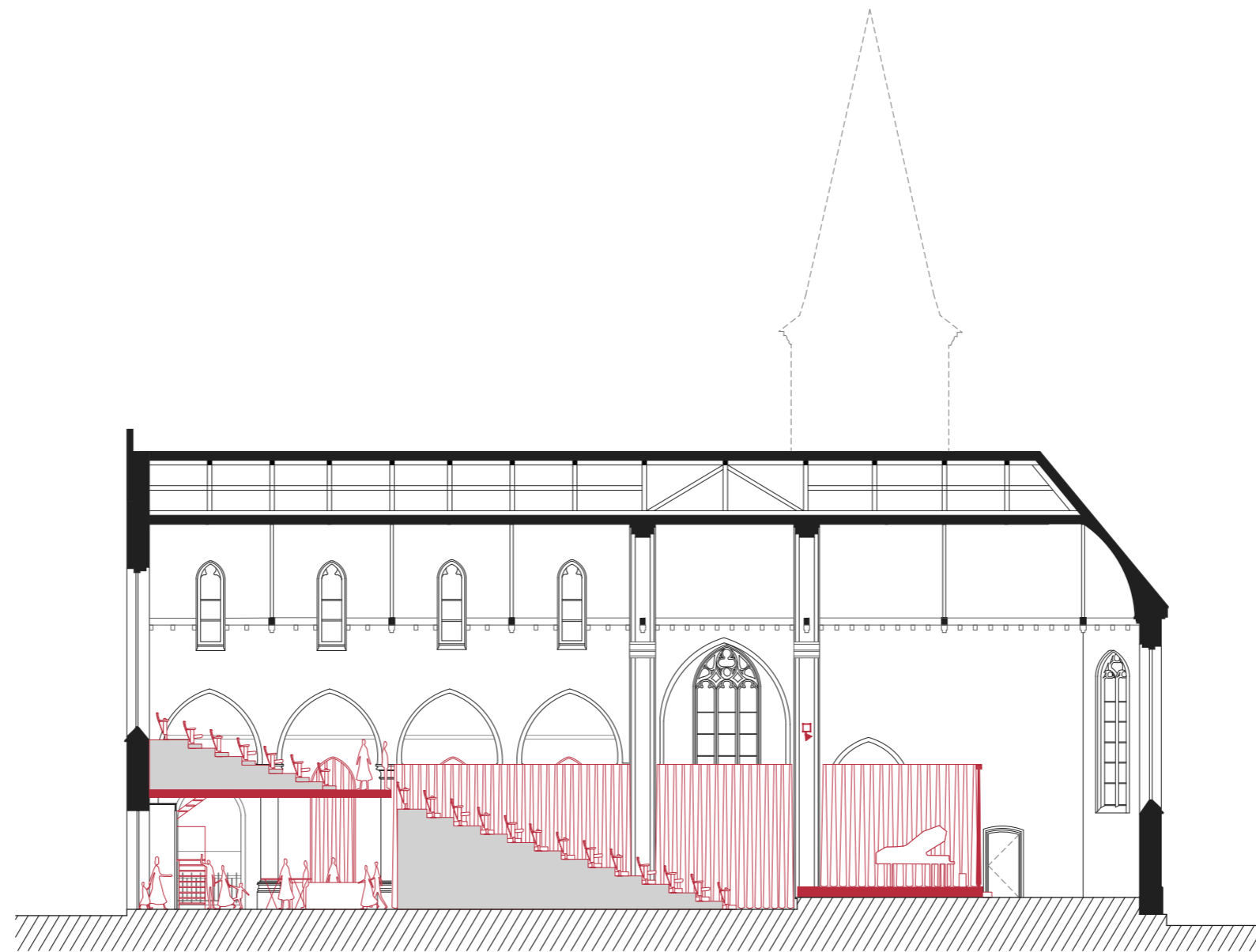


DWARSDOORSNEDE B  
schaal: 1/200



# COMPACT PODIUM

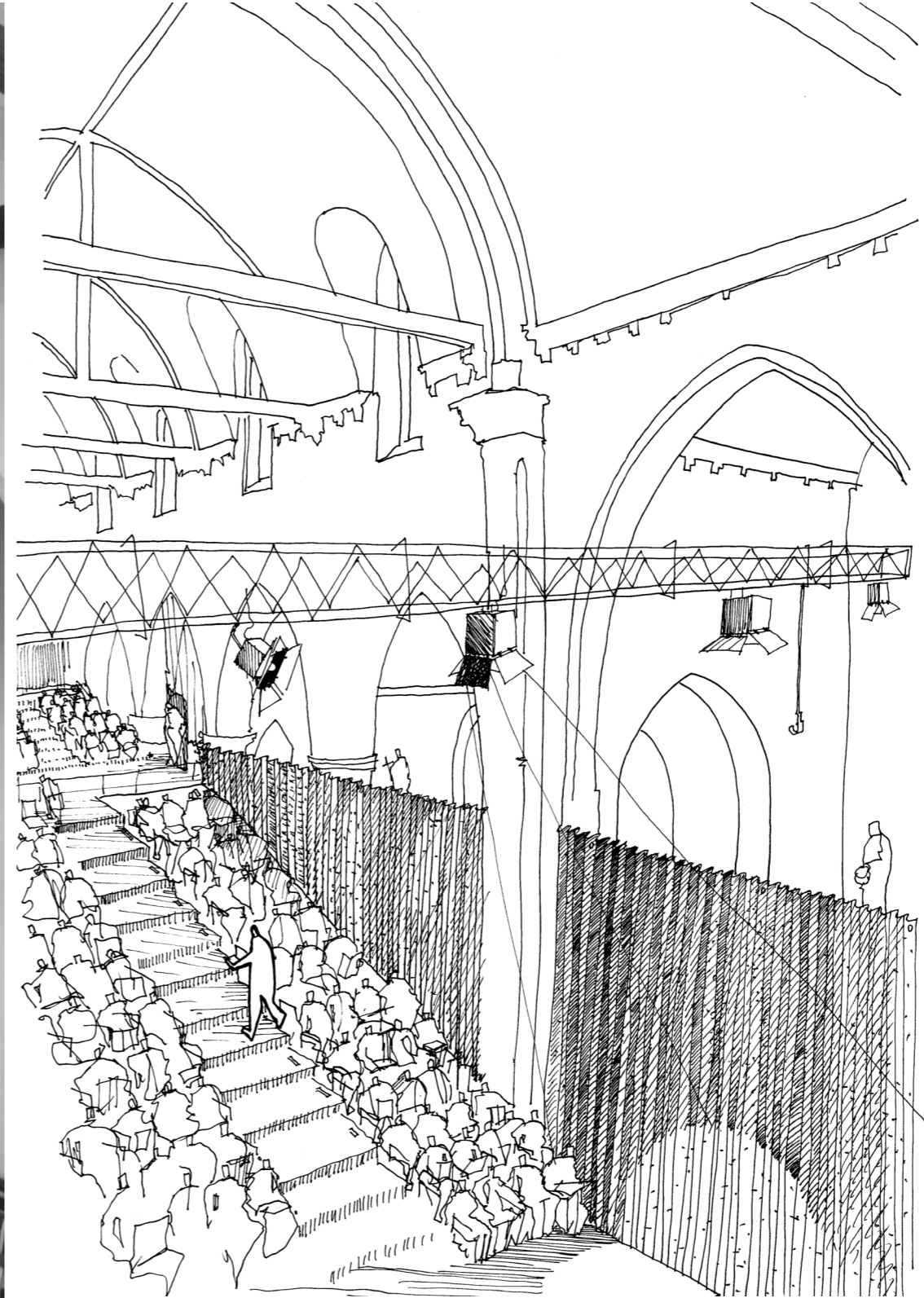
scenario 3/ herbestemming podium met tribunes over twee verdiepingen



LANGSDOORSNEDE C  
schaal: 1/200

## COMPACT PODIUM

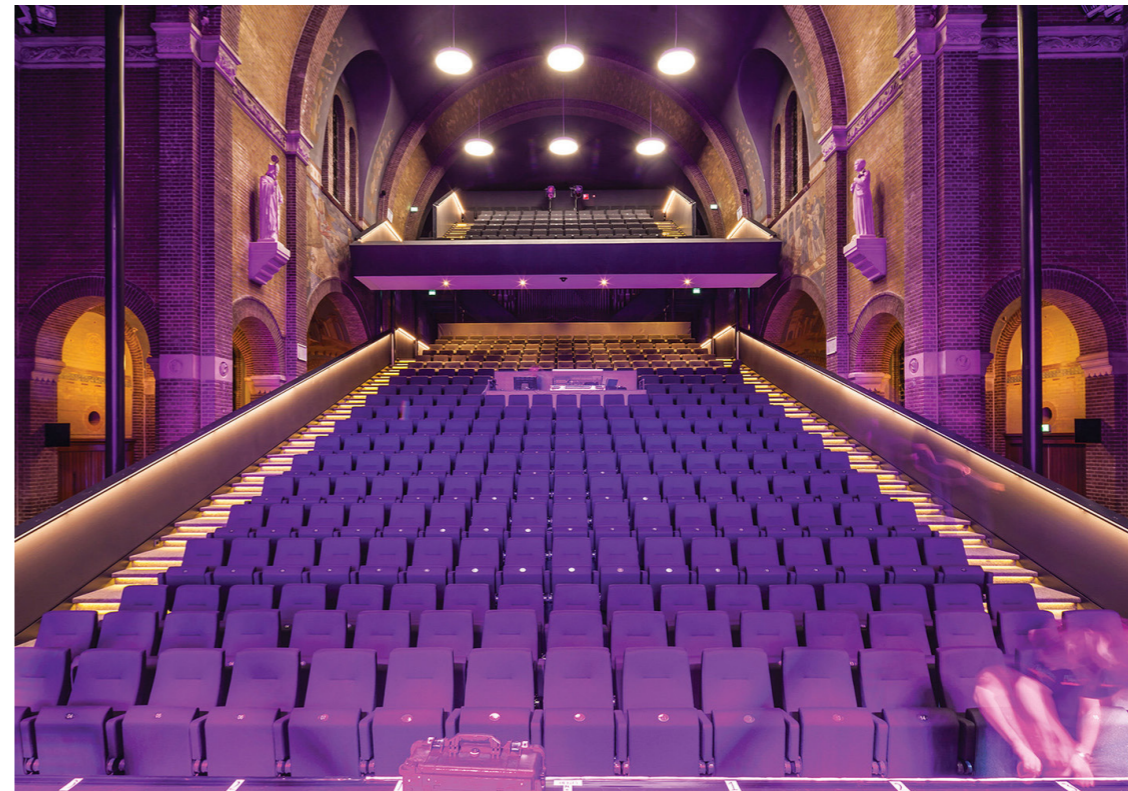
*scenario 3/ herbestemming podium met tribunes over twee verdiepingen*



MIDDENBEUK EN ZIJBEUK VANUIT TRANSEPT  
in gebruik als theater

## COMPACT PODIUM

scenario 3/ herbestemming podium met tribunes over twee verdiepingen

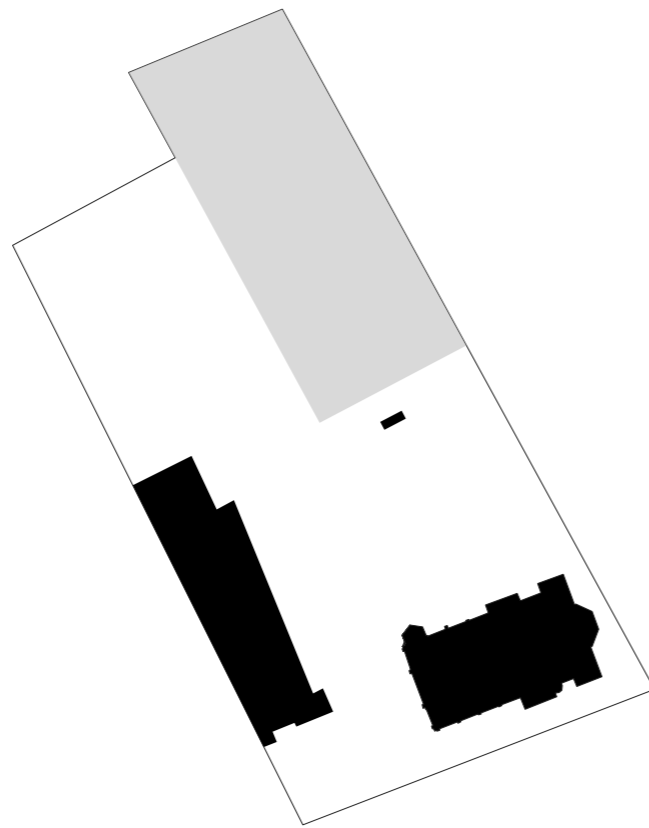


REFERENTIEBEELDEN  
podiumfunctie in een kerk

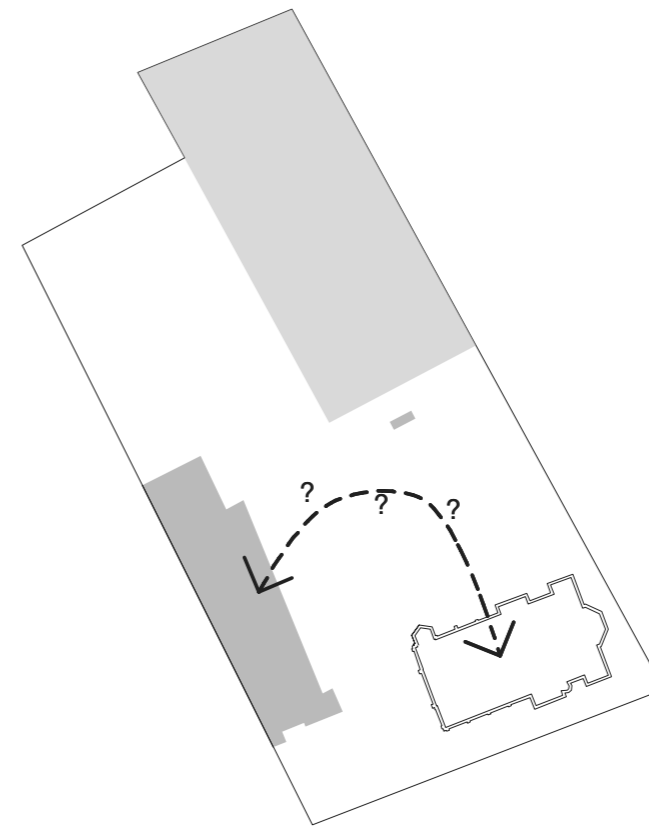
Theatherkerk Speelhuis in Helmond (NL)

# DROOMSCENARIO

scenario 4/ puzzelstukken van de site



01



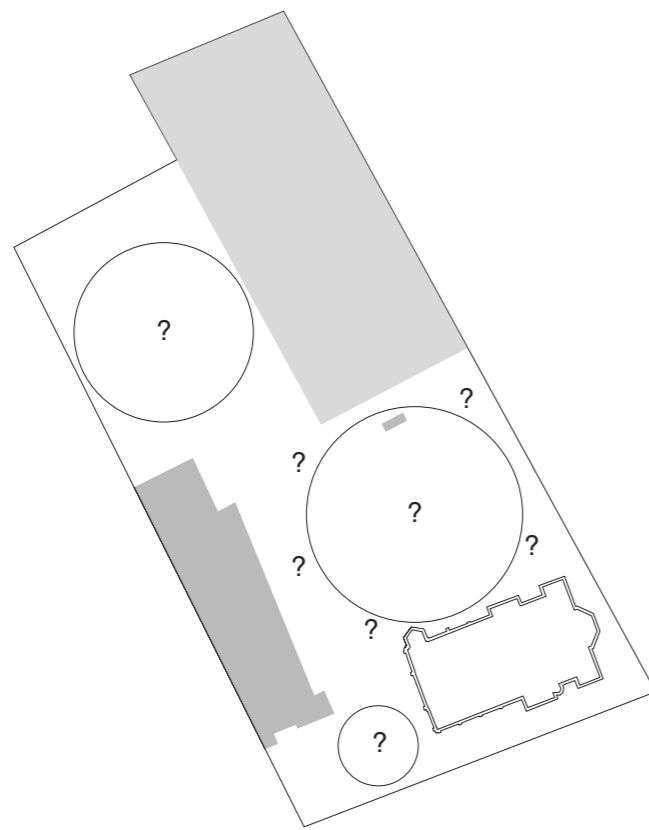
02

## SCHEMAS SITE

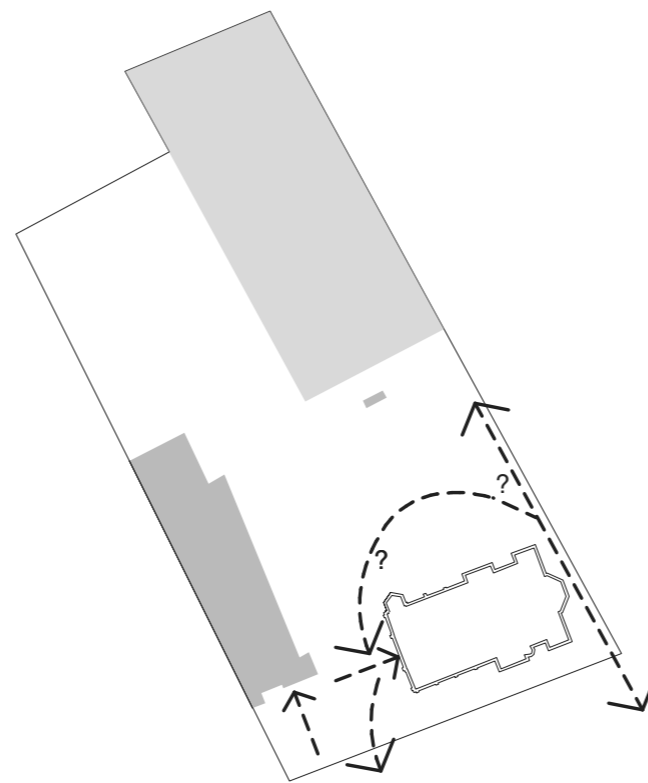
(01) elementen op de site: parochiezaal - kerk - monument, kerkhof als naaste buur (02) oefening 01: programma parochiezaal (deels) in kerk

# DROOMSCENARIO

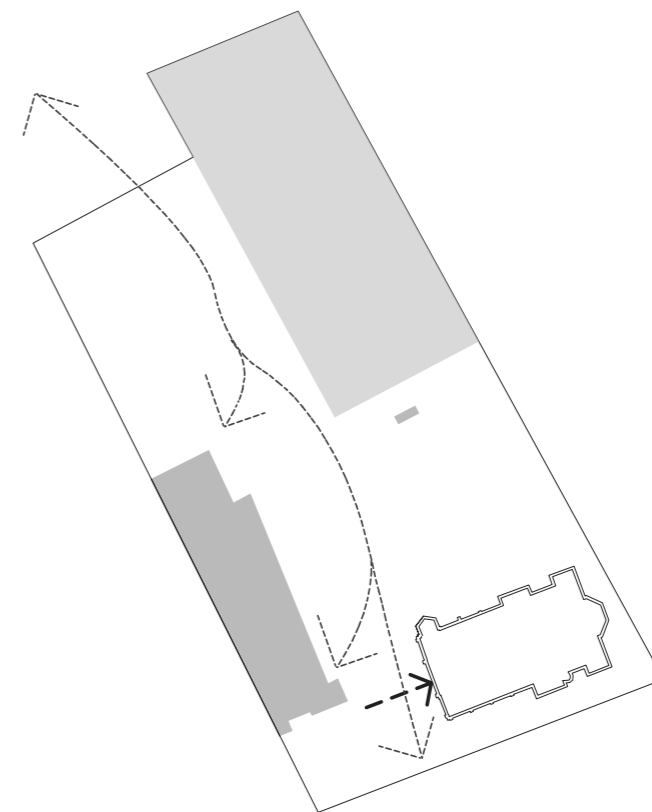
scenario 4/ puzzelstukken van de site



01



02



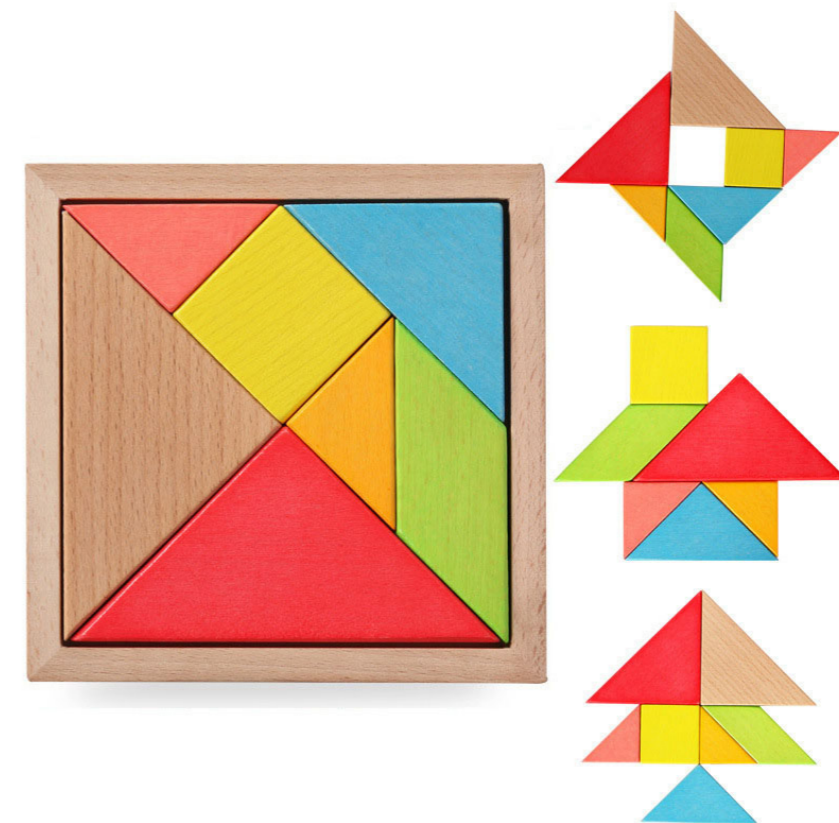
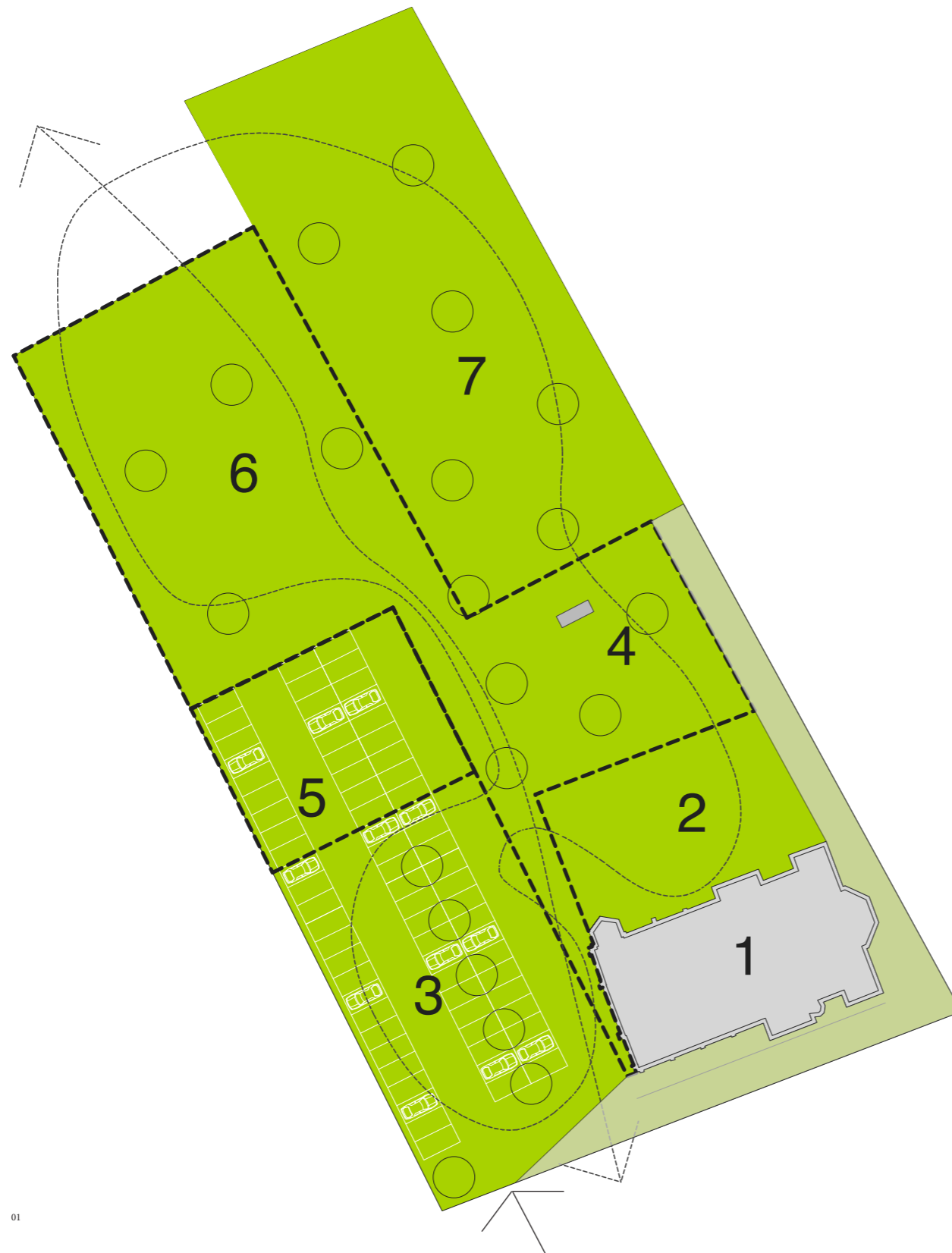
03

## SCHEMAS SITE

(01) betekenisloze tussenruimtes - ongedefineerde ruimtelijkheid (02) toegangen naar kerkhof + onsluiting parking complex (03) mogelijke passage van achterliggende wijk - woongebied

## DROOMSCENARIO

scenario 4/ puzzelstukken van de site



- 01 kerk
- 02 mogelijke beperkte uitbreidingszone met groen karakter
- 03 parkeren in strook: 70 plaatsen tussen groen
- 04 graszone - park met monument
- 05 zone voor functie wonen, parking op maaiveld
- 06 landschappelijk waardevol groen, niet te bebouwen
- 07 kerkhof mee te nemen in groen karakter

SCHEMA DROOMSCENARIO: EEN TANGRAMPUZZEL VAN ZONES

(01) een puzzel die werkt voor de site: groen als uitgangspunt met zones die samenwerken

## UITWERKSCENARIO - met basis scenario 2B

*scenario calculatie/ herbestemming stille ruimte en receptie (+ modelreinverening)*

### Programma

Stille ruimte (totaal: 70 m<sup>2</sup>):

- 25 zitplaatsen
- Aparte toegang via zuidelijke zijbeuk
- Zuidelijk zij-altaar

Technische ruimte (21 m<sup>2</sup>)

Receptie zaal (totaal: 415 m<sup>2</sup>):

- Staancapaciteit van 188 personen (282 m<sup>2</sup>)
- Sanitair (28 m<sup>2</sup>)
- Keuken met koelcel en toog (48 m<sup>2</sup>)
- Berging tafels en stoelen (21 m<sup>2</sup>)
- Vestiaire (5,50 lopende m)

Optioneel: verdieping:

- Vrije ruimte (103 m<sup>2</sup>)
- Berging en werkruimte (15 m<sup>2</sup>)
- Vergaderlokaal (30 m<sup>2</sup>)
- *(nevenfuncties van niv. 0 worden licht aangepast)*

### Ontwerpend onderzoek

Na de presentatie in de eerste scenariovergadering werd er een feedback-nota door de Sint-Bernardus Kring vzw opgesteld. In deze nota (18 december 2017) worden de verschillende voorgestelde scenario's toegelicht en wordt er ook een beargumenteerde voorkeur meegegeven voor de verdere uitwerking van scenario 2B.

#### SCENARIO 2B en verder

Deze voorkeur voor het scenario 2B betekent niet dat er voor dit scenario gekozen wordt als het scenario voor de toekomst. De calculatie van kostprijs gebeurt op basis van dit scenario met ook enkele aanpassingen met betrekking tot indeling. Hierbij worden elementen uit scenario 3 gecombineerd met scenario 2B. De redenering is om het multifunctionele karakter zo sterk mogelijk in te zetten om de verder toekomstplannen van de site mogelijk te maken.

In deze filosofie is er daarom ook nog geen definitieve keuze mogelijk maar wordt deze verdere uitwerking als een denkoefening gezien om latere beslissingen te kunnen nemen. Het ontwerp bureau wijst in dit aangepast scenario op de mogelijkheden maar ook de eventuele directe tekortkomingen. Multifunctioneel blijven is niet altijd evident. Keuzes zijn soms onvermijdelijk. Ook de daadwerkelijke uitvoering van een scenario kan staan of vallen met de juiste ontwerpkeuzes. In deze studie is de schematische haalbaarheid het einddoel. Het geheel van keuzes dient met al het studiewerk, en niet alleen scenario 2B, rekening te houden.

#### PLAN + CALCULATIE

Het uitgewerkte scenario wordt gecalculeerd aan de hand van een elementenraming. Alle bouwkundige deel-elementen worden systematisch geteld en begroot. Deze calculatie vermeldt duidelijk welke aspecten op dit moment van de studie nog niet gekend zijn of kunnen zijn om zo een juiste inschatting te kunnen maken.

#### TECHNIEKEN + BRANDWEER

Het scenario werd ook bekeken mbt de technische principe elementen van verwarming en brandveiligheid. Eerste consequenties voor het plan zijn opgenomen in besprekingen en calculaties.

## UITWERKSCENARIO - met basis scenario 2B

*scenario calculatie/ herbestemming stille ruimte en receptie (+ modeltreinvereniging)*



**REFERENTIEBEELD**  
aanbouw tegen kerk

Medieval Mile Mueum Kilkenny (IR)



## KEUZESCENARIO

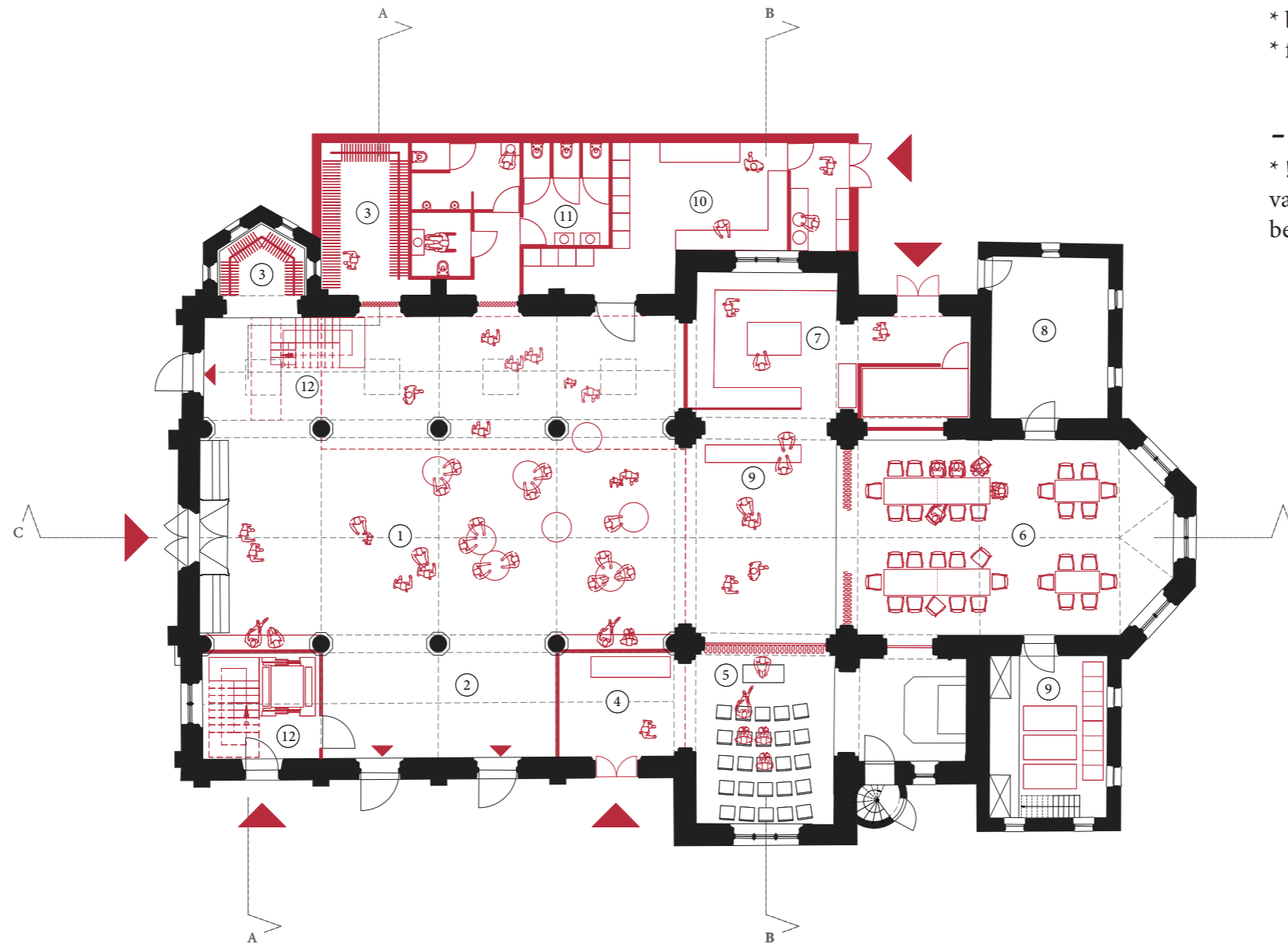
*combinatie van scenario 2B en 3*

+

- \* betreden/ 3 aparte ingangen
- \* flexibele zaal met karakter

-

- \* ! architecturale uitwerking !  
van volume tegen kerk  
belangrijk aandachtspunt



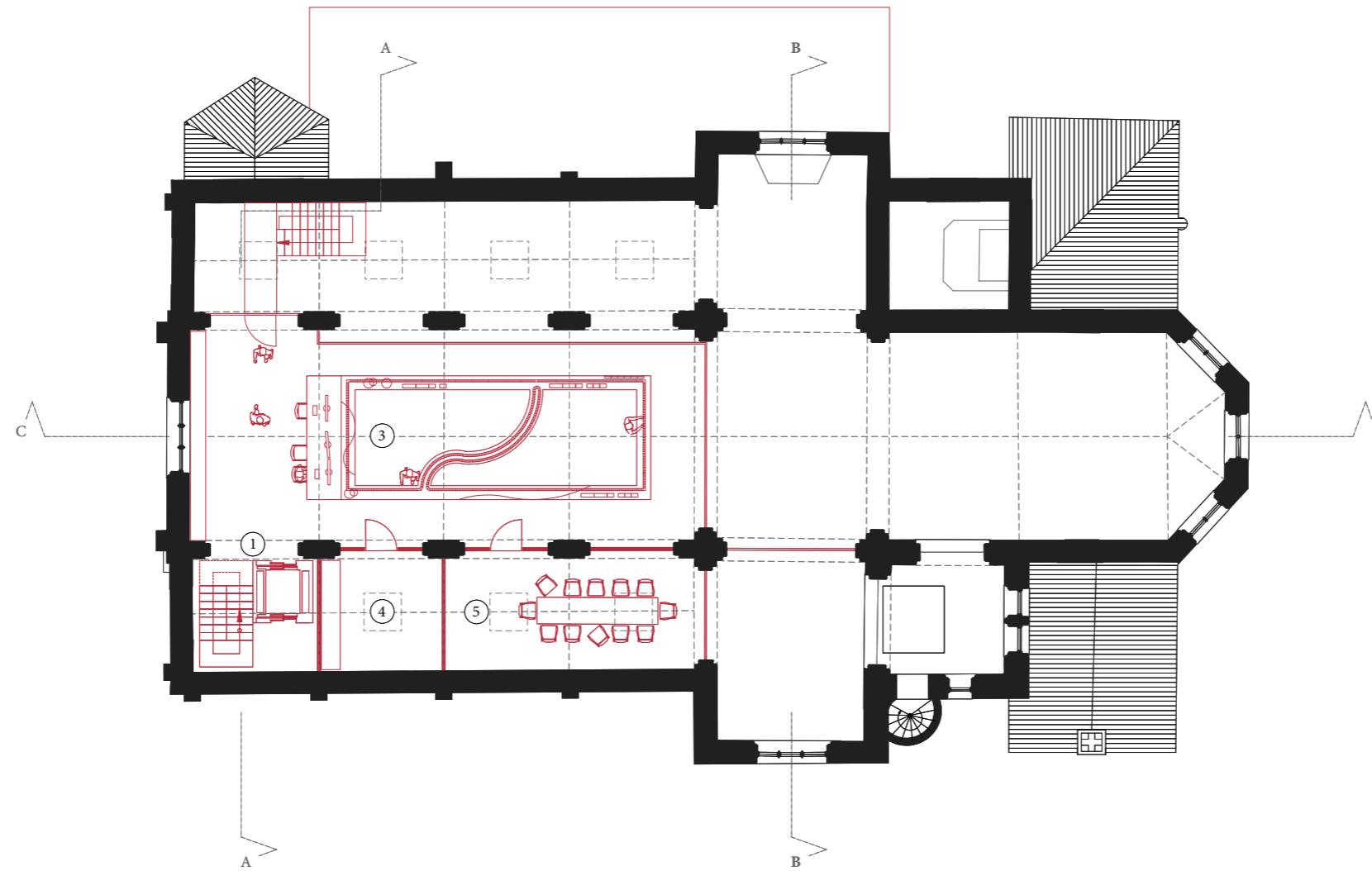
**GRONDPLAN niv. 0**

schaal: 1/200

- (01) foyer-polyvalente zaal (02) zijbeuk polyvalent met vluchtroute (03) podium (04) backstage (05) bergingsmeubel voor staantafels (06) lounge (07) verticale circulatie naar tribune op niv. 1  
(08) technische ruimte (09) artiestenloge (10) vestiaire (11) sanitair (12) keuken (13) berging en sas tussen toegang en keuken (14) toog

# KEUZESCENARIO

combinatie van scenario 2B en 3



**GRONDPLAN niv. 1**

schaal: 1/200

(01) verticale circulatie naar niv. 1 met lift (03) voorbeeld van modelbouwtreinzone (04) kitchenette (05) vergaderlokaal-multifunctioneel

## TECHNIEKEN + BRANDWEER

*scenario calculatie/ herbestemming stille ruimte en zaal (+ modelreinverening)*

### TECHNIEKEN

Het betreft een niet geklasseerde kerk en er wordt een nieuw gedeelte gekoppeld aan de kerk. Binnen dit gegeven kan er gewerkt worden op de volgende wijze:

#### CV

Nieuwe stookplaats (positie van huidige stookplaats), 2 condenserende gasketels (teller buiten een positie te geven)

Concept van opdeling in 4 zones wordt gehanteerd.

Zone 1 - Sanitair - incl.keuken - 100m<sup>2</sup> (nieuw gedeelte)

Zone 2 - Polyvalente zaal - 415m<sup>2</sup> (zone zaal/ keuken)

Zone 3 - Stille Ruimte - 58m<sup>2</sup>

Zone 4 - Verdieping. - 158m<sup>2</sup> (zone open ruimte/vergaderzaal/berging)

Geheel van warmte te voorzien vanuit 1 stookplaats, min. 4 vertrekken in de stookplaats, geheel voorzien van energiemeters om eventuele tussen afrekeningen mogelijk te maken. Voor de grote zaal wordt gebruik gemaakt van centiloconvectoren, deze zijn in de raming ook zo mee opgenomen.

### VENTILATIE

Concept van opdeling in 4 zones wordt gehanteerd.

Zone 1 - Sanitair - Zodoende er zeker geen geurproblemen zijn - plafondgroep in het sanitair zelf - huishoudelijke uitvoering.

Zone 2 - Polyvalente zaal luchtgroep op dak van het nieuwe sanitair of integratie in het volume (de architectuurvorm van het nieuwe volume laat dit toe, zie referentiebeelden)

Zone 3 - aparte luchtgroep, verticale uitvoering, opstelling achter de lift

Zone stille ruimte kan ook eventueel voorzien worden vanuit de nabijgelegen berging.

### BRANDWEER

Er werd speciaal voor dit project een vergadering belegd met de brandweer preventiedienst van de zone te Leuven. Afspraak met majoor Brants op dd.20022018.

De volgende algemene principes + aanbevelingen werden geformuleerd door het controleren van het gekozen scenario aan de hand van de geldende norm.

Het betreft een gebouw van het lage type, alle wetgeving mbt tot deze indeling van kracht.

Het bijgebouwde deel met keuken is de grootste risicofactor, de RF waarde van 1h moet hier gehaald worden voor alle wanddelen. Ook de deur naar de nieuwe technische ruimte dient een RF waarde van 1h te halen.

Voor de evacuatie van de polyvalente zaal op het gelijkvloers met een bezetting van 200 personen dienen 4 breedte-eenheden van 60cm gehaald te worden, wat in het totaal neerkomt op 240cm breedte. In het huidige plan kan dit gerealiseerd worden. Indien de bezettingsgraad zou vergroot worden in een nieuw te formuleren programma moet dit herbekeken worden.

De hoofdeur van de kerk zal aangepast moeten worden naar een naar buitendraaiende oplossing.

De duplex-verdieping samen met de gelijkvloerse laag blijft onder 2500m<sup>2</sup>, er is dus geen compartimentering nodig van de trappenpartijen. Ook de glazen wanden van de bovenverdieping moeten geen speciale Rf - klasse hebben want bevinden zich in hetzelfde compartiment.

Alle opmerkingen en toepassing van de norm gaan uit van een dagbezetting, indien er in het programma een nachtbezetting zou overwogen worden dan zijn er andere regels van kracht.

Branddetectiesysteem zeker te voorzien in het geheel van dit project.

**RAMING***scenario calculatie/ herbestemming stille ruimte en zaal (+ modeltreinvereniging)***RUBRIEKEN**

DEEL 0	AANNEMING/WERF		211.674,00
DEEL1	BESTAANDE KERK - nevenfuncties per zone - toevoegingen + constructie		443.871,08
	1 zijbeukzone straatzijde (Stille ruimte +uitloop zijzone + trap/ lift zone + berging)	124.050,00	
	2 polyvalente zaal gelijkvloers	131.921,08	
	3 (modelbouwtreinclub) verdieping + vergaderlokalen	187.900,00	
DEEL2	NIEUWE TOEVOEGING aan de kerk		140.000,00
DEEL3	CIRCULATIE + verticale kokers		70.000,00
DEEL4	CV TECHNIEKEN voor deel verbouwing (zie deelnota ingenieur)		110.000,00
DEEL5	VENTILATIE TECHNIEKEN voor deel verbouwing + nieuwbouw		77.000,00
DEEL6	ELECTRO		75.000,00
DEEL7	RWA + riolering + putten - omgevingsaanleg (noodzakelijk aanleg leidingen)		35.000,00
TOTAAL	INDICATIEVE ELEMENTENRAMING EURO/EXCL.BTW		<b>1.247.545,08</b>

## BIBLIOGRAFIE

Scheys, K. (2011) Lubbeek, Een eigen verleden, conflicten en oorlogen in Lubbeek Sint-Bernard, Heemkundige Kring Libbeke vzw (HKL) met (redactie van Jo Ampe en Maj Van Oekelen)

Scheys,K. (2014) Lubbeek tijdens de Groote Oorlog in 1914, Heemkundige Kring Libbeke vzw (HKL)

Vanzavelberg, G. (1996) De prille parochie 1896-1913, 100 jaar Sint Bernard Lubbeek, Toneelstuk door Godelieve Vanzavelberg voor de eerste maal opgevoerd door Toneelkring "De Zonnebloem" ter gelegenheid van Open Monumentendag

## COLOFON

*Ontwerpend haalbaarheidsonderzoek n.a.l.v. de transformatie van Sint Bernardus kerk voor herbestemming*

In opdracht van:

**GEMEENTESBESTUUR LUBBEEK**

adres: (Gemeentehuis) Gelleberg 16,3210 Lubbeek  
 contactpersoon gemeente: secretaris dhr. Johan Geens  
 email: Johan.Geens@lubbeek.be

Projectbegeleiding:

**PROJECTBUREAU HERBESTEMMING KERKEN - NIEK DE ROO**

email: projectbureau@herbestemmingkerken.be

Het Projectbureau 'Herbestemming Kerken' is een initiatief van:

- De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands beleid en Onroerend Erfgoed.
- De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding.
- De Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG), mede-optredend namens het Kenniscentrum Vlaamse Steden en Vlieter (Koepel Vlaamse Streekontwikkelingsorganisaties).
- Het Team Vlaamse Bouwmeester van het Departement Kanselarij en Bestuur.
- Het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur.

Het Projectbureau werkt nauw samen met het agentschap Binnenlands Bestuur - Team Gesubsidieerde Infrastructuur van het Departement Kanselarij en Bestuur.

Dit begeleid haalbaarheidsonderzoek werd mede financieel mogelijk gemaakt door een subsidie van 30% in toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst van 20 december 2013.



Ontwerpbureau:

**TRACE tv**

Tijdelijke vereniging van de onderzoeksgroep ArcK van de Faculteit Architectuur en Kunst (ARK)  
 Universiteit Hasselt / Architecten Broekx-Schiepers / Architect Saidja Heynickx / UR architects

adres: Universiteit Hasselt / Campus Diepenbeek, Agoralaan Gebouw D, B-3590 Diepenbeek  
 email: tvtrace@uhasselt.be

Prof. Dr. Koenraad Van Cleempoel, Dr. Bie Plevoets / tel: 011 29 21 13

Prof. Arch. Jo Broekx, Arch. Marcella Schiepers / tel: 011 32 15 99

Prof. Arch.-Int.Arch Saidja Heynickx / tel: 0472 955 273

Prof. Ir. Arch. Nikolaas Vande Keere, Ir. Arch. Regis Verplaetse / tel: 02 732 08 22

Datum:

21 Februari 2018

*Alle tekeningen zijn indicatief; de maatvoering is onder voorbehoud en gebaseerd op de gegevens en plannen die aangereikt werden door de opdrachtgever*



## REFERENTIES

*afbeeldingen*

### COVERFOTO

Kerk, zicht vanuit Leuven richting Diest, ongedateerde foto (vermoedelijk 1978, onduidelijke bron, foto via Heemkundige Kring Libbeke)

### PAGINA 7

(01) luchtfoto, datum onbekend, online via [www. Bingmap.be](#) geraadpleegd 07.08.17

### PAGINA 8

(01) luchtfoto, datum onbekend, online via [www. Bingmap.be](#) geraadpleegd 07.08.17

### PAGINA 9

(01) Fricx kaarten 1712, online via [www.geopunt.be](#), geraadpleegd op 04.08.17

(02) Ferraris kaarten 1777, online via [www.geopunt.be](#), geraadpleegd op 04.08.17

(03) Atlas der Buurtwegen 1841, online via [www.geopunt.be](#), geraadpleegd op 04.08.17

(04) Vandermaelen kaarten 1846-1854, online via [www.geopunt.be](#), geraadpleegd op 04.08.17

### PAGINA 10

(01) Luchtfoto 1971, online via [www.geopunt.be](#), geraadpleegd 04.08.17

(02) Luchtfoto 1979-1990, online via [www.geopunt.be](#), geraadpleegd 04.08.17

(03) Luchtfoto 2000-2003, online via [www.geopunt.be](#), geraadpleegd op 04.08.17

(04) Luchtfoto 2015, online via [www.geopunt.be](#), geraadpleegd 04.08.17

### PAGINA 12

(01) Neogotische dorpskerken tussen Leuven-Tienen, Tekening aangereikt door Heemkundige Kring Libbeke (HKL)

(02) Impressie staatsbaan Lubbeek,Tekening aangereikt door Heemkundige Kring Libbeke (HKL)

(03) Interieur van de kerk, foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17

### PAGINA 13-14-15-16-17-18

Originele ondertekende plannen van bouwaanvraag 1906, arch. Langerock, aquareltekeningen uit archief gemeente Lubbeek, inscan op hoge resolutie door TRACE.

### PAGINA 19

(01) Oprichting van kerk – brief kardinaal gedateerd 1896, document in Latijn, aangereikt door Heemkundige Kring Libbeke (HKL)

### PAGINA 20

(01) Postkaart met opschriften en pastorij richting Tielt-Winge, ongedateerd

(02) Foto zicht op kerk richting Tielt winge, met pastorij, ongedateerd, aangereikt door Heemkundige Kring Libbeke (HKL)

### PAGINA 21

(01) Postkaart Lubbeek-Kerk H. Bernardus, groenscherm en bomerij aan staatsbaanzijde, ongedateerd, tijdschrift heemkunde Libbeke p.45,

bezoekersgids open monumenten september1996

(02) Zicht op staatsbaan, gedateerd 1945 (?), Amerikaans leger , tijdschrift heemkunde “Lubbeek een eigen verleden” Kris Scheys, foto uit verzameling van HKL-uitgave 2011

### PAGINA 24

(01) Exterieur van de kerk, zicht op zijde Staatsbaan met H.Hartbeeld, foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17

(02) Exterieur van de kerk, zicht op zijde parking, foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17

(03) Exterieur van de kerk, gevels van lintbebouwing overzijde Staatsbaan, foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17

(04) Exterieur van de kerk, zicht op kerk vanuit positie kerkhof, foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17

### PAGINA 25

(01) Exterieur van de kerk, zicht op zaal inkom, foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17

(02) Exterieur van de kerk, zicht op zaal inkom, foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17

(03) Exterieur van de kerk, zicht op inkom kerk, foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17

(04) Exterieur van de kerk, zicht op kerk richting Leuven – toegang parking, foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17

### PAGINA 32

(01) Interieur van de kerk, zicht op altaar, foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17

(02) Interieur van de kerk, zicht op inkomportaal, foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17

### PAGINA 33

Interieur van de kerk, detailfotos kruisgang + zijbeuk, foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17

### PAGINA 34

Interieur van de kerk, zijaltaar ST. Bernardus (rechts van hoofdaltaar), foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17

### PAGINA 48

Centraal podium, Chapelle Corneille Auditorium, Normandie (FR),atelier d'architecture King Kong, online via [divisare.com](#), geraadpleegd op 12.10.16

### PAGINA 51

Referentiebeeld podium in koor Briggittines kerk online via [Britgittines.be](#), geraadpleegd op 6.10.17

### PAGINA 62

Interieur van de kerk, foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17 + schets door TRACE

### PAGINA 68

Interieur van de kerk, foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17 + schets door TRACE

### PAGINA 68

MFA Huis van de Heuvel,Breda (NL),Atelier Pro, online via [aterlierpro.nl](#), geraadpleegd op 11.10.17

MFA Huis van de Heuvel,Breda (NL),Atelier Pro, online via [aterlierpro.nl](#), geraadpleegd op 11.10.17

### PAGINA 70

St. Mary at the Quay,Ipswich (GB),Molyneux Kerr Architects, online via [archdaily.com](#), geraadpleegd op 06.10.17

### PAGINA 76

Interieur van de kerk, zicht op altaar, foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17

### PAGINA 77

Schets door TRACE

### PAGINA 83

(01)Sint-Martinuskerk Baak (NL),arch. Wim Boerman, online via [wikimedia.org](#), geraadpleegd op 09.10.17

(02)The Jane Antwerpen (B),online via [benmartin.be](#),geraadpleegd op 14.10.17

### PAGINA 84

Interieur van de kerk, foto's door TRACE op 17.01.17 en 03.08.17 + schets door TRACE

### PAGINA 91

Theatherkerk Speelhuis, Helmond (NL),Cepezed Architects, oline via [archdaily](#), geraadpleegd op 06.10.17

### PAGINA 96

MedievalMileMuseumKilkenny,Ierland (IR), Mccullough-mulvinarchitects online via [www.archdailly.com](#), geraadpleegd op 06.10.17

### BACKCOVERFOTO

Foto zicht op kerk St.Bernardus, richting Tielt winge, met pastorij, ongedateerd, aangereikt door Heemkundige Kring Libbeke (HKL)

Onderzoeksgroep TRACE Universiteit Hasselt - Architecten Broekx-Schiepers - Saidja Heynickx - UR Architects

Het herbestemmen van kerken is een delicate materie die om maatwerk vraagt. Als team met uiteenlopende specialiteiten en overlappende methodiek hebben we reeds ervaring met de complexiteit van kerkgebouwen. De vier partners brengen elk hun eigen expertise en persoonlijke benadering binnen: drie kleinschalige ontwerpbureau's met merite en auteursbenadering waarbij maatwerk, precisie, métier en kwaliteit centraal staat, die onderzoeksgericht zijn en waarbij een dialoog met de bouwheer de basis vormt voor een ontwerp: **Architecten Broekx-Schiepers, Saidja Heynickx en UR Architects**. Allen zijn als docent ook verbonden aan de faculteit architectuur & kunst van de Universiteit Hasselt.

Zij werken voor dit project samen met de **onderzoeksgroep TRACE** van die faculteit. Naast fundamenteel en ontwerpend onderzoek, voert de groep ook dienstverleningsprojecten uit. Ze bouwen kritische massa op rond her- en nevenbestemming van erfgoed, met bijzondere focus op religieus erfgoed. De voorbije jaren kregen ze de opdracht van verschillende steden en gemeenten, kerkfabrieken en lokale kerkbesturen om na te denken over de toekomst van ondertussen ruim 40 kerkgebouwen en enkele kloosters in Limburg en Antwerpen. De onderzoeksgroep beschikt over een nationaal en internationaal netwerk. Door zijn onderzoekservaring in het domein van herbestemming van religieus erfgoed heeft TRACE contacten opgebouwd met stakeholders uit verschillende domeinen: CRKC, de bisschoppen, Agentschap Onroerend Erfgoed, lokale en regionale besturen. TRACE heeft daardoor een goed inzicht in de bezorgdheden en belangen van elk van hen en tracht steeds deze verschillende partijen samen te brengen in een concreet project. Op ontwerpmatig vlak is het inclusief ontwerpen, op maat van de opdrachtgever, de gebruiker, en de omgeving, kenmerkend voor drie ontwerpbureau's die deel uitmaken van dit consortium.